

Najaarsrapportage 2020

waterschap
limburg

titel Najaarsrapportage 2020
subtitel
datum 5 november 2020
versie algemeen bestuur 25 november 2020
status
zaaknr. 2019-Z9725
documentnr. 2020-D79929

vrijgave Dit document is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Inhoudsopgave

1	Bestuurlijke samenvatting	4
2	Programma hoogwaterbescherming Maas: waterveiligheid	15
3	Programma zuiveren en waterketen	28
4	Programma waterkwaliteit	35
5	Programma klimaatadaptatie regionaal systeem	41
6	Programma crisisbeheersing	73
7	Programma bestuur en organisatie	77
8	Kredietvoting en -verlening	88
9	Begroting naar kosten-/opbrengstensoorten	94
10	Reserves en voorzieningen	111
11	EMU-saldo	116
12	Schadeclaims	117
13	Bijlagen	118

1 Bestuurlijke samenvatting

Waterschap Limburg zorgt in de provincie Limburg voor veilige dijken, droge voeten, voldoende en schoon water

Voor u ligt de najaarsrapportage 2020. In deze rapportage focussen we op de periode die achter ons ligt: de eerste acht maanden van 2020 en kijken we vooruit naar het einde van het jaar 2020.

Het kader voor deze bestuursperiode (2019-2023)

De focus op de kerntaken is het vertrekpunt, waarbij Waterschap Limburg de basis op orde heeft en haar uitdagende opgaven verantwoord oppakt. We bezien onze beleidsthema's in samenhang en stemmen organisatie en financiën hier op af. We zijn ambitieus en maken keuzes. Onze ambities moeten haalbaar en betaalbaar blijven!

We richten ons op *verbinden, vernieuwen en versterken*. We hebben geïnvesteerd in een gezonde basis voor Waterschap Limburg en Waterschapsbedrijf Limburg. We werken aan anders kijken naar onze uitdagingen en samen optrekken met overheden, bedrijven en inwoners. Drie belangrijke opgaven staan centraal bij Waterschap Limburg: waterveiligheid, klimaatadaptatie en waterkwaliteit. Het unieke Limburgse landschap vraagt om een geheel eigen aanpak. De frequentie en intensiteit van buien nemen toe. En daarnaast hebben we te maken met (extreem) droge periodes.

De succesfactoren voor veilig, voldoende en schoon water zijn:

- *Verbinding met de omgeving*, zodat opgaven vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid en integraal worden opgepakt;
- *Innovatie* om vanuit vernieuwing en verbetering bij te dragen aan een optimaal, integraal, effectief en veilig waterbeheer;
- *Samenwerking* met alle belanghebbenden;
- *Een wendbare organisatie* met versterkte uitvoerings- en innovatiekracht;
- *Kostenbewustzijn*, zodat we een betaalbaar waterschap blijven en onze ambities haalbaar zijn.

Zo creëren we draagvlak in de omgeving voor ons werk, delen we kennis en kunde met de omgeving en vergroten we de zichtbaarheid van het waterschap. We gaan voor een gedeelde bestuurlijke en ambtelijke ambitie en agenda en een waterschap dat in financieel opzicht sober en doelmatig is en in control is. We gaan uit van een realistische lastenontwikkeling die in overeenstemming is met de actuele uitdagende opgaven. We willen een betaalbaar waterschap zijn, dat tot de voordeligste waterschappen van Nederland behoort. Daarbij maken we optimaal gebruik van de in de organisatie aanwezige kennis en competenties.

Algemeen beeld

Het algemene beeld in deze najaarsrapportage is dat de voortgang van de uitvoering op schema ligt.

Tot en augustus 2020 zijn er van de 125 te onderscheiden activiteiten in de 'Begroting 2020' 105 (84 %) groen, 19 (15 %) oranje en 1 (1 %) rood. Dat betekent dat 99 % gerealiseerd is, realiseerbaar is vóór het einde van het jaar of minder dan 6 maanden vertraging heeft.

Hieronder de stand van zaken tot en met augustus 2020:

Programma Hoogwaterbescherming Maas: waterveiligheid	Programma Zuiveren en waterketen	Programma Waterkwaliteit
 17	 10	 11
 4	 4	 1
 0	 0	 0

Programma Klimaatadaptatie regionaal systeem	Programma Crisisbeheersing	Programma Bestuur en organisatie
 44	 5	 18
 7	 1	 2
 0	 0	 1

- geen wezenlijke afwijkingen, realisatie conform begroting
- wezenlijke afwijking, maar realiseerbaar vóór het einde van het jaar of minder dan 6 maanden vertraging
- wezenlijke afwijking, niet realiseerbaar vóór het einde van het jaar én minstens 6 maanden vertraging

Corona

De corona-crisis is nog steeds niet voorbij. We spreken zelfs al officieel over een tweede golf. De gevolgen van deze crisis zijn nog steeds niet helemaal helder, maar hebben onze volle aandacht. De impact van de coronacrisis op de voortgang van de werkzaamheden en de financiën van het waterschap worden 4-wekelijks besproken in het dagelijks bestuur. Zodra de situatie daartoe aanleiding geeft, wordt u schriftelijk geïnformeerd.

Programma Hoogwaterbescherming Maas: waterveiligheid

Dit programma ligt over het algemeen goed op schema.

Wettelijke beoordeling

In de Begroting 2020 staat als activiteit dat we de wettelijke beoordeling van onze primaire waterkeringen uitvoeren vóór 1 januari 2023, waarna de ILT dit in behandeling neemt en uiterlijk eind 2023 aanbiedt aan de Eerste en Tweede Kamer. Wij vragen u de begroting op dit punt aan te passen en de wettelijke beoordeling van onze primaire waterkeringen uit te voeren vóór 1 juli 2022 (i.p.v. vóór 1 januari 2023), zodat de ILT ruimte heeft om de laatste rapporten te beoordelen vóór de peildatum 1 januari 2023.

Budgettaire spanning HWBP

Bij de uitvoering van het HWBP-programma van Waterschap Limburg is sprake van budgettaire spanning op tweetal subsidiebeschikkingen. Het betreft enerzijds extra kosten van de verkenning van systeemmaatregelen (op verzoek van de Minister zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd). Gesprekken over vergoeding van de meerkosten MIRT worden op dit moment gevoerd met het ministerie van I&W. Anderzijds betreft het meerkosten als gevolg van de bestuursopdracht, PAS, PFAS. Dit zijn voor WL exogene risico's. WL is hierover in contact getreden met de programmadirectie HWBP. WL zal een claim neerleggen bij het HWBP om een vergoeding voor deze exogene risico's te krijgen. Het HWBP heeft bevestigd dat de nieuwe redeneerlijn uit de bestuursopdracht van toepassing is en dat WL op grond daarvan een subsidieverzoek kan indienen.

In 2019 is een beschikkingsverzoek voor de planuitwerkingsfase van de 3 projecten ('Tranche 2') bij het HWBP ter toets ingediend. Het toetsteam van HWBP beoordeelde deze aanvraag onvoldoende onderbouwd vanuit het principe van "sober en doelmatig". Horvat & Partners voerde een audit op de beschikkingsaanvraag uit en steunde deze conclusie. De reacties van HWBP en Horvath hebben geleid tot het opstellen van een Veranderplan HWBP Noordelijke Maasvallei (ondersteund door AT Osborne). Dit veranderplan is op 31 maart 2020 vastgesteld in het DB en wordt op dit moment vertaald naar een implementatieplan. Inmiddels is, na een intensief afstemmingstraject, consensus bereikt over de financiële omvang van de beschikkingsaanvraag 'Tranche 2'. Met deze overeenstemming komen de middelen ter beschikking om de werkzaamheden onder deze beschikking te kunnen uitvoeren en zijn er dus geen budgetspanningen te voorzien.

Programma Zuiveren en waterketen

Dit programma ligt ook goed op schema.

Stimuleringsregeling

Sinds 2019 is de stimuleringsregeling in heel Limburg van kracht (m.u.v. Eijsden-Margraten) en is ook de site www.waterklaar.nl over heel Limburg uitgerold.

In Noord loopt de regeling goed (ruim 50 % van het budget is besteed). Na een initiële opstartfase begint de regeling ook in Zuid steeds beter te lopen, maar de uitgaven zijn vooralsnog beperkt. Limburgbreed is in totaal € 2,4 mln. van de totaal € 8,4 mln. uitgekeerd.

Daarom is in de BKaL (Bestuurlijke Klimaattafel Limburg) afgesproken dat alle partners zich gezamenlijk zullen inzetten om het resterende budget voor eind 2021 (looptijd regeling) uit te putten. Verder is in het BKaL afgesproken een eventuele verlenging van de regeling (als concept-maatregel) in te brengen voor het bod DHZ/DPRA vanuit Zuid en komende tijd gezamenlijk te besluiten of en hoe een eventuele verlenging vorm zou kunnen krijgen.

Kennisontwikkeling watervraagstukken

We haken aan op landelijke kennisontwikkeling over watervraagstukken (technieken, handreikingen, onderzoek, etc.). Dit levert ons laatste inzichten en ervaring op die wij kunnen toepassen in ons werk.

Deze Kennisimpuls is in volle gang. De eerste rapporten zijn opgeleverd en resultaten worden gepubliceerd via de website www.kennisimpulswater.nl. De inzet vanuit WL qua bemensing van de werkgroepen blijft echter achter en wordt opgepakt zodra bezetting op orde is.

Programma waterkwaliteit

Ook dit programma ligt over het algemeen goed op schema.

Landbouwmaatregelen waterkwaliteit

Met externe stakeholders zijn we o.a. bezig te kijken hoe landbouwmaatregelen om waterkwaliteit te verbeteren gefinancierd kunnen worden met POP3 en GLB gelden. Hiervoor hebben we aangegeven in principe geïnteresseerd te zijn in een landelijk pilotproject om werkenderwijs te leren hoe we dit het meest praktisch vorm kunnen geven. Deze samenwerking is nog niet zover dat deze heeft geleid tot uitvoering 'in het veld'.

Programma klimaatadaptatie regionaal systeem

Dit programma ligt over het algemeen goed op schema.

Beleid onttrekken grondwater

Mede als gevolg van het derde droge jaar op een rij staat onttrekking t.b.v. landbouwkundige beregening zwaar onder druk met name rondom Natura 2000 gebieden. Er ligt ook een gerechtelijke uitspraak die de provincie Noord-Brabant en Limburg dwingt om heroverweging van het bestaand beleid. Het proces is als gevolg van corona vertraagd maar de uitkomsten worden wel binnen 6 maanden verwacht.

Beekherstelprojecten

De projecten Oude Geulmeander (0,8 km), Herinrichting Loobeek Venraysch Broek en De Spurkt (6 km), Kanjel en Gelei (7 km), Corio Glana HL 20 fase 1 (1,5 km) en Sarsven en de Banen zijn op dit moment in uitvoering. De projecten Damwand oever St. Jacob Roermond en Wittemermolen zijn eerder dit jaar uitgevoerd. Daarnaast is ruim 56 km in voorbereiding.

Naast de beekherstel projecten, die km-gerelateerd zijn, zijn er ook projecten op het gebied van KRW, wateroverlast, aanpassing assets, vismigratie en verdrogingsbestrijding in voorbereiding en uitvoering.

DHZ-Bestuursovereenkomst 'Wel goed water geven'

De maatregelen die onder deze bestuursovereenkomst vallen zijn en worden in een groot aantal projecten gerealiseerd. De hoofdmoot van deze projecten maakt deel uit van de afspraken met de provincie in het partnercontract WL. Als er vertragingen zijn, wordt er gekeken naar de gevolgen in het kader van de bestuursovereenkomst. Indien nodig worden alternatieve projecten naar voren geschoven. Met het oog op het aflopen van de bestuursovereenkomst op 31 december 2021 wordt steeds nadrukkelijker vooruit gekeken naar de uitputting van het toegekende budget. In 2020 is de prognose voor realisatie naar beneden bijgesteld en dat deel doorgeschoven naar 2021. Dit betekent voor 2021 een substantiële toename van de realisatieopgave. Dit vraagt om een strakke sturing op de beheersmaatregelen.

Maatregelen Meerssen

In Meerssen werken we samen met de gemeente hard aan het beperken van de wateroverlast. Voor fase 1, uitbreiding en aanleg nieuwe regenwaterbuffers, hebben we in Q2 het Projectplan Waterwet kunnen vaststellen, de benodigde WNB-vergunning ontvangen en het werk aanbesteed. Dat betekent dat we in september van start kunnen met de uitvoering! De oplevering staat gepland voor medio november. De aanbestedingsmeevaller van € 350.000 voor fase 1 is verwerkt in deze rapportage.

De voorbereiding van fase 2 vraagt aandacht van alle betrokkenen. Op basis van het gewenste eindbeeld is het concept ontwerp PpWw opgesteld. De oplevering van fase 2 is voorzien in 2021.

Watersysteemtoets

Er is een globale watersysteemtoets uitgevoerd als input voor het nieuwe Waterbeheerprogramma 2022-2027. De resultaten hiervan zijn meegenomen in hierboven genoemd overzicht van wateroverlastknelpunten. Een voorstel voor het cyclisch uitvoeren van de watersysteemtoets, waarbij in een zesjarige cyclus het hele beheersgebied wordt getoetst, is in voorbereiding.

Vervanging en aanpassing assets

Het vervangen van onze assets, waar nodig, verloopt geheel volgens planning. Waar mogelijk willen we nog dit jaar een extra versnelling inzetten. Het inmeten van onze watergangen is tijdelijk getemporeerd in afwachting op de uitvoering van het project 'Data-to-go'. Met 'Data-to-go' krijgen we een completer beeld van onze assets.

Programma Crisisbeheersing

De activiteiten binnen dit programma verlopen conform planning.

Programma bestuur en organisatie

Dit programma ligt over het algemeen op schema.

Waterschapsbelastingen

De aanslagoplegging 2020 door de BsGW heeft conform de planning plaatsgevonden. Als gevolg van de maatregelen, die genomen zijn in het kader van de coronacrisis, hebben bedrijven uitstel van betaling gekregen en heeft de invorderingsprocedure in het 1ste halfjaar stilgelegen. Vanaf juli 2020 is de invordering weer opgestart. De belastingontvangsten liggen hierdoor (per 31 augustus 2020)

3,5 % lager dan de prognose.

Internationale samenwerking Blue Deal

De activiteiten van Blue Deal zijn vanwege COVID-19 in het 2^e kwartaal praktisch tot stilstand gekomen. Er waren geen missies en ook de verkenning naar samenwerkingsmogelijkheden met Blue Deal Eswatini en met WereldWaternet zijn getemporiseerd.

Data-to-go

De beheerorganisatie van het databeheer van de geografische data is gereed en zal vanaf Q3 gaan functioneren. Het bepalen van de gegevensbehoefte van de verschillende gebruikers en de hieruit voortvloeiende data-strategie heeft enkele maanden vertraging opgelopen. Het afstemmen en de hoeveelheid werk bleek meer dan in eerste instantie ingeschat. Het project 'Data-to-go (planvorming)' zal in november dit jaar worden afgerond en overgedragen naar de beheerorganisatie. Vanuit de beheerorganisatie zullen de plannen in uitvoering worden gebracht. De aanbesteding van de (landmeetkundige) inwinning van de gegevens heeft hierdoor ook 2-3 maanden vertraging opgelopen. De aanbesteding wordt in december afgerond en miv 2021 worden de geografische gegevens structureel ingewonnen conform de gemaakte afspraken in het project. Gedurende het begrotingsjaar 2020 zijn/zal er geen landmeetkundige inwinning van data (t.b.v. assetmanagement) plaatsvinden in afwachting van de gemaakte beheerafspraken in het project 'Data-to-go' en de aanbesteding van de structurele inwinning vanaf 2021.

Financieel

In deze tussentijdse rapportage worden de begrote kosten weergegeven, aangevuld met de realisatie hiervan in de eerste acht maanden, een prognose voor het gehele jaar en bijstellingen (prognose minus bijgestelde begroting).

Doorberekeningen op de programma's

De ondersteunende activiteiten van het programma Bestuur en Organisatie worden alleen bij het opmaken van de jaarrekening doorberekend naar de programma's. Bovendien zijn de verplichte bijdragen 2020 die maandelijks voor $\frac{1}{12}$ deel worden betaald buiten beschouwing gelaten. Het betreft de bijdrage aan het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) en de Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW).

Exploitatie

Als we vanuit de kosten- en opbrengstensoorten kijken naar de gewijzigde begroting (voorjaarsrapportage 2020) en de realisatie tot nu toe, dan stellen we voor een aantal bijstellingen te doen. Deze zien er als volgt:

Omschrijving	Bijstelling 2020 najaarsrapportage		
	Totaal	Incidenteel	Structureel
41 Rente en afschrijvingen	-34.800	-34.800	-
42 Personeelslasten	-45.900	-45.900	-
43 Goederen en diensten van derden	570.401	283.541	286.860
4310 Goederen en diensten van derden BsGW	-463.100	-463.100	-
44 Bijdragen aan derden	80.897	80.897	-
4501 Toevoegingen aan voorzieningen	-127.500	-127.500	-
4502 Duurzaamheid en innovatie	-60.090	-60.090	-
Totaal kosten exclusief onvoorzien	-80.092	-366.952	286.860
81 Financiële baten	25.000	25.000	-
82 Personele baten	110.000	110.000	-
83 Goederen en diensten aan derden	100.000	100.000	-
84 Bijdragen van derden	109.903	109.903	-
85 Waterschapsbelastingen	427.000	427.000	-
86 Interne verrekeningen	110.900	110.900	-
Totaal opbrengsten	882.803	882.803	-
4502 Onvoorzien	962.895	1.249.755	-286.860

De totale bijstelling heeft bij volledige realisatie een positief effect op het jaarrekeningresultaat 2020. De motivering van de bijstelling is opgenomen in de Najaarsrapportage 2020 in hoofdstuk 9.

Investerings

De gerealiseerde netto investeringsuitgaven hebben betrekking op kredieten die zowel vóór als in 2020 beschikbaar zijn gesteld.

Programma	Begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Prognose	Bijstelling
Hoogwaterbescherming Maas: Waterveiligheid	15.557.000	15.286.000	12.726.287	14.424.000	-862.000
Zuiveren en waterketen	-	-	-	-	-
Waterkwaliteit	200.000	254.000	14.170	104.000	-150.000
Klimaatadaptie regionaal systeem	22.746.000	16.211.000	6.674.519	17.468.000	1.257.000
Crisisbeheersing	275.000	279.000	3.353	238.000	-41.000
Bestuur en organisatie	930.000	1.380.000	-2.187.027	-1.311.000	-2.691.000 *
Totaal netto investeringsuitgaven	39.708.000	33.410.000	17.231.302	30.923.000	-2.487.000
Risicoprofiel realisatie	-6.516.000	-489.000	-	-	489.000
Totaal netto investeringsuitgaven inclusief risicoprofiel	33.192.000	32.921.000	17.231.302	30.923.000	-1.998.000

* de realisatie en prognose is inclusief de verkoop kantoorpand Blerick en loods Nederweert, totaal - € 2.691.000

De bijstelling binnen het programma bestuur en organisatie heeft volledig betrekking op de verkoop van het kantoorpand Blerick en de loods Nederweert.

Kredietvoting programma Klimaatadaptatie regionaal systeem.

In de eerste acht maanden 2020 zijn door het DB voor € 14.622.432 kredieten beschikbaar gesteld om binnen dit programma investeringsprojecten te starten.

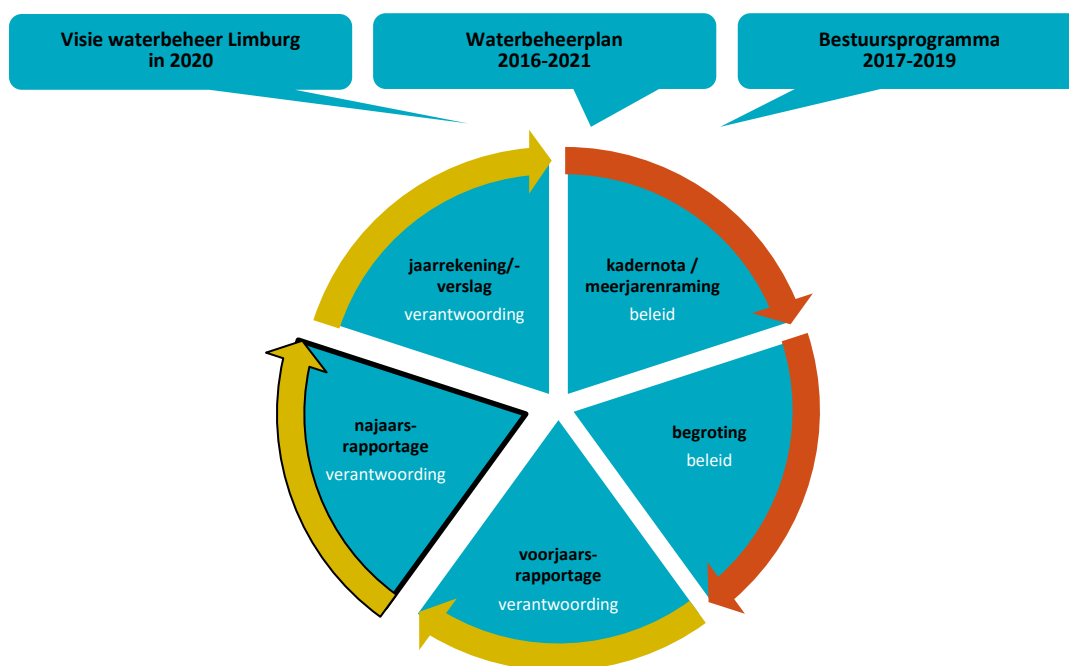
Om alle geplande kredietvoorstellen door te kunnen laten gaan en om de werkwijze omtrent kredietverlening, -besteding en verantwoording rondom watersysteemprojecten transparanter te maken is bijstelling van kredietvoting door het AB gewenst. De motivering is opgenomen in de Najaarsrapportage 2020 in hoofdstuk 8 (8.3 blz. 85 e.v.).

Netto kredietvoting/-verlening per programma	AB 2020			DB 2020	Bijstelling AB
	Begroting	Gewijzigde begroting	Prognose		
Hoogwaterbescherming Maas: waterveiligheid	11.800.000	11.800.000	11.800.000	11.000.000	-
Zuiveren en waterketen	-	-	-	-	-
Waterkwaliteit	300.000	300.000	300.000	300.000	-
Klimaatadaptatie regionaal systeem	22.300.000	22.300.000	38.300.000	14.622.432	16.000.000
Crisisbeheersing	1.200.000	1.200.000	1.200.000	100.000	-
Bestuur en organisatie	1.400.000	2.075.000	2.075.000	1.975.000	-
Totaal netto kredietvoting / -verlening	37.000.000	37.675.000	53.675.000	27.997.432	16.000.000

1.1 Leeswijzer

Voor u ligt de 'Najaarsrapportage 2020' van Waterschap Limburg (WL). Dit is het vierde document uit de 'Bestuurlijke planning & control cyclus 2020'. Het is de tweede tussentijdse rapportage, waarin de nadruk ligt op de afwijkingen ten opzichte van onze opdracht voor het jaar 2020, zoals beschreven in de 'Begroting 2020'.

De 'bestuurlijke planning & control cyclus 2020' ziet er als volgt uit:

In de najaarsrapportage kijken we terug naar de eerste acht maanden van dit jaar. Per programma - een samenhangend geheel van activiteiten, op basis waarvan het algemeen bestuur (AB) het beleid van het waterschap vast stelt - beantwoorden we de volgende vragen:

- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Wat hebben we ervoor gedaan?

In de begroting hebben we aangegeven wat we in 2020 gaan doen. In deze najaarsrapportage (hoofdstuk 2 t/m 4) geven we per bullet aan wat de stand van zaken is. We gebruiken daarvoor gekleurde waterdruppels, die de volgende betekenis hebben:

- geen wezenlijke afwijkingen, realisatie conform begroting;
- wezenlijke afwijking, maar realiseerbaar vóór het einde van het jaar of minder dan 6 maanden vertraging;
- wezenlijke afwijking, niet realiseerbaar vóór het einde van het jaar én minstens 6 maanden vertraging.

Wat heeft het gekost?

Programmabegroting

In de programmabegroting hebben we ook aangegeven wat de voorgenomen activiteiten mogen kosten. Per programma (hoofdstuk 2 t/m 7) kijken we naar de kosten en opbrengsten van de eerste acht maanden en geven we een prognose voor het gehele jaar en de bijstellingen (prognose minus begroting). De bijstellingen worden in kleur gepresenteerd, waardoor in één oogopslag de financiële stand van zaken inzichtelijk wordt.

groen heeft een positief effect op het exploitatieresultaat,

rood heeft een negatief effect. De bijstelling lichten we nader toe.

Het programma Bestuur en organisatie vervult een bijzondere functie. Dit bevat ook de activiteiten die erop gericht zijn de organisatie te ondersteunen bij de realisatie van de bestuurlijke doelstellingen. Hier worden de ondersteunende activiteiten verantwoord en uiteindelijk doorberekend naar de programma's. Alle kosten met betrekking tot huisvesting, informatiebeleid en automatisering juridische, facilitaire, financiële en personeelsaangelegenheden behoren tot het programma Bestuur en organisatie. Ook de salariskosten en de rente en afschrijvingen worden verantwoord binnen dit programma. Omdat bovengenoemde kosten voornamelijk eenmaal per jaar worden doorberekend naar de programma's bij het opmaken van de jaarrekening, wordt met de doorberekening in deze tussentijdse rapportage geen rekening gehouden.

Bovendien zijn de verplichte bijdragen 2020, die maandelijks voor $\frac{1}{12}$ deel worden betaald, buiten beschouwing gelaten:

- Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) € 74.558.700.
- Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) € 5.068.500.

Kredietvoting en -verlening

Conform de 'verordening ex artikel 108 beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Limburg' (art. 6 en 7) wordt over de door het DB verleende kredieten in de voor- en najaarsrapportage evenals de jaarrekening gerapporteerd aan het AB. Aan deze verplichting wordt in hoofdstuk 8 voldaan.

Begroting naar kosten-/opbrengstesoorten

Naast de programmabegroting blijft de begroting naar kosten-/opbrengstesoorten een verplichting (hoofdstuk 9). In deze voorjaarsrapportage wordt de bijstelling op de kosten- en opbrengstesoorten toegelicht.

Reserves en voorzieningen en EMU-saldo

In hoofdstuk 10 rapporteren we over de onttrekkingen aan de overige bestemmingsreserves en voorzieningen en in hoofdstuk 11 over het EMU-saldo 2020.

Schadeclaims

Over de stand van zaken van de schadeclaims wordt gerapporteerd in hoofdstuk 12.

Najaarsrapportage 2020 - programma's

waterschap
limburg

2 Programma hoogwaterbescherming Maas: waterveiligheid

2.1 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleid en kaders

Begroting 2020

- De oplevering van de evaluatie en herziening van het Beheerplan waterkeringen staat gepland voor 2022.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Hiermee wordt gestart in 2021.

Begroting 2020

- Op onderdelen worden de beleidskaders in 2020 nader uitgewerkt, daar waar door ontwikkelingen in het landelijke beleid en instrumentarium een behoefte aan kaders ontstaat, bijvoorbeeld op het gebied van hoge gronden.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Daar waar een beleidsbehoefte geconstateerd wordt, wordt dit actief opgepakt. Zo is in maart een afwegingskader voor het type waterkering vastgesteld, en zal het onderwerp hoge gronden worden meegenomen in de Waterschapsverordening.

Beheer waterkeringen

Begroting 2020

- Het opzetten, actueel houden en periodiek controleren van de beheersinstrumenten (legger, beheerregister), om de staat van de waterkeringen zichtbaar te maken.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De achterstand in het verwerken van de genomen leggerbesluiten wordt versneld ingehaald. Toezichthouders zien na uitvoering van werken erop toe dat eventuele wijzigingen en revisiemetingen juist worden verwerkt in het beheerregister. Borging van het proces van wijzigingen en bijhouden maakt onderdeel van het project 'Data-to-go' en zal in Q4 2020 gereed zijn.

Begroting 2020

- We geven invulling aan de wettelijke zorgplicht op het onderhoud en beheer van de primaire waterkeringen met de focus op veiligheid en biodiversiteit.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Aan de 7 zorgplicht processen is afgelopen maanden hard gewerkt. De werkorder gestuurde werkwijze (infor-OBS) is uitgerold voor de processen onderhouden en inspecteren. Momenteel is iedereen aan het leren om deze nieuwe werkwijze onder de knie te krijgen. In november 2020 gaan we middels een peer review samen met RWS, Waterschap Aa en Maas en Waterschap Brabantse Delta dieper in op de processen inspecteren en onderhouden. Hiermee willen we verder leren, actualiseren en optimaliseren.

Vergunningverlening is momenteel bezig om de processtappen te optimaliseren en de benodigde documenten te actualiseren.

Ook het proces calamiteitenzorg is bezig met een doorontwikkeling, veel plannen worden momenteel geactualiseerd en geoptimaliseerd.

Begroting 2020

- We voeren de wettelijke beoordeling van onze primaire waterkeringen uit vóór 1 januari 2023, waarna de ILT dit in behandeling neemt en uiterlijk eind 2023 aanbiedt aan de Eerste en Tweede Kamer.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Aanpassing begroting:

We voeren de wettelijke beoordeling van onze primaire waterkeringen uit vóór 1 juli 2022, zodat de ILT ruimte heeft om de laatste rapporten te beoordelen vóór de peildatum 1 januari 2023, waarna de minister de resultaten in 2023 aanbiedt aan de Eerste en Tweede Kamer.

De werkzaamheden betreffende de wettelijke beoordelingen (WBI) in Limburg verlopen volgens planning. De pilot toepassen Voorlopig Oordeel is succesvol afgerond. Op basis daarvan worden in totaal 18 trajecten beoordeeld. Hiermee is tijd bespaard en doelmatig gewerkt. Deze aanpak en planning is gedeeld met de landelijke werkgroep en de Unie. Waar mogelijk wordt kennis gedeeld met andere waterschappen. Naar verwachting zijn op 1 juli 2022 de laatste beoordelingsrapporten gereed voor beoordeling door ILT, zodat deze uiterlijk 31 december 2022 bestuurlijk kunnen worden vastgesteld.

Onderhoud waterkeringen

Begroting 2020

- We houden het waterkerend vermogen van onze waterkeringen in stand.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Er zijn op twee plaatsen problemen met oevererosie, te weten bij Borgharen en bij Geulle aan de Maas. De gesprekken met Rijkswaterstaat zijn opgestart om de erosie te herstellen.

De daadwerkelijke kosten onderhoud waterkeringen lopen achter op de raming zoals opgenomen in de onderhoudsvoorziening. Wellicht dat we de voorziening voor het derde jaar op rij niet volledig benutten.

In 2021 wordt doorgepakt op de NEN inspecties van kunstwerken. Hiermee krijgen we een goed beeld van de technische staat van onze assets en vormt daarmee een waardevolle aanvulling op de resultaten van onze eigen visuele inspecties.

De effecten van droogte worden tijdens de najaarsinspectie in beeld gebracht. In 2018 is gebleken dat de grasmat een hoog herstellend vermogen heeft. Grootschalige schade is op dit moment niet te verwachten.

Kadernota 2020

Voortrollend programma waterkeringen

Begroting 2020

- We gaan verder met het in beeld brengen van de toekomstige hoogwateropgave en melden we in de periode tot 2024 de 10 eerste urgente projecten aan. Dit is de eerste stap om toegang te krijgen tot de landelijke financiering (HWBP). De middelen om de toekomstige dijkversterking te realiseren zijn in komende jaren zeer beperkt, wetende dat het programma tot 2028 reeds is ingevuld op landelijk niveau. Deze toekomstige versterkingen doorlopen de reguliere prioritering binnen het HWBP. We hebben ook de ambitie om in 2024 de volgende ronde verkenningen te starten.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De wettelijke beoordeling geeft een beeld van de status van de waterkering ten opzichte van de wettelijke norm en daarmee een beeld van de opgave tot 2050. Een eerste analyse geeft aan dat ca.43 km momenteel niet aan de norm voldoet en als urgent beschouwd moet worden. Daarnaast is dit voor ca. 18 km nog onzeker en afhankelijk van het beoordelingsresultaat. Projecten die niet voldoen aan de norm kunnen worden aangemeld bij het HWBP en via een Ingangstoets worden toegelaten. Ook zijn er trajecten die onderdeel vormen van een MIRT/IRM programma (o.a. zuidelijk Maasdal/Maastricht) of waar een koppeling met lokale ontwikkeling mogelijk is. In dat kader wordt voor de ontwikkeling Roerdelta in Roermond een HWBP-Ingangstoets doorlopen met als doel om opgenomen te worden in het HWBP. In 2020/2021 wordt een robuuste programmering opgesteld om uiterlijk in 2050 aan de norm te voldoen, mede op basis van urgentie en lokale ontwikkelingen.

Beheer waterkeringen

Begroting 2020

- We investeren op korte termijn stevig in kennis en kunde over ons veranderende areaal zodat we de rol van waterkerend waterschap kunnen gaan invullen. We brengen hiermee de basis op orde.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De adviseur waterkeringen is recent ingevuld. De invulling van twee vergunningverleners waterkeringen verloopt moeizaam. We zetten alternatieven in om de functies alsnog dit jaar structureel ingevuld te krijgen (deels detachering, deels inhuur). Hiermee brengen we kennis en kunde op orde.

Projecten / programma's

Veiligheidstoetsing waterkeringen

Begroting 2020

- Alle primaire waterkeringen zijn voor 2023 beoordeeld.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De werkzaamheden betreffende de wettelijke beoordelingen (WBI) in Limburg verlopen volgens planning.

Naar verwachting zijn op 1 juli 2022 de laatste beoordelingsrapporten gereed voor beoordeling door ILT, zodat deze uiterlijk 31 december 2022 bestuurlijke kunnen worden vastgesteld.

Deltaprogramma Maas

Begroting 2020

- De Stuurgroep Deltaprogramma Maas werkt langs twee sporen aan de veiligheidsopgave voor de Maas: de uitwerking van een maatregelenpakket voor de korte termijn en van een adaptieve strategie voor de lange termijn. Gekeken wordt of rivier verruimende maatregelen mogelijk en financieerbaar zijn vanuit de middelen van het Deltaprogramma en met cofinanciering uit de regio. WL is trekker van enkele maatregelen uit het regionaal voorstel Maas 2016, de systeemherstelmaatregelen binnen het HWBP, en de Lob van Gennep. Ook in de andere projecten zoals Zuidelijk Maasdal Maastricht heeft WL een duidelijk belang.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De Stuurgroep Deltaprogramma Maas (SDM) bestaat uit bestuurders van de betrokken provincies, waterschappen, vertegenwoordigers van de Maasgemeenten, Rijkswaterstaat Zuid-Nederland en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De Stuurgroep Delta Maas (SDM) organiseert binnen het stroomgebied van de Maas, het samenspel van rivierverruiming en dijkverbetering en draagt zorg voor een goede afstemming tussen alle betrokken partijen. De afstemming wordt door COVID-19 bemoeilijkt, maar dit heeft geen financiële gevolgen voor ons waterschap.

Door onder andere de (nationale) wens tot meer integraliteit is het taakveld van de SDM in beweging. Dat uit zich onder meer in de betrokkenheid van de Stuurgroep Delta Maas en dus van WL, bij de evaluatie van de nieuwe normen voor waterveiligheid (Bestuursopdracht provincie Limburg), Integraal Rivier Management (IRM), Meerlaagse veiligheid, klimaatontwikkeling en andere ontwikkelingen met impact op onze waterveiligheidsopgave (dijkhoogte).

De maatregelen en projecten, waarvan sprake is komen elders in dit programma aan de orde met uitzondering van het programma Zuidelijk Maasdal Maastricht. Voor het programma Zuidelijk Maasdal (Maastricht/ Eijsden-Margraten) is gemeente Maastricht trekker. Het waterschap is in de Stuurgroep Zuidelijk Maasdal vertegenwoordigd. In maart 2020 is de onderzoeksrapportage, zoals opgesteld in onderlinge samenwerking met onder andere het waterschap, in de stuurgroep vastgesteld. Met betrokken partijen wordt overleg gevoerd over de vervolgstategie voor de verkenningsfase.

- In het kader van de evaluatie van de normering en de bestuursopdracht heeft het ENW inmiddels een concept advies aan de Deltacommissaris geleverd.
- Voor Integraal Riviermanagement (IRM) is door het rijk de studie naar afvoer en bodem verder uitgewerkt en vrijwel afgerond.
- De tussenproducten voor de visie Beeld Op de Rivier zijn opgesteld. Potentiele plannen en maatregelen zijn verder geïnventariseerd en verbeeld.

- Inmiddels wordt regionaal en gezamenlijk via de Stuurgroep Deltaprogramma Maas gezocht naar mogelijke IRM pilots in de Maasvallei.
- Met betrekking tot het opheffen van de winterbedstatus binnendijks in de Maasvallei is inmiddels overeenstemming bereikt met de minister en de kamer is geïnformeerd over de afspraken.
- Een brede werkgroep met daarin vertegenwoordigers van WL, werkt aan het kader voor de beperkte gebiedsontwikkelruimte achter de primaire waterkeringen bij de retentiesysteemmaatregelen. Eind 2020 wordt dit advies verwacht en in de SDM besproken.

Begroting 2020

- De verbreding van de landelijk hoogwaterveiligheidsopgave met andere thema's zoals bevaarbaarheid, natuur en zoetwatervoorziening, biedt nieuwe kansen voor de uitwerking van integrale gebiedsuitwerkingen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De genoemde verbreding naar Integraal Riviermanagement brengt nieuwe raakvlakken vanuit de geformuleerde opgave naar lopende en toekomstige dijkversterkingsopgaven, bijvoorbeeld op het thema natuur, landbouwtransitie en energietransitie. In 2020 worden alle ontwikkelingen gebundeld in een richtinggevend visiedocument Beeld op de Rivieren waar WL haar inbreng levert. Plannen en maatregelen (breder dan waterveiligheid) zijn via werkateliers in beeld gebracht. Samen met de provincie worden de onbeschermd gebieden in de Maasvallei in beeld gebracht. Dit om af te wegen of bescherming wenselijk zou zijn en hiervoor plannen te ontwikkelen die dan ook binnen IRM een plaats krijgen. Inmiddels is de minister op zoek naar pilot projecten voor IRM. WL zoekt samen met de regio naar kansen voor de Maasvallei.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

Begroting 2020

- We voeren het hoogwaterbeschermingsprogramma onverkort uit, waarbij het motto geldt: 'ruimte voor de rivier waar het kan, dijken waar het moet!'

Toelichting najaarsrapportage 2020

Bij de uitvoering van het HWBP-programma van Waterschap Limburg is sprake van budgettaire spanning op tweetal subsidiebeschikkingen. Hierover is het AB in haar vergadering van 13 mei jl. geïnformeerd. Het betreft enerzijds extra kosten van de verkenning van systeemmaatregelen; op verzoek van de Minister zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd. Gesprekken over vergoeding van de meerkosten MIRT worden op dit moment gevoerd met het ministerie van I&W. Anderzijds betreft het meerkosten a.g.v. de bestuursopdracht, PAS, PFAS. Dit zijn voor WL exogene risico's. WL is hierover in contact getreden met de programmadirectie HWBP. WL zal een claim neerleggen bij het HWBP om een vergoeding voor deze exogene risico's te krijgen. Het HWBP heeft bevestigd dat de nieuwe redeneerlijn uit de bestuursopdracht van toepassing is en dat WL op grond daarvan een subsidieverzoek kan indienen.

In 2019 is een beschikkingsverzoek voor de planuitwerkingsfase van de 3 projecten ('Tranche 2') bij het HWBP ter toets ingediend. Het toetsteam van HWBP beoordeelde deze aanvraag onvoldoende onderbouwd vanuit het principe van "sober en doelmatig". Horvat & Partners voerde een audit op de beschikkingsaanvraag uit en steunde deze conclusie. De reacties van HWBP en Horvath hebben geleid tot het opstellen van een Veranderplan HWBP Noordelijke Maasvallei (ondersteund door AT Osborne). Dit veranderplan is op 31 maart 2020 vastgesteld in het DB en wordt op dit moment vertaald naar een implementatieplan. Inmiddels is, na een intensief afstemmingstraject, consensus bereikt over de financiële omvang van de beschikkingsaanvraag 'Tranche 2'. Met deze overeenstemming komen de middelen ter beschikking om de werkzaamheden onder deze beschikking te kunnen uitvoeren en zijn er dus geen budgetspanningen te voorzien.

Begroting 2020

- Na afstemming met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat starten we de verkenning naar Venlo-Velden.

Toelichting najaarsrapportage 2020

We zijn in gesprek met het Ministerie over het voortzetten van de verkenning Venlo-Velden. De afspraak is gemaakt om als eerste stap te inventariseren wat reeds is onderzocht. Op basis van die analyse zal het besluit worden genomen tot hernieuwd oppakken van de verkenning, dan wel eerst tot een nadere analyse van de scope/opgave te komen.

Begroting 2020

- We starten in 2020 met:
 - de verkenning naar 'Blerick Groot-Boller' en 'Venlo Velden',
 - de planuitwerkingen 'Arcen', 'Well', 'Thorn-Wessem' en 'Baarlo' en
 - de realisatie op de dijktrajecten 'Heel' en 'Beesel'.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Verkenning Venlo-Velden

We zijn in gesprek met het Ministerie over het voortzetten van de verkenning Venlo-Velden. De afspraak is gemaakt om als eerste stap te inventariseren wat reeds is onderzocht. Op basis van die analyse zal het besluit worden genomen tot hernieuwd oppakken van de verkenning, dan wel eerst tot een nadere analyse van de scope/opgave te komen. Met als randvoorwaarde dat de middelen hiervoor opnieuw geregeld moeten worden.

Verkenning Blerick Groot-Boller

Voor de haven in Groot-Boller werkt de gemeente Venlo op dit moment aan de actualisatie van de havenvisie. Waterschap Limburg is nauw betrokken bij het opstellen van deze visie. De havenvisie wordt eind 2020 in de gemeenteraad in Venlo behandeld en vormt een belangrijk vertrekpunt voor de te starten verkenning op het traject Blerick Groot-Boller.

Planuitwerking Arcen en Well

De minister van I&W heeft in Q4-2019 voor deze 2 systeemmaatregelen besluiten genomen. Op 30 juni zijn de VKA's Arcen en Well door het DB vastgesteld. Als start van de planuitwerking wordt de komende maanden gewerkt aan het Plan van Aanpak.

Planuitwerking Thorn-Wessem en Baarlo: in juni 2020 heeft de Minister richting gekozen op het voorkeursalternatief (VKA) voor de systeemwerkingsmaatregel Thorn-Wessem. De mijlpaal 'vastgesteld VKA' verwachten we in Q1 2021.

Begroting 2020

- We ronden in 2020 de planuitwerkingen in 'Heel', en 'Beesel' af, voor het traject Kessel is in 2019 de bestemming gewijzigd en zetten we in 2020 de procedure voort om dit tracé uit de waterwet te halen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Planuitwerking Heel en Beesel

De definitieve Projectplannen Waterwet van Beesel en Heel zijn in Q4-2019 vastgesteld door het Dagelijks Bestuur. Inmiddels is het goedkeuringsbesluit van de provincie Limburg op de projectplannen ontvangen en is gestart met de aanbesteding. De planuitwerking voor de trajecten Heel en Beesel is afgerond als het realisatiecontract aan de marktpartij is gegund.

Kessel uit de Waterwet

Voor het dijktraject Kessel zijn zowel bestemmingsplan als leggerwijziging onherroepelijk. In de jaarlijkse brief van WL aan het ministerie is voorgesteld om dit tracé uit de Waterwet te halen.

Begroting 2020

- We ronden in 2021 de planuitwerkingen in, 'Nieuw-Bergen', 'Belfeld', 'Willem Alexanderhaven Roermond', 'Buggenum' en 'Steyl-Maashoek' af.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Steyl-Maashoek, Willem Alexanderhaven C & Buggenum

Deze 3 dijktrajecten zijn samen de 'Tranche 2' dijktrajecten. De planning van deze dijktrajecten is, als gevolg van vertraging in het verkrijgen van de HWBP-beschikking voor de planuitwerkingsfase, vertraagd. Het waterschap heeft eind 2019 een partiële beschikking gekregen. Na een intensief afstemmingsproces in Q2-2020 heeft de programmadirectie medio juli (mondeling) ingestemd met de nieuwe beschikkingsaanvraag. De afronding van de planuitwerking is voor Nieuw Bergen voorzien eind 2021, voor Belfeld in het 2^e kwartaal van 2022, mits alle beschikkingen worden genomen.

Nieuw Bergen en Belfeld

Als gevolg van de uitkomsten van de bestuursopdracht moet op deze dijktrajecten de kering opnieuw ontworpen worden. Dit leidt ertoe dat de ontwerptrajecten opnieuw doorlopen moeten worden. Werkzaamheden moeten daardoor nogmaals uitgevoerd worden, hetgeen resulteert in meerkosten en vertraging.

Het waterschap brengt die meerkosten als aanvullend beschikkingsverzoek in bij de programmadirectie (PD) van het landelijk HWBP. De afronding van de planuitwerking is voor Belfeld voorzien eind 2021, voor Nieuw Bergen in het 2^e kwartaal van 2022.

Begroting 2020

- We innoveren, realiseren kostenefficiënte oplossingen en vergroten het draagvlak voor waterveiligheid. We dragen onder meer actief bij aan de 'Projectoverstijgende Verkenning Kabels en Leidingen' en de 'Projectoverstijgende Verkenning Gebiedseigen Grond' van het landelijke HWBP en voeren pilots uit naar diverse technische innovaties.

Toelichting najaarsrapportage 2020

WL onderzoekt in samenwerking met de landelijke HWBP-programmaorganisatie de brede toepasbaarheid van innovaties. WL is tevens 'gastheer' voor de Projectoverstijgende Verkenning Dijkversterking Gebiedseigen Grond (POV-DGG). Deze POV-DGG richt zich op het onderzoek naar de mogelijkheden van het gebruik van gebiedseigen materiaal voor het versterken van dijken. De ambitie van de POV-DGG is bij te dragen aan reductie van: kosten (minder transport, goedkopere bouwstof), milieudruk (CO₂, NO_x) en druk op de omgeving (minder transportbeweging, minder overlast).

Inmiddels is fase 1 afgerond en is het PvA voor fase 2 opgesteld. Er zijn keuzes gemaakt om in de scope van fase 2 een focus op techniek aan te brengen: verbetermaatregelen om grond die afwijkt van standaard specificaties makkelijker toepasbaar te maken in dijkversterkingsprojecten.

Begroting 2020

- We zetten in 2020 de lopende MIRT/HWBP verkenning Lob van Gennep voort.

Toelichting najaarsrapportage 2020

In november 2018 is in het BO-MIRT besloten tot verkenning van Lob van Gennep. Het project is een samenwerking van acht overheden (Rijk, provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland, gemeenten Gennep en Mook en Middelaar en waterschappen Limburg en Aa en Maas) waarbij het waterschap namens deze overheden optreedt als trekker.

De verkenning verloopt volgens plan. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is in het eerste kwartaal vastgesteld. In Q3 wordt de Nota van antwoord afgerond met daarin de reactie op ingebrachte zienswijzen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Met de Nota van Antwoord wordt het aantal uit te werken en te onderzoeken alternatieven in de verdere verkenning definitief vastgesteld. Hiermee wordt het aantal uit te werken en te onderzoeken alternatieven in de verdere verkenning definitief vastgesteld. Tevens wordt hiermee vastgelegd welke effecten in de milieueffectrapport onderzocht moeten worden.

De gebiedsparticipatie is in volle gang via onder meer werkateliers, omgevingswerkgroepen, keukentafelgesprekken, inloopsprekuren en brede informatieavonden

De Minister heeft 18 juni besloten de status rivierbed achter een dijk in de Limburgse Maasvallei op te heffen, zodra gestart wordt met de werkzaamheden om de dijk te laten voldoen aan de nieuwe wettelijke waterveiligheidsnorm. Hierdoor hoeven mensen geen vergunning meer bij RWS aan te vragen voor bouw of verbouw van hun pand.

Dit besluit van de Minister is goed voor de gehele Limburgse Maasvallei en draagt tevens bij aan het draagvlak voor het project Lob van Genneep.

Programma Dijkversterkingen Maaswerken

Begroting 2020

- We houden onverminderd de werkwijze en focus vast in de uitvoering van het Programma Dijkversterkingen Maaswerken.
- In 2020 halen we de mijlpaal hoogwaterveilig voor het dijktraject 'Neer' conform bestuurlijke mijlpaal. Met de oplevering van het project Neer is de feitelijke opgave van het programma gerealiseerd en de waterveiligheid in Limburg verbeterd.
- We starten in 2020 met het dossier voor de decharge van het programma. In verband met de onderhoudsverplichting van de opdrachtnemer bij het project Neer vindt de financieel administratieve afronding van het programma eind 2021 plaats.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het Programma Dijkversterkingen Maaswerken ligt qua planning nog prima op schema. De focus is ongewijzigd. De uitvoering van het Programma Dijkversterkingen Maaswerken is met een afgeslankt projectteam voortgezet nu het programma zijn einde nadert. Qua werkwijze hebben we geen wijzigingen doorgevoerd. Neer zal dan ook in 2020 de mijlpaal hoogwaterveilig behalen. In 2021 zullen nog restpunten worden uitgevoerd. Eind 2021 zal de financiële administratieve afronding van het Programma Dijkversterkingen Maaswerken plaatsvinden.

Kadernota 2020

Hoogwaterbeschermingsprogramma

Begroting 2020

- WL investeert in het versterken van de dijken in het Noordelijk Maasdal. Hiermee maken we de bestuurlijke afspraak tussen Rijk-Regio waar. In het Noordelijk Maasdal gaat dit hoogwaterveiligheid volgens de huidige norm opleveren voor 60.000 mensen. We leveren de projecten op conform de huidige opleverdatum in de periode van 2021 tot 2026.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Waterschap Limburg heeft een grote hoogwaterbeschermingsopgave. Met circa 185 kilometer primaire waterkeringen die pas recent onder de Waterwet zijn gebracht, behoort ons waterschap ook landelijk gezien tot de top 3 qua 'wettelijk noodzakelijke versterkingsopgaven'.

Veel van deze primaire waterkeringen (circa 1/3 van het beheerareaal) voldoen nu nog niet aan de wettelijke norm.

Om onze ingezetenen tegen hoogwater te beschermen, voeren we het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) onverkort uit en lopen we de bestaande achterstanden in. De hiervoor benodigde middelen zijn in de meerjarenbegroting van het waterschap vastgelegd. Over de stand van zaken m.b.t. de uitvoering van het programma en de 15 projecten is hiervoor gerapporteerd. De looptijd van het programma kent mogelijk een uitloop naar 2027.

Het gaat dan met name om de trajecten Venlo-Velden en Groot-Boller, beiden trajecten waarvoor de verkenningen in 2021 opnieuw opgestart worden.

Lob van Gennep

Begroting 2020

- In het project Lob van Gennep is onze grote dijkversterkingsopgave ons vertrekpunt. We grijpen nu de kans om de dijkopgave te integreren in de gebiedsontwikkeling via een actieve bijdrage. We blijven voorzitter van de stuurgroep, het trekkerschap wordt gekoppeld aan onze eigen dijkversterkingsopgave.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het project omvat een groot deel van dijktraject 54-1 en is het grootste dijktracé binnen het HWBP van het waterschap. Het omvat ca. 17 km dijken (bestaande dijken, inclusief realisatie van nieuw dijktracés voor aansluiting op hoge gronden). In 2019 is de startbeslissing voor de Lob van Gennep door de Minister genomen waarmee de verkenningsfase formeel is gestart. Gebiedsparticipatie is cruciaal en heeft ook in 2020 intensief plaatsgevonden, op een veilige wijze. We informeren en betrekken bewoners en bedrijven voortdurend, o.a. via diverse informatieavonden, werkateliers, omgevingswerkgroepen en vele keukentafelgesprekken. Voor Lob van Gennep is planuitwerking voorzien in 2022 t/m 2024 en kan aansluitend de realisatie plaatsvinden in de periode 2024 t/m 2026.

2.2 Beleidsindicatoren

Indicator	Begroting 2020	VJR 2020	NJR 2020	Einddoel	Jaar
Hoogwaterbescherming Maas: waterveiligheid					
1) mate waarin wordt voldaan aan de zorgplicht voor primaire waterkeringen (aantal processen dat voldoet)	7/7	7/7	7/7	7/7	- ^a
2) mate waarin de primaire waterkering is beoordeeld conform WBI (in km)					
o beoordeling nog niet in uitvoering	110 km	110 km	72 km	0 km	2023
o beoordeling in uitvoering	35 km	51 km	60 km	0 km	2023
o beoordeling bestuurlijk vastgesteld	40 km	25 km	53 km	185 km	2023
3) lengte primaire waterkering in HWBP-projecten (in km)					
o voorbereidingsfase	59,8 km	59,8 km	59,8 km	66 km	2026
o uitvoeringsfase	6,0 km	6,0 km	6,0 km	66 km	2026
o versterkt	0,2 km	0,2 km	0,2 km	66 km	2026
4) mate waarin de primaire waterkering voldoet aan de normen (in km ^c)					
o voldoet	0 km	0 km	0 km	185 km	2050
o voldoet niet	40 km	11,5 km	11,5 km	0 km	2050

^a geen einddatum, dient te allen tijde te voldoen.

^b deze waarde kan pas worden bepaald na afronding van 'Data-op-orde'.

^c het totaal telt pas na afronding van de wettelijke beoordeling in 2023 op het totale areaal van 185 km.

Toelichting

In deze indicatoren ligt de focus op de primaire keringen. Het aandeel regionale en overige keringen is binnen het beheergebied van WL immers zeer klein. Voor het totale areaal aan waterkeringen wordt een lengte van 185 km gehanteerd. Dit is de huidige lengte aan waterkeringen plus de verwachte lengte aansluitingen hoge grond en aanpassingen in dijktracés in de lopende projecten. Dit kan nog wijzigen en zal richting 2050 verder toenemen.

- de zorgplicht betreft de wettelijke taak die de beheerder heeft om de primaire kering aan de veiligheidseisen te laten voldoen en voor het noodzakelijke preventieve beheer en onderhoud te zorgen. Hiertoe dient de beheerder op de zeven processen inspectie, onderhoud, bediening kunstwerken, vergunningverlening, toezicht en handhaving, calamiteitszorg en legger & beheerregister in control te zijn. Het toezicht hierop wordt uitgevoerd door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).
In 2020 zal worden gewerkt aan het meer inzichtelijk maken van processen en (interne) procesindicatoren; mogelijk zal in dat kader ook de bestuurlijke indicator nog worden verfijnd.
- per 1 januari 2017 is een nieuwe veiligheidsnormering ingevoerd voor primaire waterkeringen. Op basis van de nieuwe normen is ook een nieuwe beoordelingsronde van start gegaan. Waterschappen en Rijkswaterstaat hebben tot en met 1 januari 2023 om alle primaire waterkeringen te beoordelen. Hiervoor is een nieuw Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium opgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

- 3) dit betreft de dijkversterkingen die vallen onder het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma. Binnen Waterschap Limburg zijn deze projecten gebundeld in het programma Noordelijke Maasvallei en in het project Lob van Gennep. De opgenomen kilometrages omvat tevens de aansluitingen op de hoge gronden.
- 4) per 1 januari 2017 is een nieuwe wettelijke veiligheidsnormering ingevoerd voor primaire waterkeringen. Met deze normering wordt voor iedere bewoner een basisveiligheid geborgd van 1: 100.000 dat hij komt te verdrinken als gevolg van een overstroming. De beoordeling (zie indicator 2), inclusief een voorlopig oordeel, helpt om vast te stellen waar en welke verbeteringen nodig zijn. Deze verbeteringen worden landelijk geprioriteerd en worden via de projecten onder het Hoogwaterbeschermingsprogramma (zie indicator 3) uitgevoerd. Uiterlijk in 2023 dienen alle primaire waterkeringen te zijn beoordeeld; uiterlijk in 2050 dienen alle primaire waterkeringen aan de nieuwe norm te voldoen (score boven de ondergrensnorm).

2.3 Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Programma Hoogwaterbescherming Maas: Water	Begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Prognose	Bijstelling
Kosten	2.496.600	1.796.600	1.325.243	2.426.600	630.000
Opbrengsten	-	-	-	-	-
Netto kosten exclusief doorberekende kosten	2.496.600	1.796.600	1.325.243	2.426.600	630.000

De toelichting op de hogere kosten is opgenomen in paragraaf 9.1. In deze paragraaf worden alle bijstellingen per kostensoort toegelicht inclusief de aanduiding of het een structurele of incidentele bijstelling betreft en wordt aangegeven op welk programma deze bijstelling betrekking heeft. De hogere kosten van € 630.000 hebben betrekking op € 620.000 structureel hogere kosten en € 10.000 incidenteel hogere kosten. De structurele bijstelling in de kosten van € 620.000 wordt toegelicht bij de 'Goederen en diensten van derden' en heeft betrekking op:

- Nieuwe onderhoudscontracten: € 520.000 (pagina 97)
- Advisering primaire keringen: € 100.000 (pagina 99)

De incidentele bijstelling in de kosten van € 10.000 wordt eveneens toegelicht bij de 'Goederen en diensten van derden' en betreft:

- Onderhoud kunstwerken waterkeringen: € 10.000 (pagina 103)

Bijstelling van de opbrengsten is niet noodzakelijk, deze worden conform begroting gerealiseerd.

Investerings

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	UITGAVEN			INKOMSTEN		
			Begroting	Realisatie	Prognose	Begroting	Realisatie	Prognose
			2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020	2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020
P400001	30	Bijdrage kosten HWBP	11.700	-	10.500	-	-	-
P400002	5	Gegevensverzameling primaire waterkeringen	-	-	-	-	-	-
P400003	5	Uitvoeren veiligheidstoetsing waterkeringen	1.500	464	1.000	-	-	-
P400009	0	Deltaprogramma Maas 2	630	239	630	630	370	630
P41****	30/0	HoogWaterBeschermsProgramma	18.480	7.208	16.738	16.706	52	16.422
P41****	30	HoogWaterBeschermsProgramma Niet subsidiabele kosten PU-fase Tranche 2 DB-besluit 2020-D81211			600			
P41****	30	HoogWaterBeschermsProgramma Niet subsidiabele kosten			1.900			
P410012	30	HWBP POV Dijkversterking Gebiedseigen Grond	518	473	880	594	1.020	956
P415401	30	HWBP-V Lob van Gennep	3.130	1.421	3.076	2.817	-	2.967
P42****	0	Bestuursovereenkomst sluitstukken Maas	12.022	4.364	14.755	12.022	-	14.755
K	5	Inventarisatie kunstwerken geprogrammeerd onderhoud	75	-	75	-	-	-
PROGRAMMA HOOGWATERBESCHERMING MAAS: WATERVEILIGHEID			48.055	14.168	50.154	32.769	1.442	35.730

3 Programma zuiveren en waterketen

3.1 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleid en kaders

Begroting 2020

- We geven invulling aan de 'Toekomstvisie waterzuiveren en waterketen 2030' in samenwerking met het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) conform de opdrachtbrief aan WBL. In lijn met de Green Deal Energie zijn we in 2025 energieneutraal en hieraan geven we met concrete investeringsprojecten vorm.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Ieder kwartaal wordt het waterschap door middel van een rapportage geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van de opdracht. De rapportage over het tweede kwartaal is inmiddels in procedure.

Begroting 2020

- We onderzoeken of en in welke vorm we invulling geven aan de samenwerking binnen de waterketen in Limburg.

Toelichting najaarsrapportage 2020

In het tweede kwartaal hebben de leden van de stuurgroep Waterhuis Limburg, tijdens een 'benen op tafel' overleg (BOT), de mogelijkheden van een vervolg samenwerking in de waterketen verkend. Dit informele overleg heeft geleid tot onderstaande constatering in 1ste aanzet:

1. de deelnemers onderkennen nog steeds de voordelen van inhoudelijke samenwerking;
2. de klimaatverandering en de daarmee gepaard gaande uitdagingen dienen onderdeel van de visie uit te maken. Daarmee komen we tot een verbreding van de scope;
3. samenwerking kan op diverse terreinen en in diverse samenstellingen.

Over deze denkrichtingen wordt in een volgend BOT doorgesproken door de leden van de stuurgroep.

Begroting 2020

- We houden alle maatregelen waaronder die op RWZI's tegen het licht, waardoor er doelmatig en kosteneffectief de beste maatregelen worden uitgevoerd.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De rapportages worden conform afspraak opgesteld en gedeeld met het bestuur van WL.

Begroting 2020

- We adviseren over gemeentelijke riolerings- en afkoppelplannen en voeren de stimuleringsregeling verder uit.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Sinds 2019 is de stimuleringsregeling in heel Limburg van kracht (m.u.v. Eijsden-Margraten) en is ook de site www.waterklaar.nl over heel Limburg uitgerold.

Financieel overzicht (t/m 31 augustus 2020)

	Gereserveerde bedragen	Gefactureerd t/m 31 aug 2020
Bijdrage gemeentes Noord	€ 1.950.000	€ 1.054.043
Bijdrage WL/Provincie Noord	€ 1.950.000	€ 1.054.043
Totaal Noord	€ 3.900.000	€ 2.108.086
Bijdrage gemeentes Zuid	€ 2.283.569	€ 129.926
Bijdrage WL/Provincie Zuid	€ 2.283.569	€ 129.926
Totaal Zuid	€ 4.567.138	€ 259.852
Totaal Limburg (Gemeentes/WL/Provincie)	€ 8.467.138	€ 2.367.938
DHZ subsidie (alleen Waterpanel Noord)	€ 1.000.000	€ 630.000
Totaal afkoppelen Limburg	€ 9.467.138	€ 2.997.938

In bovenstaande tabel is de financiële stand van zaken m.b.t. de regeling opgenomen. Hierin is te zien dat de regeling in Noord goed loopt en dat ruim 50 % van het budget is besteed. Na een initiële opstartfase begint de regeling ook in Zuid steeds beter te lopen, maar de uitgaven zijn vooralsnog beperkt.

Limburgbreed is in totaal € 2,4 mln. van de totaal € 8,4 mln. uitgekeerd. Daarom is in de BKaL (Bestuurlijke Klimaattafel Limburg) afgesproken dat alle partners zich gezamenlijk zullen inzetten om het resterende budget voor eind 2021 (looptijd regeling) uit te putten. Zo is in 2020 onder meer extra ingezet op communicatie (campagnes, social media, krantenartikelen). Verder is in het BKaL afgesproken een eventuele verlenging van de regeling (als concept-maatregel) in te brengen voor het bod DHZ/DPRA vanuit Zuid en komende tijd gezamenlijk te besluiten of en hoe een eventuele verlenging vorm zou kunnen krijgen.

Beheer en onderhoud transportstelsels, zuiveringsinstallaties en slibverwerkingsinstallaties

Begroting 2020

- Op een groot aantal RWZI's (Panheel, Stein, Susteren, Heugem, Wijlre, Hoensbroek, Meijel, Gennepe) wordt met maatregelen invulling gegeven aan het Limburgs Effluentbeleid.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De RWZI's Panheel en Stein worden omgebouwd naar Nereda installaties en in de eerste helft van 2021 opgeleverd. De resterende opgave van het LEB is opgenomen in het concept Waterbeheerprogramma 2022-2027 en zal conform planning door WBL uitgevoerd worden.

Begroting 2020

- WBL zuivert en verwerkt het rioolwater in rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) en slibverwerkingsinstallaties, die verschillende producten opleveren:
 - gezuiverd water. Op de RWZI Simpelveld wordt een proef opgestart voor aanvullende medicijnverwijdering.
 - slib (met alle afvalstoffen)
 - energie en herbruikbare grondstoffen. De RWZI Weert wordt omgebouwd naar een Nereda installatie, waarbij tevens onderzocht wordt of (en tegen welke kosten) het gezuiverde afvalwater hergebruikt kan worden voor droogtebestrijding.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De proef op RWZI Simpelveld wordt eind Q4 2020 opgestart en zal een jaar duren. Slib: de problemen met de afzet van slib spelen ook in 2020. Het acute probleem met de afzet is in 2020 opgelost. Er wordt via diverse acties gewerkt aan een duurzame en langjarige oplossing. De voortgang wordt via de kwartaalrapportages in beeld gebracht.

RWZI Weert: deze RWZI functioneert goed, maar blijkt nog gevoelig voor verstoring van het zuiveringsproces als het aangeboden afvalwater grote hoeveelheden onbekende stoffen bevat.

Hergebruik van gezuiverd afvalwater wordt opgenomen als een van de mogelijke maatregel in het bod Delta Aanpak Hoge Zandgronden (DHZ) om droogte te bestrijden.

Begroting 2020

- Invulling geven aan de opdrachtbrief van WL m.b.t. verwijdering van medicijnresten, duurzaamheid, energie-neutraliteit, terugwinning van grondstoffen, en deze uitwerken in sturingsindicatoren.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De bedoelde factsheets (Roadmaps) zijn opgesteld en worden in het najaar van 2020 in samenwerking met WL getoetst/bijgesteld en vervolgens definitief gemaakt.

Begroting 2020

- Toepassen nieuwe technieken met als doel goedkoper en efficiënter zuiveren (o.a. Nereda, Verdygo, o-waterconcept, CoRe).

Toelichting najaarsrapportage 2020

Door WBL worden diverse nieuwe technieken en zuiveringsconcepten uitgewerkt (CoRe), onderzocht (nul-waterconcept Kerkrade) en in praktijk gebracht (Nereda, Verdygo). Er is meegewerkt aan een onderzoek om gezuiverd water als proceswater aan Chemelot te leveren. Conclusie is dat dit op dit moment nog niet rendabel is. De systeemsprong Hoensbroek is onderwerp van onderzoek. Hierin wordt onderzocht welke oplossingen er mogelijk zijn om de afvalwaterverwerking op de RWZI Hoensbroek ook in de toekomst duurzaam, kostenefficiënt te laten functioneren en gelijktijdig te voldoen aan de effluentkwaliteitseisen.

In vervolg op de systeemsprong Hoensbroek wordt bekeken of en welke consequenties de opgedane ervaringen hebben voor de zuiveringskring Hoensbroek en ander rwzi's waar vergelijkbare discussies gaan spelen.

Begroting 2020

- WBL onderhoudt de transportstelsels en rwzi's. In 2020 staat een aantal grotere renovaties op de planning (Stein, Panheel).

Toelichting najaarsrapportage 2020

De rwzi's Panheel en Stein worden in de eerste helft van 2021 opgeleverd. Er waren vertragingen als gevolg van stormschade (Stein), ontwerp (Stein en Panheel) en corona.

Kadernota 2020*Samenwerken in de afvalwaterketen*

Begroting 2020

- Samen met andere waterbeheerders werken we aan het verbeteren van de waterkwaliteit in de afvalwaterketen conform afspraken uit het Nationaal Bestuursakkoord Water. Kosteneffectieve oplossingen voor de opgave van WL worden bereikt door samen te werken.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De opgaven uit het - inmiddels afgelopen - Bestuursakkoord Water (BAW) met betrekking tot kostenbesparing zijn in 2015 al door alle regio's gerealiseerd. Zoeken naar doelmatigere oplossingen in de waterketen is een doorlopende actie binnen de samenwerkingsregio's. Ook wordt steeds gezocht hoe de kwaliteit verder kan worden verbeterd en de kwetsbaarheid (vergrijzing/personeelsgebrek) kan worden verlaagd. Dit gebeurt o.a. door samenwerkingsprojecten zoals o.a. uniformering van beheer en onderhoud, waterklaar (gezamenlijke communicatie), uitvoeringsagenda klimaat, het opstellen van gezamenlijke beleids(waterketen)- en uitvoeringsplannen. Zo wordt momenteel o.a. een gezamenlijk waterketenplan (gemeenten, WL, WBL en WML) voor heel Waterpanel Noord opgesteld, waarin de gezamenlijke ambities en acties voor de komende planperiode worden vastgelegd. Dit plan - met bijbehorende Gemeentelijke rioleringsplannen (GRP's) - wordt medio 2021 opgeleverd. Ook de overige 3 werkregio's (Westelijke Mijnstreek, Parkstad en Maas en Mergelland) stellen net als Waterpanel Noord een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie voor. Over de aanpak van riooloverstorten i.r.t. de waterkwaliteit (KRW) wordt op een andere plek gerapporteerd.

Begroting 2020

- We werken aan een actueel beeld van de toestand van de gemeentelijke overstorten. We starten met het in kaart brengen van de gewenste situatie (kwaliteit, kwantiteit en prioriteit) in relatie tot het ontvangende oppervlaktewater. Daarmee kunnen we gericht adviseren welke overstorten het meest van belang zijn om aan te pakken.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De projectstructuur voor het uitvoeren van de redeneerlijn is onlangs gewijzigd. Die structuur moet nog beter ingeregeld worden om een goed beeld van de voortgang te kunnen schetsen. Binnen enkele maanden hebben we dat beeld. Volgens laatste stand van zaken loopt het in kaart brengen van de overstorten volgens planning.

Een van de grotere projecten in het kader van de redeneerlijn wordt nu uitgevoerd in de samenwerkingsregio Westelijke Mijnstreek waar de overstorten van de gemeenten Sittard-Geleen, Beek en Stein in kaart worden gebracht.

Begroting 2020

- We haken aan op landelijke kennisontwikkeling over watervraagstukken (technieken, handreikingen, onderzoek, etc.). Dit levert ons laatste inzichten en ervaring op die wij kunnen toepassen in ons werk.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De Kennisimpuls is in volle gang. De eerste rapporten zijn opgeleverd en resultaten worden gepubliceerd via de website www.kennisimpulswater.nl. De inzet vanuit WL qua bemensing van de werkgroepen blijft echter achter en wordt opgepakt zodra bezetting op orde is.

Medicijnresten

Begroting 2020

- In deze bestuursperiode wordt een beperkte start gemaakt met het voorbereiden op de uitdagingen die medicijnresten in het water met zich meebrengen. We haken vooral aan op de landelijke kennisgroepen. Ook zijn we in staat om onderzoek uit te voeren dat ons in staat stelt het probleem beter in beeld te brengen en oplossingen bij de bron aan te pakken.

Toelichting najaarsrapportage 2020

In Q3 van 2020 wordt gestart met een uitgebreide meetcampagne op alle 17 rwzi's om gegevens te verzamelen die noodzakelijk zijn om de beleidsvorming met betrekking tot aanvullende zuivering te onderbouwen. Deze campagne wordt in nauwe samenwerking met WBL opgesteld en uitgevoerd. Dit onderzoek duurt minimaal één en maximaal 3 jaar.

Projecten / programma's

Aanleg transportstelsels, zuiveringsinstallaties en slibverwerkingsinstallaties

Begroting 2020

- Daar waar nodig investeert WBL in nieuwe of verbeterde transportgemalen en -leidingen, rioolwaterzuiveringsinstallaties en slibverwerkingsinstallaties.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Ieder kwartaal wordt het waterschap door middel van een rapportage geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van de opdracht. Inmiddels is de rapportage over het tweede kwartaal in procedure.

3.2 Beleidsindicatoren

Indicator	Begroting 2020	VJR 2020	NJR 2020	Einddoel	Jaar
Zuiveren en waterketen					
Afvalwaterketen					
1) % KRW-overstorten dat is teruggebracht naar een overstortfrequentie die is afgestemd op de kwetsbaarheid van het ontvangende water	55 %	47 %	47 %	100 %	2027
2) % aan RWZI's dat voldoet aan het Limburgse Effluentbeleid	75 %	82 %	82 %	100 %	2027
Samenwerking in de Waterketen					
3) % budget van de stimuleringsregelingen afkoppelen regenwater private partijen dat is besteed	50 %	21 %	28 %	100 %	2021

Toelichting

- 1) Door het waterschap wordt de prioriteit gelegd bij alle overstorten die direct of indirect lozen op een (zeer) kwetsbare beek (met doelstelling T=2 en T=5, waarbij een overstort gemiddeld slechts eenmaal per 2 jaar of 5 jaar daadwerkelijk in werking treedt), en waarbij nog geen maatregelen zijn uitgevoerd om te voldoen aan de KRW-doelstellingen.
Nieuwe gegevens zijn nog niet beschikbaar. Inventarisatie loopt. Tot nu toe zijn de getallen gebaseerd op een theoretische benadering. We zijn gestart met de redeneerlijn waarmee de basis waarop het percentage is gebaseerd gaat veranderen.
- 2) Het Limburgs Effluentbeleid (LEB) geldt voor RWZI's die lozen op regionaal water. De individuele normen per RWZI zijn afgestemd op kwaliteitseisen van het ontvangende oppervlakte water (KRW). * % is afhankelijk van de definitie 'voldoet aan het LEB'. Op dit moment voldoet 59 % van de RWZI's aan de doelstelling zoals die voor 2027 is opgesteld. Op dit moment voldoet 82 % van de RWZI's aan de normen die nu gelden. Voor een aantal RWZI's geldt dat de lozingsnormen per 2021 (conform het LEB) strenger worden.
- 3) Sinds mei 2017 voeren gemeenten in het Waterpanel Noord stimuleringsregelingen voor het afkoppelen van regenwater uit. Hiermee kunnen burgers, bedrijven en woningbouwcorporaties een bijdrage krijgen voor het afkoppelen van hun panden en op de (gemengde) riolering aangesloten verhardingen. Waterschap Limburg en Provincie Limburg dragen voor de helft financieel bij aan deze gemeentelijke stimuleringsregelingen. Op moment van rapportage is van de € 8,4 mln (bijdrage WL/Provincie/gemeentes) € 2,48 mln. uitgegeven. Zie toelichting en financiële stand van zaken in de tekst hierboven.

3.3 Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Programma Zuiveren en waterketen	Begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Prognose	Bijstelling
Kosten	397.000	397.000	39.389	322.629	-74.371
Opbrengsten	60.000	60.000	45.861	60.000	-
Netto kosten exclusief doorberekende kosten en bijdrage WBL	337.000	337.000	-6.473	262.629	-74.371

De toelichting op de lagere kosten is opgenomen in paragraaf 9.1. In deze paragraaf worden alle bijstellingen per kostensoort toegelicht inclusief de aanduiding of het een structurele of incidentele bijstelling betreft en wordt aangegeven op welk programma deze bijstelling betrekking heeft.

De incidentele bijstelling in de kosten van -/- € 74.371 wordt toegelicht bij de 'Goederen en diensten van derden' en 'Bijdragen aan derden' en heeft betrekking op:

Goederen en diensten van derden:

- Overhevelingen K&O: -/- € 4.371 (pagina 103)

Bijdragen aan derden:

- Overhevelingen K&O/stroomgebiedbeheerplan KRW: -/- € 70.000 (pagina 105)

Bijstelling van de opbrengsten is niet noodzakelijk, deze worden conform begroting gerealiseerd.

Investerings

n.v.t.

4 Programma waterkwaliteit

4.1 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleid en kaders

Begroting 2020

- We bereiden het Limburgse deel van het KRW Stroomgebiedbeheerplan Maas 2022-2027 voor.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De benodigde acties liggen vast in het landelijk Spoorboekje voor het opstellen van KRW- Stroomgebiedbeheerplannen. Binnen stroomgebied Maas vindt hiervoor volop afstemming plaats tussen rijk, waterschappen, provincies en stakeholders via het Regionaal Bestuurlijk Overleg Maas (RBOM). Als gevolg van de corona-crisis zijn enkele acties uit het spoorboekje vertraagd, maar in Limburg lopen de acties nog op schema.

Begroting 2020

- Zelfstandige en concrete activiteiten en projecten van het waterschap die uitsluitend zijn gericht op de aanpak van (vaak specifieke) diffuse emissies van derden.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Met externe stakeholders zijn we o.a. bezig te kijken hoe landbouwmaatregelen om waterkwaliteit te verbeteren gefinancierd kunnen worden met POP3 en GLB gelden. Hiervoor hebben we aangegeven in principe geïnteresseerd te zijn in een landelijk pilotproject om werkenderwijs te leren hoe we dit het meest praktisch vorm kunnen geven. Deze samenwerking is nog niet zover dat deze heeft geleid tot uitvoering 'in het veld'.

Begroting 2020

- We hebben de actuele toestand van de gemeentelijke overstorten in beeld, brengen de gewenste situatie (kwaliteit, kwantiteit en prioriteit) in relatie tot het ontvangende oppervlaktewater in kaart en adviseren daarover.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het in kaart brengen van de overstorten loopt volgens planning. Een van de grotere projecten wordt nu uitgevoerd in de samenwerkingsregio Westelijke Mijnstreek waar de overstorten van de gemeenten Sittard-Geleen, Beek en Stein in kaart worden gebracht.

Begroting 2020

- Samen met gemeenten stimuleren we het klimaatbewustzijn en het afkoppelen van regenwater door burgers, bedrijven en woningbouwcoöperaties.

Toelichting najaarsrapportage 2020

We werken aan klimaatbewustzijn via verschillende sporen: communicatie en financieel stimuleren. Communicatie loopt via ons programma Water in Balans (knop 4) en via Waterklaar.

De website www.waterklaar.nl is het gezamenlijke communicatiekanaal voor publiekscommunicatie (o.a. klimaatadaptatie) met veel informatie (o.a. brochures, workshops en lesprogramma's) voor burgers, bedrijven en woningbouwcorporaties. De site richt zich op bewustzijn over wateroverlast, droogte en hitte en dit najaar wordt de knop voor waterkwaliteit operationeel. Een belangrijke doelstelling is het bieden van handelingsperspectief. Onder de vlag van waterklaar worden ook publiekscampagnes uitgerold. Zo heeft afgelopen zomer o.a. een campagne over de droogte- en hitteproblematiek gelopen evenals voor- en najaarscampagnes t.b.v. de stimuleringsregeling afkoppelen. Daarnaast wordt binnen het programma Waterklaar ingezet op bedrijven en woningbouwcoöperaties. Bewustwording wordt financieel gestimuleerd middels de gezamenlijke stimuleringsregeling afkoppelen private terreinen. Hierover wordt apart gerapporteerd.

Monitoring

Begroting 2020

- We verzamelen, bewerken, verwerken, toetsen, analyseren en rapporteren meetgegevens voor beheer van de waterkwantiteit en -kwaliteit. Met deze meetgegevens stellen we bijvoorbeeld jaarlijks de KRW-rapportage op, waarvan de resultaten worden gepubliceerd op het landelijk www.waterkwaliteitsportaal.nl.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het betreft een routinematige jaarlijkse activiteit op basis van het monitoringsprogramma voor (grond-)waterkwantiteit en -kwaliteit. Indien het KRW-waterlichamen betreft worden de verzamelde gegevens getoetst voor de KRW-rapportage aan het Rijk (jaarlijks) en de Europese Commissie (elke 3 jaar). Ze zijn beschikbaar voor onze omgeving via www.waterkwaliteitsportaal.nl.

Begroting 2020

- Op basis van de resultaten stellen we indien nodig ons beleid bij voor een verhoging van effectiviteit en/of efficiëntie.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De resultaten van de jaarlijkse monitoring geven niet direct aanleiding tot aanpassing van het meetnet. Wel zijn er diverse (innovatieve) ontwikkelingen die tot bijstelling kunnen leiden in de komende jaren:

- Implementatie protocol blauwalgenmonitoring;
- Bibliotheekscreening van microverontreinigingen in effluent (welke stoffen komen daarin voor);
- Monitoring van stoffen in biota (stoffen die zich ophopen in waterdieren);
- Wegwerken van “witte vlekken” in de KRW-monitoring (deels extra metingen, deels administratieve aanpassingen);
- Ontwikkeling van een quick scan methode voor kiezelwieren op basis van DNA-profielen (DNA Diatom Biosensor).

Kwaliteitsmaatregelen

Begroting 2020

- We nemen maatregelen die specifiek zijn gericht op het bereiken van waterkwaliteitsdoelstellingen (zoals inrichting, beheer en oppervlaktewaterzuivering).
- Waterschap Limburg heeft haar eigen KRW-opgave in 2027 gereed. Hiervoor voeren we een groot aantal beekherstelprojecten uit, zorgen voor oplossingen voor vismigratie en zuiveren het afvalwater tot op het niveau dat is afgesproken in het Limburgs effluentbeleid

Toelichting najaarsrapportage 2020

Op basis van de Landelijke Handreiking zijn de KRW-doelen 2027 geactualiseerd en is het bijbehorende maatregelenpakket afgeleid. De resultaten hiervan zijn opgenomen in ons Ontwerp-Waterbeheerprogramma ter consultatie en inspraakprocedure.

Begroting 2020

- WBL voert conform de Toekomstvisie waterzuiveren en waterketen een pilot uit naar verwijdering van medicijnresten.

Toelichting najaarsrapportage 2020

In december wordt op de rwzi Simpelveld gestart met een proef met koolstofdosering om hiermee de emissies van medicijnresten en andere microverontreinigingen te verminderen. Momenteel vindt er onderhoud plaats van de zandfilters op de RWZI. Als de RWZI zonder hinder bedreven wordt kan de proef gestart worden.

Kadernota 2020

KRW-doelstelling

Begroting 2020

- We geven een impuls aan het beïnvloeden van drie belangrijke bronnen die mede bepalen of wij onze KRW-doelstelling halen. Dat zijn effecten ontstaan in het buitenland, gemeenten en de landbouw. We gaan voortvarend in gesprek, stimuleren en helpen waar mogelijk.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Om de gesprekken en advisering met buitenland, gemeenten en de landbouwsector een impuls te kunnen geven zijn de afgelopen periode 4 vacatures succesvol ingevuld: programmaregisseur waterkwaliteit, strategisch planadviseur, adviseur buitenland (accent Duitsland) en adviseur landelijk gebied. Hierdoor is de cluster bijna op sterkte, adviseur met accent België moet nog ingevuld worden. Als geassocieerde partner begint de samenwerking met Duitse universiteiten vorm te krijgen. Om een stimulans te geven aan de samenwerking met Wallonië is een groep trainees aan de slag gegaan met het opstellen van een samenwerkingsagenda en maatregelenlijst.

Schone Maaswaterketen

Begroting 2020

- Verder trekken we intensief met andere waterbeheerders in het stroomgebied van de Maas op om de waterkwaliteit en het drinkwater (Schone Maaswaterketen) te verbeteren.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De tussenevaluatie is in volle gang. De Stuurgroep bepaalt en stuurt dit proces. Naar verwachting zal in het najaar van 2020 een vervolgstap gemaakt worden.

Beekdalbrede benadering

Begroting 2020

- We voeren het principe van de beekdalbrede benadering stapsgewijs in. Zo leren we hoe we het beste resultaten kunnen halen en hoe we de omgeving mee kunnen laten denken en werken. Met een werkwijze, ontwikkeld aan de Universiteit van Wageningen (SESA), brengen we in beeld waar welke maatregelen het beste uitgevoerd kunnen worden. Dit levert een beekstelsysteem op dat beter opgewassen is tegen klimaatverandering. In de beken gaan we voortvarend nieuwe en bestaande methodes toepassen die bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit. Hierbij zoeken we ook de samenwerking op.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Uitwerking van de beekdalbrede aanpak wordt stapsgewijs verder uitgewerkt. Een onderdeel hiervan is het opstellen en bedenken van een instrumentenkoffer, dit zal samen met de provincie worden opgesteld. De SESA Groote Molenbeek wordt in oktober 2020 afgerond waarmee ook een eerste versie van de tool beschikbaar komt. Ook wordt voor een ander stroomgebied met andere beektypen gestart met een nieuwe SESA, die halverwege volgend jaar gereed zal zijn. De streefbeelden en maatregelen die uit de SESA's komen, worden ingezet bij de beekherstelprojecten en beheer en onderhoud.

Projecten / programma's

Regionale analyse waterkwaliteit

Begroting 2020

- Om na te gaan welke maatregelen voor waterkwaliteit en ecologie het meeste bijdragen aan ons doelbereik, voeren we een verdiepingsslag uit op basis van de uitgevoerde KRW-watersysteemanalyses en onderzoeksprojecten.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Door middel van de doelmatige aanpak waterkwaliteit is een prioritering opgesteld van de KRW-waterlichamen waar de waterkwaliteitsopgave voor WL het grootst is. De invloed van de knoppen, RWZI, landbouw, stedelijk en buitenland, zijn per waterlichaam in beeld gebracht. De mate van invloed geeft inzicht in hoeverre een maatregel bijdraagt aan het verbeteren van de waterkwaliteit. De doelmatige aanpak waterkwaliteit is voltooid en kan gebruikt worden als naslagwerk waarin de toestand maar ook mogelijke maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit terug te vinden zijn.

4.2 Beleidsindicatoren

Indicator	Begroting 2020	VJR 2020	NJR 2020	Einddoel	Jaar
Waterkwaliteit					
1) beoordeling zwemlocaties volgens zwemwaterrichtlijn 2006 (in #)					
o uitstekend	18	n.v.t.	18	19	2027
o goed	1	n.v.t.	0	0	2027
o aanvaardbaar	0	n.v.t.	1	0	2027
o slecht	0	n.v.t.	0	0	2027
2) % oordelen: 'Voldoet' voor alle gemeten prioritaire stoffen (chemische stoffen)	96,7 %	95,9 %	95,0 %	100 %	2027
3) gemiddelde maatlatscore (EKR) voor de ecologische kwaliteitselementen:					
o macrofauna	0,51	0,51	0,51	0,58	2027
o vis	0,37	0,36	0,39	0,49 ^a	2027
o overige waterflora	0,51	0,50	0,51	0,54 ^a	2027
4) % oordelen 'Goed' (= voldoet aan de norm) voor betreffende parameters:					
o nutriënten (stikstof en fosfor)	46 %	28,2 %	29,5 %	100 %	2027
o overige parameters (zuurstof/temperatuur/zuurgraad/chloride)	87 %	83,3 %	84,0 %	100 %	2027

^a doel aangepast ten opzichte van de Begroting 2020

Toelichting

- 1) het zwemseizoen loopt van 1 mei tot 1 oktober. Tijdens het zwemseizoen worden de officieel aangewezen zweminrichtingen regelmatig onderzocht op verontreinigingen. Een verminderde zwemwaterkwaliteit kan vele oorzaken hebben, zoals een toename van nutriënten in het water, in combinatie met warmte en droogte. Het aantal zwemlocaties die onder het waterkwaliteitsbeheer van Waterschap Limburg vallen fluctueert. Op dit moment zijn er 19 officiële zwemlocaties onder beheer van WL. De procedure tot aanwijzing zwemlocatie voor de Boschmolenplas is nooit afgemaakt (door in gebreke blijven beheerder).
- 2) de indicator geeft inzicht in de mate van aanwezige chemische verontreinigingen in KRW-Waterlichamen. We meten dit omdat de KRW als doelstelling heeft om in 2027 géén chemische verontreinigingen in oppervlaktewater meer te hebben.
- 3) de indicator geeft inzicht in de kwaliteit van de biologische kwaliteitselementen in KRW-Waterlichamen. Deze wordt uitgedrukt in een score van 0-1 op de KRW-maatlat. We meten dit omdat de KRW als doelstelling heeft om in 2027 een goede ecologische toestand of potentieel te realiseren.
- 4) de indicator geeft inzicht in de toestand van enkele fysisch-chemische kwaliteitselementen in KRW-Waterlichamen. We meten dit omdat de KRW als doelstelling heeft om in 2027 een goede ecologische toestand te realiseren, waarvoor deze fysisch-chemische kwaliteitselementen van belang zijn.

4.3 Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Programma Waterkwaliteit	Begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Prognose	Bijstelling
Kosten	900.000	900.000	521.230	915.000	15.000
Opbrengsten	-	-	-	-	-
Netto kosten exclusief doorberekende kosten en bijdrage WBL	900.000	900.000	521.230	915.000	15.000

De toelichting op de lagere kosten is opgenomen in paragraaf 9.1. In deze paragraaf worden alle bijstellingen per kostensoort toegelicht inclusief de aanduiding of het een structurele of incidentele bijstelling betreft en wordt aangegeven op welk programma deze bijstelling betrekking heeft.

De incidentele bijstelling in de kosten van € 15.000 wordt toegelicht bij de 'Goederen en diensten van derden' en heeft betrekking op:

- Kwaliteit oppervlaktewater: € 15.000 (pagina 102)

Bijstelling van de opbrengsten is niet noodzakelijk, deze worden conform begroting gerealiseerd.

Investeringsen

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	UITGAVEN			INKOMSTEN		
			Begroting	Realisatie	Prognose	Begroting	Realisatie	Prognose
			2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020	2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020
P360045	5	Regionale analyse waterkwaliteit	54	14	54	-	-	-
P360055	5	Implementatie soortenbeleid	100	-	50	-	-	-
K	30	Meer actieve rol aanleg (effect-gerichte) innovatieve maatregelen door uit te voeren.	100	-	-	-	-	-
PROGRAMMA WATERKWALITEIT			254	14	104	-	-	-

5 Programma klimaatadaptatie regionaal systeem

5.1 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleid en kaders

Begroting 2020

- Samen met de provincie herzien we de huidige normeringssystematiek wateroverlast om tot een risicogerichte benadering te komen die beter aansluit bij de daadwerkelijke risico's op wateroverlast. In samenhang daarmee brengen we helderheid in onze taakopvatting rondom oppervlakkig afstromend regenwater.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Dit traject loopt. We zijn met de provincie in gesprek over de huidige normeringssystematiek.

Begroting 2020

- We stellen een droogte-opgave vast, waarin we helder maken wat onze taken zijn, wat de omgeving van ons kan verwachten en wat wij van de omgeving vragen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Binnen het kader van het programma Waterbeschikbaarheid wordt gewerkt aan een overzicht van welke beken droogvallen. Hiermee wordt het droogterisico van beken bepaald. Bekeken wordt of de analyse verbreed wordt naar de terrestrische ecologie. In 2021 gaat dit leiden tot een vast te stellen droogteopgave.

Begroting 2020

- In samenwerking met gemeenten stimuleren we het afkoppelen van regenwater, vergroenen en ontstenen van de bebouwde omgeving, om dure investeringen in de toekomst te voorkomen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Dit is een doorlopende actie, die uitgevoerd wordt m.b.v. de gezamenlijke stimuleringsregeling afkoppelen private terreinen en www.waterklaar.nl. Hierover wordt separaat gerapporteerd.

Daarnaast zijn er in 2019 voor heel Limburg gezamenlijke stresstesten klimaatadaptatie uitgevoerd (overlast, droogte, hitte en waterkwaliteit) en worden momenteel risicodialogen uitgevoerd, o.a. voor het bod vanuit DHZ/DPRA Zuid. Elke regio heeft hiervoor een klimaatcoördinator aangesteld. Regie vindt plaats vanuit de Bestuurlijke Klimaatadaptatie Tafel (BKAL).

Verder benutten we de kansen vanuit de nieuwe Omgevingswet om water en klimaat samen met gemeenten (nog) beter te verankeren in omgevingsvisies (bouwstenen water en klimaat van waterpanel Noord) en omgevingsplannen.

Begroting 2020

- We stellen samen met gemeenten een nieuwe handreiking watertoets/klimaattoets op.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De handreiking klimaattoets wordt opgesteld als onderdeel van het Waterketenplan Waterpanel Noord. Het project heeft wegens corona enige vertraging opgelopen, maar wordt nu voortvarend opgepakt en naar verwachting medio 2021 definitief opgeleverd.

Begroting 2020

- Samen met de provincie voeren we een actief beleid in het kader van het onttrekken van grondwater.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Mede als gevolg van het derde droge jaar op een rij staat onttrekking t.b.v. landbouwkundige berekening zwaar onder druk met name rondom Natura 2000 gebieden. Er ligt ook een gerechtelijke uitspraak die de provincie Noord-Brabant en Limburg dwingt om heroverweging van het bestaand beleid. Het proces is als gevolg van corona vertraagd maar de uitkomsten worden wel binnen 6 maanden verwacht.

Begroting 2020

- We gaan voor een integrale beekdalbrede aanpak (met Water in Balans) met zuinig ruimtegebruik als uitgangspunt. Onze (financiële) inbreng richt zich op realisatie van onze primaire taak.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Beekdalbrede aanpak is nader onderbouwd in LIWA. Provincie en waterschap werken aan DHZ bod, waarbij LIWA bruikbare analyses en onderbouwing van maatregelen levert als input. Er loopt een uitwerking voor 8 deelgebieden. Beekdalontwikkeling is een van de belangrijkste maatregelen. Het resultaat uit het doelstapelingsproces wordt eind dit jaar verwacht.

Begroting 2020

- In 2019 zijn we gestart met het opstellen van het Waterbeheerprogramma 2022-2027 (opvolger huidig Waterbeheerplan). In 2020 gaan we hiermee verder.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het project loopt helemaal volgens planning. We zijn ruim een jaar onderweg met 'de omgevingsreis' van het waterbeheerprogramma. Veel organisaties hebben een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van dit programma. Dit heeft geresulteerd in een voorontwerp dat inmiddels door het dagelijks bestuur is vrijgegeven ter consultatie aan externe partnerorganisaties. Dit zal gebeuren vanaf september. Een mooie stap op weg naar de definitieve versie die vanaf 2021 ter inzage ligt. Onlangs heeft de minister aangegeven dat het besluitvormingstraject over het Nationaal Waterprogramma en de KRW in verband met corona drie maanden naar achteren wordt verschoven. Aan regionale overheden wordt gevraagd om de inspraak van de regionale plannen (waaronder de waterbeheerprogramma's) te plannen in de 'nieuwe' inzage periode.

Dit betekent waarschijnlijk dat de inspraak van ons waterbeheerprogramma 3 maanden opschuift naar maart/april 2021. De consequenties worden nog in beeld gebracht.

Begroting 2020

- Samen met onze Limburgse waterpartners bereiden wij een klimaatadaptatieprogramma 2022-2027 voor, waarin we gezamenlijk afspraken maken over te nemen stappen in het klimaatbestendig maken van Limburg. Dit gebeurt binnen de Bestuurlijke Klimaatadaptatietafel Limburg (BKaL), waar wij een coördinerende rol in hebben.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Afgelopen maanden is via het overleg in het BKaL verder gewerkt aan het afstemmen van de individuele bijdragen van het bod Limburg.

Op 24 september wordt het concept bod besproken aan de bestuurlijke tafel. In de aanloop naar 10 december, de laatste BKaL van dit jaar, zal gewerkt worden door de deelnemers aan het ophalen van bestuurlijk commitment in de afzonderlijke organisaties. In het laatste overleg wordt het bod Limburg voor DHZ vastgesteld.

Begroting 2020

- Voor de tweede plancyclus van de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) leveren we input voor het OverstromingsRisicoBeheerPlan (ORBP) Maas 2022-2027. Daarmee maken we ook in landelijk en internationaal verband duidelijk hoe we omgaan met risico's op wateroverlast vanuit de Maas inclusief de belangrijkste zijbeken en welke maatregelen we daarvoor treffen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De gevraagd input aan het Rijk is geleverd. Hiermee hebben we duidelijk gemaakt hoe we omgaan met risico's op wateroverlast vanuit de Maas en de belangrijkste zijbeken en welke maatregelen we daarvoor treffen.

Beheer watersysteem

Begroting 2020

- We zetten in op een evenwichtig en stabiel peilbeheer voor de land- en tuinbouw, bedrijven en de natuur. Maatregelen volgend uit de Limburgse integrale wateraanpak (LIWA) werken we samen met belanghebbenden voortvarend uit zodat deze in de volgende planperiode kunnen worden gerealiseerd. Geconstateerde optimalisaties in het proces peilbeheer worden geïmplementeerd.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De nota peilbeheer is ambtelijk afgerond in het voorjaar. In dezelfde periode is LIWA opgeleverd. Momenteel wordt, na het derde droge jaar op rij, in samenhang met ontwikkelingen rondom droogte en Centrale Regiekamer bekeken hoe het peilbeheer verder geoptimaliseerd kan worden.

Begroting 2020

- We richten in huis een regiekamer 'watersysteem' (CRK) in, met bestaande data en informatie. Zo versterken we de slagkracht en flexibiliteit en kunnen we optimaal inspelen en reageren op actuele ontwikkelingen in ons werkgebied.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het is de planning dat de digitale Centrale Regie Kamer (CRK), (incl. dashboards van de bestaande data) op 15 oktober gereed is. De plannen voor het inrichten van een fysieke CRK zijn in voorbereiding en het is de planning dat de fysieke CRK per medio december 2020 in gebruik zal worden genomen. Een plan van aanpak omtrent de doorontwikkeling van de CRK in 2021-2023 zal ook dit jaar worden opgeleverd.

Begroting 2020

- We zetten in op het voorzien van (industriële) water aan bedrijven en agrariërs. Denk daarbij aan het beschikbaar stellen van meer kanaalwater en het effectiever gebruiken van dit kanaalwater. Ook stimuleren wij bedrijven en agrariërs in het nemen van bronmaatregelen die bijdragen aan een verbeterde lokale waterhuishouding.

Toelichting najaarsrapportage 2020

In het programma Klimaatadaptatie in de Praktijk (KLIMAP) trekt het waterschap Limburg samen met een aantal waterpartners onder regie van de Universiteit Wageningen (WUR) op om hier invulling aan te geven. Door de corona-crisis is in juni van start gegaan met de samenwerking. In het programma wordt bekeken hoe we invulling kunnen geven aan met name de droogteproblematiek op lange termijn. De samenwerking richt zich op welke onderzoeksvragen nog spelen bij het maken van beleidskeuzes komende jaren. Wij richten ons als waterschap Limburg met name op de onderbouwing van de maatregel subirrigatie en gaan na welke keuzes we de komende jaren moeten maken ('adaptatiepaden'). Ook is gestart met de bewustwording van bedrijven om de bedrijventerreinen klimaatbestendig te maken.

Begroting 2020

- In samenwerking met de agrariërs bestrijden we wateroverlast zoveel mogelijk, door het water in hoger gelegen gebieden langer vast te houden, te hergebruiken of in de bodem te infiltreren.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Voor het landelijk gebied hebben we samen met de LLTB een meerjarig onderzoeks-, demonstratie- en voorlichtingstraject opgezet. Samen met Wageningen Universiteit Research onderzochten we tal van maatregelen die effectief zijn tegen wateroverlast en droogte. In Q2 zijn daarmee demo- en praktijkproeven gerealiseerd op zo'n 20 satellietbedrijven van Wijnandsrade. Over de proeven hebben we voor iedereen toegankelijke filmpjes laten maken. Hierin konden we de onderzochte maatregelen goed zichtbaar maken.

We hebben Water in Balans kunnen koppelen met de door het ministerie van LNV toegekende bijdrage Vitaal Platteland (Heuvellandpropositie, trekker provincie).

WL ondersteunt bij het schrijven van een plan van aanpak voor de uitvoering van de propositie.

Ook Terblijt worstelt met wateroverlast, voor een deel komend vanuit afstromend water. Gezamenlijk hebben we vastgesteld dat de wateroverlast daar geen opgave is voor ons als waterschap. De oplossing moet daar deels komen uit maatregelen in het landelijk gebied. De gemeente is hierin trekker/projectleider, wij ondersteunen waar mogelijk vanuit de inhoud.

In gebied Hegge neemt de gemeente de regie op de benodigde landbouwmaatregelen waarbij we als WL deskundigheid inzetten. We trekken samen op in een verkenning van mogelijke maatregelen bij boeren en inwoners. Dit leidt tot een breed gedragen bottom-up ontwerp. Ondanks enige vertraging door de Coronacrisis verwachten we toch nog dit jaar een concept Projectplan klaar te hebben, zodat de uitvoering in Q2 2021 kan starten.

In het gebied Wolfhagen werken we met Natuurmonumenten en LLTB samen aan het bedenken van maatregelen tegen wateroverlast bij landbouw en natuur. De verkenning van mogelijke oplossingen, aan de keukentafel, loopt. Uiteraard Coronaproof!

Begroting 2020

- We zorgen voor een verantwoord beheer en onderhoud, dat aansluit bij de veranderende klimaatomstandigheden. De biodiversiteit blijft ten minste op hetzelfde peil en wordt waar mogelijk verbeterd.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De aannemers zijn gestart met het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden. In de bouwteams is afgesproken om in een aantal pilots te werken aan het optimaliseren van de maaiactiviteiten met het oog op de ecologische ontwikkeling van natuurbeken en waterkeringen. Bij natuurbeken gaat het om de balans tussen ecologische en hydrologische randvoorwaarden (peilbeheer, niet te veel maaien voor ecologie en waterconservering en niet te weinig voor wateroverlast). Voor waterkeringen gaat het om bloemrijke, erosiebestendige dijken en faseren ten behoeve van fauna. Bij goede ervaringen en resultaten kan deze manier van werken worden uitgebreid.

Muskus- en beverrattenbestrijding

Begroting 2020

- We bestrijden muskus- en beverratten en andere schadelijke knaagdieren.

Toelichting najaarsrapportage 2020

We zien in 2020 een landelijke toename van beverratten. Ook bij WL een toename van 83 gevangen exemplaren in deze periode ten opzichte van vorig jaar. Omdat WL voor een groot gedeelte uit grensgebied bestaat, heeft WL landelijk gezien een belangrijke rol in de bestrijding van muskus- en beverratten. Ook zien we een toename van werk door het beheer van de beverpopulatie.

Begroting 2020

- De bestrijding van muskusratten richt zich op het terugdringen van de populatie tot een aanvaardbaar niveau (< 0,15 vangsten per kilometer). Die van beverratten op volledige uitroeiing.

Toelichting najaarsrapportage 2020

We liggen nog steeds op schema en de bestrijding verloopt naar wens.

Monitoring

Begroting 2020

- We verzamelen, bewerken, verwerken, toetsen, analyseren en rapporteren meetgegevens voor beheer van de waterkwantiteit en -kwaliteit. Op basis van de resultaten stellen we indien nodig ons beleid bij voor een verhoging van effectiviteit en/of efficiëntie.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het monitoring-proces van meetgegevens voor beheer van de waterkwantiteit en -kwaliteit vindt plaats conform de op dit moment gestelde eisen. Optimalisering van de kwaliteit en kwantiteit van de meetgegevens zal projectmatig in 2021 worden uitgevoerd.

Begroting 2020

- Ter ondersteuning van Centrale Regiekamer, crisisbeheersing (hoogwatervoorspelling), beleidsstudies en operationele advisering zetten we de ontwikkeling van een integraal klimaatadaptatiemodel voort.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De ontwikkeling van het integraal klimaatmodel loopt. De eerste deelonderzoeken (spoor 1) zijn grotendeels afgerond. De invulling van het vervolgtraject (spoor 2) wordt voor het eind van dit jaar afgerond.

Begroting 2020

- We ontwikkelen samen met een kennisinstituut de methode Stroomgebiedsbrede Ecohydrologische SystemAnalyse (SESA), zodanig dat deze kan worden toegepast bij herinrichting en onderhoud. We zetten daarbij in op cyclische monitoring.

Toelichting najaarsrapportage 2020

SESA Groote Molenbeek is nagenoeg afgerond. Oktober zal de eindversie van de rapportage beschikbaar zijn en de eerste versie van de tool. Daarna wordt gestart met een nieuwe SESA, waarbij een nieuw stroomgebied met een ander type watersysteem (heuvellandbeek, bronbeek, terrasbeek) zal worden uitgewerkt.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Begroting 2020

- We behandelen vergunningaanvragen en meldingen over het watersysteem, -keringen, grondwater en bijbehorende leggerwijzigingen en adviseren gemeenten, bedrijven en particulieren hoe hun initiatief in harmonie met de waterbelangen kan worden gerealiseerd.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De bestaande achterstanden zijn weggewerkt.

Optimalisatie van het vergunningenproces heeft doorlopende aandacht. We bereiden ons bijvoorbeeld voor op de komst van de Omgevingswet in 2022.

Begroting 2020

- We voeren onze vergunning-, toezicht- en handhavingstaken risico gestuurd uit aan de hand van het Beleidsplan VTH 2020-2021.

Toelichting najaarsrapportage 2020

In de afgelopen periode is, conform uitvoeringsprogramma, nadrukkelijk aandacht geschonken aan toezicht op de naleving van het onttrekkingsverbod en aan een juiste instelling van peilregulerende werken (peilgestuurde drainage en boerenstuwen). Het aantal geconstateerde overtredingen is zeer beperkt gebleken.

Begroting 2020

- In het kader van het toezicht wordt in eerste instantie getracht om via communicatie en proactief handelen spontane naleving te bewerkstelligen (preventie). We gaan in gesprek met het doel er samen uit komen. Is dit station gepasseerd, dan is formeel handhaving aan de orde en treden we op om onze waterbelangen te borgen (repressief).

Toelichting najaarsrapportage 2020

Wij besteden tijdens onze inspectiebezoeken nadrukkelijk aandacht aan het geven van toelichting op onze regelgeving en vooral op het waarom van onze regelgeving (welk doel heeft de regel). Ook via informatie op internet of via e-mail (bijv. agrarische nieuwsbrieven) zetten wij in op het benadrukken van de taken en doelen van het waterschap en de regelgeving die we daarvoor gebruiken. Op deze manier kunnen we repressief optreden (straf- en of bestuursrechtelijk) beperken.

Begroting 2020

- We monitoren gericht in het kader van specifieke projecten (o.a. mestproblematiek en problematiek opkomende stoffen) en we bemonsteren indirecte lozingen van bedrijven, rwzi's en van de integrale afvalwaterzuiveringsinstallatie Sitech IAZI B.V. Afhankelijk van de resultaten vinden vervolgacties plaats.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Jaarlijks wordt er een planning gemaakt van de bemonsteringen en analyses die in opdracht van het waterschap worden uitgevoerd in het kader van de controle op de naleving van vergunning voorschriften (directe lozingen incl. RWZI's) en het zicht houden op de kwaliteit van diverse indirecte lozingen bij bedrijven. In een aantal vergunningen zit een meetverplichting. Via administratief toezicht wordt gecontroleerd of vergunninghouders aan deze verplichting voldoen.

Begroting 2020

- Tijdens het zwemseizoen voeren we controles uit op zwemverboden en doen bemonsteringen op waterkwaliteit bij de officiële zwemlocaties. Informatie wordt gedeeld via de landelijke zwemwaterwebsite (www.zwemwater.nl).

Toelichting najaarsrapportage 2020

De gebruikelijke controles zijn uitgevoerd. Er zijn geen overtredingen geconstateerd.

Op een aantal zwemlocaties is blauwalg aangetroffen en is geadviseerd niet te zwemmen. Alle relevante informatie is gedeeld via de landelijke zwemwaterwebsite en ook via onze eigen website.

Begroting 2020

- We geven invulling aan landelijke afspraken over kwaliteitscriteria vergunningen, toezicht en handhaving.

Toelichting najaarsrapportage 2020

We voldoen aan het merendeel van de kwaliteitscriteria. Als gevolg van noodzakelijke andere prioriteiten, dient het onderdeel kritieke massa van de kwaliteitscriteria nog afgerond te worden. Afronding vindt dit jaar plaats.

Begroting 2020

- We zetten in op doorontwikkeling van de (keten)samenwerking met Rijkswaterstaat, de gemeenten en Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD), onder meer met het oog op beheersing van risico's bij indirecte lozingen (voorkomen aantasting doelmatige werking RWZI's) en het project Gebiedsgerichte Handhaving van de NVWA (o.a. mestfraude).

Toelichting najaarsrapportage 2020

(Keten)samenwerking: sinds eind 2019 fungeert het Limburgs platform omgevingsrecht. Dit platform (ambtelijk en bestuurlijk) is gericht op samenwerking op het gebied van toezicht en handhaving van het omgevingsrecht in den brede. Het waterschap maakt, naast provincie, gemeenten, Openbaar Ministerie en NVWA, deel uit van dit platform. Onze bijdrage is meedenken en meewerken voor zover dat past binnen onze taak en bevoegdheden. Ook brengen we knelpunten in die wij beleven, denk bijvoorbeeld aan toezicht indirecte lozingen.

Project Gebiedsgerichte handhaving: met het tot stand komen van afspraken op het gebied van beschikbaarstelling van gegevens zijn de samenwerkingsmogelijkheden binnen het project Gebiedsgericht Handhaven verbeterd.

Begroting 2020

- Op 1 januari 2021 treedt de nieuwe Omgevingswet in werking wat het werk van vergunningen, toezicht en handhaving raakt op alle fronten. Nog meer dan nu wordt ingezet op "met de omgeving, voor de omgeving".

Toelichting najaarsrapportage 2020

De Omgevingswet zal op 1 januari 2022 in werking treden. De voorbereiding voor het werk van vergunningen, toezicht en handhaving op de inwerkingtreding ligt op schema.

Onderhoud watersysteem

Begroting 2020

- We voeren (planmatige en incidentele) onderhoudswerkzaamheden uit aan waterlopen en kunstwerken van het waterschap of we houden toezicht als deze werkzaamheden zijn uitbesteed.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De nieuwe aannemers zijn op 1 mei gestart met de werkzaamheden. Tegelijk zijn ook de bouwteams opgestart.

De samenwerking met de aannemers krijgt vorm en dat is een groeimodel. De incidentele en planmatige inspecties en het toezicht op de overige aannemers verlopen goed.

Begroting 2020

- Ook inspecteren we om vast te stellen wat de staat van onderhoud van de waterlopen is.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Vanaf 1 september starten we met het planmatig inspecteren volgens het integraal instandhoudingsplan van de waterlopen, waterkeringen en de stuwen. Dit wordt ondersteund door de uitrol van het onderhoudsbeheersysteem Infor-OBS welke het planmatig inspecteren zal ondersteunen.

Kadernota 2020

Deltaprogramma's Hoge Zandgronden en Ruimtelijke Adaptatie

Begroting 2020

- We bereiden ons conform landelijke afspraken voor op de droogte- en wateroverlastopgave als gevolg van klimaatverandering via de regionale deltaprogramma's hoge zandgronden (DHZ) en Ruimtelijke adaptatie (DPRA)). Hierbij stellen we het maatregelenpakket op gericht op verminderen van droogte en wateroverlast. We bouwen voort op het huidige programma. Samen met regiopartijen in Limburg en Zuid-Nederland werken we aan een regionaal bod (2022-2027) dat we indienen voor medefinanciering door het Rijk (50%). Een gezamenlijk bod levert schaalvoordelen op.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Zoals bij de samenwerking binnen de Klimaatadaptatietafel al is aangegeven wordt samengewerkt aan een gezamenlijk bod. Ten opzicht van de voorjaarsrapportage is duidelijker geworden dat de sporen DPRA en DHZ een eigen tijdspad gaan volgen. Voor DHZ zal de besluitvorming dit jaar en begin volgend jaar plaatsvinden. Voor DPRA is inmiddels duidelijk dat de gemeenten meer tijd nodig hebben. Het tijdspad voor DPRA is daarmee ook losgekoppeld.

Afkoppelen

Begroting 2020

- In bebouwde gebieden gaan we, na afloop van de 1ste termijn in 2021, nog twee extra jaar op beperkte schaal verder met het afkoppelen van private partijen. Hiermee kunnen burgers, bedrijven en woningbouwcorporaties afkoppelen, waarmee onze opgave in het stedelijk gebied vermindert.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het BKaL heeft besloten om vooruitlopend op een definitief besluit een verlenging van de huidige stimuleringsregeling afkoppelen op te nemen in het bod van Zuid voor DHZ/DPRA. Komende tijd wordt door de deelnemende partijen in de regeling besloten of en zo ja in welke vorm een eventuele verlenging van de regeling plaats zal vinden.

Schade beperken eigen woning, landelijk- en stedelijk gebied

Begroting 2020

- Daarnaast brengen we samen met private omgeving knelpuntgericht methodes in beeld om de knoppen schade beperken eigen woning, landelijk/buitengebied en stedelijk/bebouwd gebied in te vullen. Ook dit draagt bij aan onze doelen, net als het organiseren van gebiedsprojecten.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Samen met de LLTB, provincie en WUR onderzoeken we maatregelen voor het agrarisch en landelijk gebied om afstromend water langer vast te houden. We hebben hierin mooie resultaten geboekt. Deze hebben we uitgedragen via onder meer veldbezoeken, artikelen in vakbladen, videofilms en het verspreiden van een boekwerk met daarin een omschrijving van de 15 landbouwmaatregelen.

Voor de knoppen 2 'Stedelijk gebied' en 4 'Beperken schade aan eigen woningen' verkennen we samen met de gemeenten Meerssen en Beekdaelen de mogelijkheden om de doelen van deze knoppen te bereiken. Zo werken we aan een haalbaarheidsstudie afkoppelen, een krachtveldanalyse met specifiek aandacht voor bedrijven en woningbouwcoöperaties en een inventarisaties bij inwoners naar zelf te nemen maatregelen. De resultaten hiervan leveren we al in Q3 van dit jaar op.

*Assetmanagement***Begroting 2020**

- De uitvoering van de onderhoudscontracten biedt een stevige basis in het beheer en onderhoud van onze beken. Ook investeren we in het beheer en onderhoud en het assetmanagement van ons areaal. We investeren in het structureel op orde houden van onze assets. Voor het baggerwerk wordt een inhaalslag gemaakt. We hebben beter inzicht in de toestand van het areaal waardoor we adequaat en tijdig kunnen reageren. Wij vullen onze zorgplicht hiermee op een transparante en navolgbare wijze in.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De nieuwe aannemers onderhoudscontracten zijn op 1 mei gestart en de samenwerking komt goed op gang.

Vanaf 1 september starten we met het planmatig inspecteren volgens het integraal instandhoudingsplan van de waterlopen, waterkeringen en de stuwen. Dit wordt ondersteund door de uitrol van het onderhoudsbeheersysteem Infor-OBS welke vanaf 1 september het planmatig inspecteren zal ondersteunen (werkorder gestuurd). De inspectieresultaten zijn input voor het op orde houden van onze assets door werkorders voor herstel uit te laten voeren door onze aannemers of eigen uitvoerende onderhoudsmensen.

Data, gegevens, modellen

Begroting 2020

- Door het verzamelen van data over ons areaal, de gegevens ('Data-to-go') en de bijbehorende modellen op orde te hebben zijn we goed gesteld om de taken van het waterschap uit te kunnen voeren. Dit levert betrouwbare en actuele adviezen die binnen acceptabele termijn geleverd worden, ten behoeve van o.a. peilbeheer, vergunningverlening en het afhandelen van meldingen en schadeclaims.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De kwaliteit van het beheer van de geografische data wordt verbeterd door de uitvoering van het project 'Data-to-go'. Voor stand van zaken van het project zie programma 'Bestuur en organisatie'.

Centrale regiekamer

Begroting 2020

- De Centrale Regie Kamer (CRK) wordt verder uitgewerkt en gaat ons versterken in het dagelijkse, operationele aansturen van cruciale processen zoals peilbeheer, calamiteitenbestrijding en geeft inzicht in de actuele toestand van beken en de Maas. Zo kan een CRK helpen bij het signaleren van een storing of ondersteunen bij calamiteiten zoals piekbuien. We gaan op een degelijke wijze aan de slag met het inrichten van de CRK met alle beschikbare data en informatie.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het dagelijkse, operationele aansturen van cruciale processen zoals peilbeheer, calamiteitenbestrijding krijgt eind dit jaar vorm in de fysieke CRK op kantoor (zie ook project CRK).

Projecten / programma's

Aanleg en verbetering watersysteem**Begroting 2020**

- Om het watersysteem op orde te krijgen is een groot aantal projecten in voorbereiding of in uitvoering.
- Het besluit tot uitvoering van een project kan vanuit één enkel doel worden genomen, de aanpak vindt echter integraal plaats, waarbij alle opgaven (wateroverlast, watertekort en waterkwaliteit) worden mee gekoppeld.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De projecten Oude Geulmeander (0,8 km), Herinrichting Loobeek Venraysch Broek en De Spurkt (6 km), Kanjel en Gelei (7 km), Corio Glana HL 20 fase 1 (1,5 km) en Sarsven en de Banen zijn op dit moment in uitvoering.

De projecten Damwand oever St. Jacob Roermond en Wittemermolen zijn eerder dit jaar uitgevoerd.

Daarnaast is ruim 56 km in voorbereiding. Naast de beekherstel projecten, die km-gerelateerd zijn, zijn er ook projecten op het gebied van KRW, wateroverlast, aanpassing assets, vismigratie en verdrogingsbestrijding in voorbereiding en uitvoering.

Hieronder volgt een korte toelichting per project, beginnend met de beekherstelprojecten en gevolgd door de overige projecten. Voor elk project is aangegeven of prognose gewijzigd is en wat de financiële consequenties zijn ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2020.

Beekherstelprojecten met planning 'start uitvoering in 2020'

Oude Geulmeander (0,8 km)

Het project is inmiddels in uitvoering. Als gevolg van PFAS/stikstof-problematiek is de realisatie later gestart en heeft vertraging plaatsgevonden.

Financieel: de bruto-uitgaven in 2020 zijn verlaagd met € 0,1 mln ten opzichte van de Begroting 2020.

Corio Glana Highlight 20 fase 1 (1,5 km)

Als gevolg van inspraakreacties in het kader van de projectplanprocedure, PFAS en stikstof-problematiek heeft dit project in het begin van het jaar een aantal maanden vertraging opgelopen. Verwachte start uitvoering is daarmee verschoven van begin 2020 naar de tweede helft van 2020.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2020-2022 blijven gelijk, maar € 0,5 mln. schuift door van 2021 naar 2022 als gevolg van benoemde vertraging.

Herinrichting Kanjel en Gelei (7 km)

Het project is inmiddels in uitvoering. Als gevolg van PFAS/Stikstof-problematiek is de realisatie later gestart.

Financieel: de uitgaven voor 2020 blijven gelijk.

Tielebeek bovenloop (2 km)

Het project wordt samen met de Gemeente Gennep uitgewerkt waarbij de beekherstelopgave én de KRW opgave van de Gemeente Gennep gecombineerd zijn uitgewerkt. Het projectplan Waterwet is door goedgekeurd. De aanbesteding loopt op dit moment. Als gevolg van de stikstof-problematiek is de verwachte start verschoven naar oktober.

Financieel: een deel van de uitvoeringskosten (€0,5 mln.) verschuift naar 2021.

Geul benedenstrooms kern Valkenburg (0,6 km)

Het projectplan is in mei door het DB vastgesteld. Op dit moment loopt de aanbestedingsprocedure. Start uitvoering is gepland voor november, oplevering begin 2021. Zowel stikstof als behandeling van zienswijzen hebben gezorgd voor vertraging.

Financieel: deel van de uitvoering verschuift van 2020 naar 2021.

Gebiedspilot Kwistbeek (6,6 km)

Project wordt in samenwerking met gemeente Peel en Maas uitgevoerd. Behandeling van de zienswijzen heeft gezorgd voor vertraging in de planvaststelling. Op dit moment loopt de aanbesteding. Verwachte start uitvoering in oktober 2020.

Financieel: uitgaven voor 2020 met € 0,5 mln. verschoven naar 2021.

Vispassage Wittemermolen

Het project is gereed en eind april opgeleverd. Oplevering is vertraagd vanwege natte de weersomstandigheden eind 2019 / begin 2020.

Financieel: uitgaven licht naar boven bijgesteld op basis van gerealiseerde kosten.

Vispassage Baalsbruggermolen

Het project is in 2019 afgerond. In 2020 vind overdracht naar de beheerorganisatie plaats.

Financieel: geen wijzigingen

Vistrap Haelensebeek

Project gaat op zeer korte termijn in uitvoering. Vanwege stikstof problematiek is start uitvoering vertraagd..

Financieel: geen wijzigingen

Damwand oever Roer, voorstad St. Jacob Roermond

Project is gereed. Als gevolg van de hoogwaterstand is de uitvoering later gestart dan gepland. Op dit moment wordt de overdracht naar de beheerorganisatie voorbereid.

Financieel: uitgaven 2020 iets naar beneden bijgesteld als gevolg van lagere uitvoeringskosten

Sarsven en de Banen

Het project omvat de deellocaties Vlakwater en Leveroysebeek en is op dit moment in uitvoering. Vanwege stikstof en PFAS problematiek is start uitvoering vertraagd.

Financieel: de uitgaven voor 2020 blijven gelijk ten opzichte van de Voorjaarsrapportage.

Beekherstelprojecten met planning 'start uitvoering vanaf 2021'

Lingsforterbeek beekmonding (1,3 km)

De aanpassing van de (monding) Lingsforterbeek is een integraal onderdeel van de dijkverbeteringsopgave Arcen. Het VKA voor de dijkkring Arcen wordt momenteel uitgewerkt als onderdeel van de MER. Uitvoering van het integrale project start volgens planning eind 2021 en wordt in de loop van 2022 opgeleverd. Dit is afgestemd met RWS in het kader van de convenant beekmondingen. Risico op vertraging als gevolg van afhankelijkheid van HWBP.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2019-2021 dalen met € 0,3 mln. in verband met verwachte oplevering in 2022 in plaats van 2021.

Wellse Molenbeek beekmonding (1,1 km)

De aanpassing van de benedenloop is een integraal onderdeel van de dijkverbeteringsopgave Well. Het VKA voor de dijkkring Well wordt momenteel uitgewerkt als onderdeel van de MER.

Uitvoering van het integrale project start volgens planning eind 2021 en wordt in de loop van 2022 opgeleverd. Dit is afgestemd met RWS in het kader van de convenant beekmondingen. Risico op vertraging als gevolg van afhankelijkheid van HWBP.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2019-2021 dalen met € 0,2 mln. in verband met verwachte oplevering in 2022 in plaats van 2021.

Thornerbeek (7,5 km)

De aanpassing van de (monding) Thornerbeek is een integraal onderdeel van de dijkverbeteringsopgave Thorn-Wessem. Het VKA voor de dijkkring Thorn-Wessem wordt momenteel uitgewerkt als onderdeel van de MER. Uitvoering van het integrale project start volgens planning eind 2021 en wordt in de loop van 2022 opgeleverd. Dit is afgestemd met RWS in het kader van de convenant beekmondingen. Risico op vertraging als gevolg van afhankelijkheid van HWBP.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2019-2021 dalen met € 0,4 mln. in verband met verwachte oplevering in 2022 in plaats van 2021.

Kwistbeek benedenloop (1,0 km)

De aanpassing van de (monding) Kwistbeek is een integraal onderdeel van de dijkverbeteringsopgave Baarlo-Hout-Blerick. Het VKA voor de dijkkring Baarlo-Hout-Blerick wordt momenteel uitgewerkt als onderdeel van de MER. Uitvoering van het integrale project start volgens planning eind 2021 en wordt in de loop van 2022 opgeleverd. Dit is afgestemd met RWS in het kader van de convenant beekmondingen. Risico op vertraging als gevolg van afhankelijkheid van HWBP.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2019-2021 gaan € 0,4 mln. omlaag. Een gedeelte van het traject (0,7 km) wordt meegenomen in het project Gebiedspilot Kwistbeek.

Herinrichting Keutelbeek, kern Beek fase 1B (1,1 km)

Planologische procedures worden door gemeente Beek getrokken. Op dit moment loopt de aanbestedingsprocedure. Verwachte start van de uitvoering is begin 2021.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2020-2022 blijven gelijk ten opzichte van voorjaarsrapportage.

Herinrichting Lollebeek Castenrayse Vennen (3,6 km)

Dit project is onderdeel van programma Maasgaard, waarin gemeentes Horst aan de Maas, Venray, Waterschap Limburg en Provincie Limburg verschillende projecten realiseren.

De ruimteregeling is in de afrondende fase. Het definitief ontwerp is nagenoeg klaar. Het ontwerp projectplan wordt naar verwachting in oktober aan DB aangeboden. De start van de uitvoering is iets vertraagd en staat nu gepland voor 2e kwartaal 2021.

Financieel: de uitgaven in 2020 verschuiven voor € 0,1 mln naar 2021.

Dam buffer de Dem en middenloop Caumerbeek (1,4 km)

Project is in 2019 naar voren gehaald voor uitvoering in 2020-2021.

Er heeft met de voorjaarsrapportage een scope-uitbreiding van het project plaatsgevonden als gevolg van de aanleg van een extra buffer (Palemborg).

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2020-2022 blijven gelijk ten opzichte van de voorjaarsrapportage, hoewel een deel van de uitgaven van 2021 verschuiven naar 2022.

Huilbeek (2,8 km)

Het project hangt samen met de maatregelen rond de dijkkring Beesel (HWBP). In samenwerking met Staatsbosbeheer, Limburgs Landschap en RWS wordt de benedenloop heringericht. Onderdeel van het project is de natte natuurparel Beesels broek, een groene buffer van de gemeente Beesel en een kwelgeul (verzoek RWS). Grondverwerving en planuitwerking lopen. De corona-crisis bemoeilijkt een efficiënte communicatie tijdens de planvorming, waardoor project vertraagd is.

Financieel: uitgaven 2020 met € 0,1 mln. omhoog bijgesteld.

Geleenbeek/Oude Maas (4,4 km),

De uitvoering van dit project is eerder naar voren gehaald (gereed 2021) conform bestuurlijk overleg met RWS over de 'Convenant beekmondingen' en bestuursbesluit DB van 27 december 2018. Uitvoering is voorzien in 2021.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2020-2021 blijven gelijk ten opzichte van Voorjaarsrapportage.

Molenbeek van Lottum (0,5 km), Wylrebeek (0,3 km)

De uitvoering van deze projecten zijn eerder naar voren gehaald (gereed 2021) conform bestuurlijk overleg met RWS over de 'Convenant beekmondingen' en bestuursbesluit DB van 27 december 2018. De projecten zijn in 2020.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2020-2022 blijven gelijk ten opzichte van Voorjaarsrapportage, maar het zwaartepunt is verschoven naar 2022.

Corio Glana Highlight 20 fase 2 (2,2 km)

Dit project komt vanaf 2022 in uitvoering. De voorbereidingen voor de aanbesteding van de ingenieursdiensten is gestart.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2020-2022 blijven gelijk ten opzichte van Voorjaarsrapportage.

Groote Molenbeek A73-Wittebrugweg (2,7 km)

Gezien de stagnerende grondverwerving is in 2019 de uitvoering van dit project grotendeels (2,5km) getemporeerd naar 2023. Bij de voormalige zoutloods A73 kunnen wel al kleine werkzaamheden uitgevoerd worden (0,2km). Het ontwerp is, met een kleine vertraging, inmiddels gereed. Het projectplan waterwet wordt in oktober aan het DB aangeboden.

De uitvoering staat gepland voor begin 2021.

Financieel: uitgaven 2020 schuiven € 0,05 mln. door naar 2021.

Rode Beek Millen-Susteren (5,0 km)

Het startdocument is in concept opgesteld. Het project is opgenomen in het partnercontract 2016-2021. De voorbereiding staat gepland voor de periode 2020-2022, de uitvoering vanaf 2023.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2020-2022 blijven nagenoeg gelijk ten opzichte van Voorjaarsrapportage.

Maasmonding Wolterskamp (0,3 km)

Vorbereiding van dit project loopt. Uitvoering in afstemming met consortium 'Moeder Maas'.

Financieel: de netto-uitgaven voor 2019-2020 blijven gelijk ten opzichte van de Voorjaarsrapportage.

Herinrichting Aa

Waterschap Aa en Maas heeft in 2019 verzocht om aan te haken bij dit project. Waterschap Limburg is verzocht om het Limburgse deel van de Aa op te pakken. In 2020/2021 zal de planuitwerking lopen. De eerste keukentafelgesprekken zijn gevoerd. Conditionerende onderzoeken zijn grotendeels gereed. In het gebied speelt ook ruilverkavelingstraject Weerterland. Aansluiting hierbij zal naar verwachting leiden tot vertraging. De uitvoering is gepland voor 2022.

Financieel: uitgaven 2020 schuiven € 0,1 mln. door naar volgend jaar.

Groote Molenbeek zand- en kruidvang

Dit project is onderdeel van het 'Convenant beekmondingen' en betreft kleine aanpassingen aan de monding van de Groote Molenbeek in Wanssum. De projectopdracht is in juni door DB goedgekeurd. Vorbereiding voor inhuur ingenieursbureau loopt. Uitvoering is voorzien voor 2021.

Financieel: uitgaven schuiven minimaal door naar 2021

Meilossing

In het verleden is een project opgestart voor de herinrichting van de Meilossing, destijds nog een natuurbek. De benodigde gronden werden verworven. Omreden van subsidie beperking werd de uitvoering uitgesteld. Gaandeweg de voorbereiding van het project heeft de Meilossing haar natuurstatus verloren. Er waren toen al afspraken gemaakt met omwonenden, die daarna niet meer zijn geëffectueerd. DB-besluit genomen 26 mei 2020 om project af te ronden. Vorbereiding voor inhuur adviesbureau loopt, maar is wel vertraagd.

Financieel: uitgaven 2020 verschuiven naar 2021.

Overige projecten met planning 'uitvoering in 2020'WB21

De aanbesteding van het raamcontract voor ingenieursdiensten is afgerond. Er zijn twee bureaus gecontracteerd. Ook werd begin mei de startbijeenkomst gehouden. Zij gaan fasegewijs, in tranches, de WB21-knelpunten en de belangrijkste asset-knelpunten voorbereiden. De samenstelling van de eerste tranche is in voorbereiding. Aanbesteding van het raamcontract voor de uitvoering is nagenoeg afgerond.

Financieel: de netto-uitgaven voor 2020 blijven gelijk ten opzichte van de Voorjaarsrapportage.

St. Jansberg

Het Dagelijks Bestuur heeft op 1 september ingestemd met het uitvoeren van enkele herstelmaatregelen. Uitvoering staat gepland voor eind 2020.

Financieel: geen wijzigingen

Overige projecten met planning 'start uitvoering vanaf 2021'Aanleg hoogwaterbescherming Slenaken (wateroverlast Gulpdal)

Op 6 maart 2020 is door bestuurlijke opdrachtgevers van provincie Limburg, gemeente Gulpen-Wittem, Staatsbosbeheer en waterschap een nieuwe scope bepaald. Getracht wordt om het project eind 2020 versneld in uitvoer te krijgen.

Financieel: als gevolg van versnelling van uitvoering zijn in de Voorjaarsrapportage de uitgaven in 2020 met ruim 700.000 toegenomen. Als gevolg van bijstelling van de planning verschuift het merendeel van kosten toch naar 2021.

Epermolen

Als gevolg van kansen vanuit de omgeving wordt dit project naar voren gehaald ten opzichte van Begroting 2020. Uitvoering is voorzien in 2021.

Financieel: de netto-uitgaven voor 2020-2022 blijven gelijk ten opzichte van de Voorjaarsrapportage.

WB21 knelpunt Raam en Vistrap Tungalroysebeek

Projectopdracht is vastgesteld en aanbesteding van planuitwerking loopt.

Financieel: het project wordt voor de periode 2020-2022 voor een bedrag van € 1,325 mln. geraamd. Er zijn nog veel onzekerheden in raming, omdat scope van het project nog niet geheel helder is.

Noordervaart en Peelkanalen

Deelproject Gemaal Lavendel : Tijdens de ontwerpfase is gebleken dat de meest ideale oplossing substantieel meer middelen vergt. Als gevolg hiervan is planvorming vertraagt.

Deelproject Kade Helenavaart : Voor dit project is PAS subsidie beschikbaar. Het definitieve ontwerp is verder afgerond. Als gevolg van de discussie over het al dan niet meenemen van graafwerkende voorzieningen is planvorming vertraagd. De afgelopen periode heeft intensieve afstemming plaatsgevonden met Staatsbosbeheer, de gemeente Horst aan de Maas en de Provincie over de te nemen maatregelen ten aanzien van het gemaal, de kade Helenavaart en de aanpak van de afwatering in het gebied. Begin september is overeenstemming bereikt tussen partijen over aanpak en financiering van het gehele pakket aan maatregelen in en rond het gebied Griendtsveen.

Deelproject: Peelkanalen : Planuitwerking loopt.

Financieel: uitgaven 2020 worden voor € 1,0 mln. doorgeschoven naar 2021.

Natte Natuurparels Waterbloem en Broekhuizerbroek.

Er is gestart met de grondverwerving. De grondverwerving voor de beide projecten is opgenomen in de (verlengde) partnercontracten en worden voor 100% vergoed door de provincie Limburg. De voorbereiding en uitvoering zijn in het partnercontract 2016-2021 opgenomen.

Financieel: de netto-uitgaven in de periode 2019-2021 blijven gelijk ten opzichte van de Voorjaarsrapportage.

Projecten klimaatadaptatie i.r.t. Deltaprogramma's Hoge Zandgronden en Ruimtelijke Adaptatie

Begroting 2020

- De maatregelen zoals opgenomen in de DHZ-Bestuursovereenkomst 'Wel goed water geven' voeren we uit. We komen daarmee onze afspraken met het Rijk na.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De maatregelen die onder deze bestuursovereenkomst vallen zijn en worden in een groot aantal projecten gerealiseerd. De hoofdmoot van deze projecten maakt deel uit van de afspraken met de provincie in het partnercontract WL. Met de provincie wordt de uitvoering van deze projecten regelmatig besproken. In dezelfde cyclus worden ook de projecten besproken die niet onder het partnercontract vallen. In alle gevallen geldt dat als er vertragingen zijn, er gekeken wordt naar de gevolgen in het kader van de bestuursovereenkomst. Indien nodig worden alternatieve projecten naar voren geschoven.

Met het oog op het aflopen van de bestuursovereenkomst op 31 december 2021 wordt steeds nadrukkelijker vooruit gekeken naar de uitputting van het toegekende budget. In 2020 is de prognose voor realisatie naar beneden bijgesteld en dat deel doorgeschoven naar 2021. Dit betekent voor 2021 een substantiële toename van de realisatieopgave. Dit vraagt om een strakke sturing op de beheersmaatregelen.

Begroting 2020

- De maatregelen in Meerssen, waarvoor € 3 mln. DPRA-rijksbijdrage is verkregen, voeren we samen met de gemeente Meerssen uit en ronden wij eind 2020 af.

Toelichting najaarsrapportage 2020

In Meerssen werken we samen met de gemeente hard aan het beperken van de wateroverlast. Voor fase 1, uitbreiding en aanleg nieuwe regenwaterbuffers, hebben we in Q2 het Projectplan Waterwet kunnen vaststellen, de benodigde WNB-vergunning ontvangen en het werk aanbesteed. Dat betekent dat we in september van start kunnen met de uitvoering! De oplevering staat gepland voor medio november. De aanbestedingsmeevaller van € 350.000 voor fase 1 is verwerkt in deze rapportage.

De voorbereiding van fase 2 vraagt aandacht van alle betrokkenen. Op basis van het gewenste eindbeeld is het concept ontwerp PpWw opgesteld. De oplevering van fase 2 is voorzien in 2021.

Begroting 2020

- We voeren samen met Waterschap Aa en Maas de benodigde aanpassingen aan ons kanalenstelsel door voor de doorvoer van de verhoogde hoeveelheid Maaswater (5,4 m³/s) en brengen in kaart welke aanpassingen aan ons regionale watersysteem nodig zijn voor het optimaliseren van de wateraanvoer.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Voor de zomer zijn de modellen operationeel gemaakt en getest. Het project zit nu in de fase waarin scenario's worden verkend. In het najaar wordt de rapportage verwacht en het project afgerond.

Begroting 2020

- Samen met de betrokken partners voeren we pilots uit voor het toepassen van subinfiltratie (o.a. America) als efficiënte irrigatiemethode met gebruik van diverse bronnen (o.a. grondwater, oppervlaktewater en RWZI-effluent).

Toelichting najaarsrapportage 2020

In het programma Klimaatadaptatie in de Praktijk (KLIMAP) trekt het waterschap Limburg samen met een aantal waterpartners onder regie van de Universiteit Wageningen (WUR) op om hier invulling aan te geven. Door de corona-crisis is in juni van start gegaan met de samenwerking. In het programma wordt bekeken hoe we invulling kunnen geven aan met name de droogteproblematiek op lange termijn. De samenwerking richt zich op welke onderzoeksvragen nog spelen bij het maken van beleidskeuzes komende jaren. Wij richten ons als waterschap Limburg met name op de onderbouwing van de maatregel subirrigatie en gaan na welke keuzes we de komende jaren moeten maken ('adaptatiepaden'). Ook is gestart met de bewustwording van bedrijven om de bedrijventerreinen klimaatbestendig te maken.

Begroting 2020

- Samen met Brabantse en Limburgse waterpartners bereiden wij een klimaatadaptatieprogramma 2022-2027 voor, dat wij eind 2020 aanbieden aan de landelijke Deltaprogramma's Zoetwater en Ruimtelijke Adaptatie.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Zie vorige bullet (•).

Wateroverlast(droge voeten)**Begroting 2020**

- Alle wateroverlastknelpunten prioriteren en programmeren we meerjarig.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het overzicht met wateroverlastknelpunten is geactualiseerd. Momenteel wordt gewerkt aan het afronden van het overzicht en wordt de besluitvorming erover voorbereid. Hierna kan een hernieuwde prioritering en programmering plaatsvinden.

Begroting 2020

- Conform plan voeren we jaarlijks een aantal watersysteemprojecten uit om wateroverlast op te lossen en te voorkomen. Het merendeel van deze projecten wordt uitgevoerd binnen het programma Water in Balans.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het Centrumplan Gulpen is opgeleverd alsmede fase 1 van project Schelkensbeek. De projecten Meerssen en Oirsbeek zijn aanbesteed en de uitvoering start in het laatste semester van dit jaar. In totaal hebben we één project gerealiseerd, vijf projecten zijn in de planuitwerking waarvan twee projecten gedeeltelijk ook in uitvoering zijn. Vijf projecten bevinden zich in de verkenningsfase. De twee 'snel aan de slag projecten' in het Geuldal maken deel uit van deze verkenningen maar zitten gedeeltelijk al in de planuitwerking.

Begroting 2020

- De watersysteemtoets voeren we gefaseerd uit. We starten daar waar data en modellen op orde zijn.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Er is een globale watersysteemtoets uitgevoerd als input voor het nieuwe Waterbeheerprogramma 2022-2027. De resultaten hiervan zijn meegenomen in hierboven genoemd overzicht van wateroverlastknelpunten. Een voorstel voor het cyclisch uitvoeren van de watersysteemtoets, waarbij in een zesjarige cyclus het hele beheersgebied wordt getoetst, is in voorbereiding.

*Programma 'Water in Balans'***Begroting 2020**

- Met het programmaplan 'Water in Balans' zetten we vanuit de focus van wateroverlast in op een gestructureerde en robuuste aanpak, co-creatie met de omgeving en integrale aanpak van andere waterdoelen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Bij de uitvoering van de projecten van Water in Balans werken we nauw samen met de regionale partners op basis van de vier knoppenbenadering.

Eén van de bestuurlijke partners heeft telkens de regie over de desbetreffende knop, maar alle partijen dragen bij:

- Knop 1 (Landelijk gebied) onder regie van de LLTB en de TBO's;
- Knop 2 (Stedelijk gebied) onder regie van de gemeenten;
- Knop 3 (Watersysteem) onder regie van het waterschap;
- Knop 4 (Schade beperken eigen woning) onder regie van de gemeenten.

Voor knop 1 zoeken we samen met de LLTB, provincie en WUR naar maatregelen voor het landelijk gebied om afstromend water langer vast te houden. We hebben diverse praktijkproeven voorbereid en deze voor de uitvoering uitbesteed aan de WUR. We koppelen deze proeven aan de Heuvelland propositie IBP Vitaal Platteland ten behoeve van de financiering. De resultaten uit deze proeven dragen we uit via onder meer veldbezoeken, artikelen in vakbladen, videofilms en een boekwerk met een omschrijving van de 15 maatregelen.

Voor de knoppen 2 'Stedelijk gebied' en 4 'Beperken schade aan eigen woning' verkennen we samen met de gemeenten Meerssen en Beekdaelen de mogelijkheden om de doelen voor deze knoppen te bereiken. Zo werken we aan een haalbaarheidsstudie afkoppelen, een krachtveldanalyse met specifiek aandacht voor bedrijven en woningbouwcoöperaties en een inventarisatie bij inwoners naar zelf te nemen maatregelen. De resultaten hiervan leveren we al in Q3 van dit jaar op. Voor knop 2 blijkt uit de pilotgebieden Meerssen en Oirsbeek dat op lössgrond de stedelijke maatregelen pas op lange termijn realiseerbaar zijn en tegen hoge kosten. Doorgaan met bewustwording bij inwoners via Waterklaar en met (voorbeeld)projecten bij grote organisaties (woningbouwcoöperaties, scholen etc.) stimuleert afkoppelen en blijft zeker waardevol. De regierol blijft primair bij de gemeenten. WL stimuleert de gemeenten om water vast te houden. Daarnaast dragen we bij door te adviseren.

Voor knop 4 voeren we op dit moment inventarisaties uit bij woningeigenaren die wateroverlast hebben in de gebiedsprojecten Meerssen en Oirsbeek. We formuleren samen met de gemeente standaard maatregelen en we werken aan draaiboeken voor wat inwoners kunnen doen om de schade te beperken bij hevige buien. Wij dragen hier vooral procesmatig aan bij, de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen ligt nadrukkelijk bij de gemeenten. In Q4 van dit jaar ronden we dit volledig af.

Met de gemeenten maken we afspraken op projectniveau, zoals de in Q2 getekende uitvoeringsovereenkomst voor Lange Gracht, het gerealiseerde centrumplan Gulpen met de gemeente Gulpen-Wittem, de ondersteuning van de gemeente Valkenburg bij de wateroverlast in Terblijt en met de gemeente Beekdaelen voor de overlast bij Hegge.

Bij de analyse en verkenning van de wateroverlastknelpunten nemen we ook andere gebiedsdoelen mee. In de lopende Geuldalverkenning is dit zelfs een substantieel onderdeel van de verkenning.

Begroting 2020

- Kenmerkend voor de programma-aanpak 'Water in Balans' is het samenspel tussen concrete doelen binnen de opgave enerzijds en de beïnvloeding van de opgave van en vanuit de omgeving en praktijk anderzijds, zonder het bereiken van resultaten uit het oog te verliezen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Bij de projecten centrumplan Gulpen (in Q2 gerealiseerd) en Lange Gracht (in Q2 uitvoeringsovereenkomst getekend) hebben we de doelen van WL ingebracht in een integrale aanpak en is het ons gelukt om ook bij de andere partijen de prioriteit voor hun doelen in deze integrale aanpak vast te houden. In het Geuldal hebben we twee projecten (Mechelderbeek en Hekerbeek) geïdentificeerd waarmee we snel aan de slag kunnen; deze zitten nu in de planvoorbereidingsfase.

Begroting 2020

- Het programma is ingedeeld in tranches van projecten. Deze bevatten inhoud, financiën en een tijdsplan van een aantal benoemde projecten. De 1ste tranche projecten is benoemd in het programmaplan Water in Balans.

Toelichting najaarsrapportage 2020

We hebben hard gewerkt aan het programmaplan 'Water in Balans 2019-2021' dat in november 2019 is vastgesteld. Het programmaplan beschrijft op hoofdlijnen 2 onderdelen:

- De programma-activiteiten; 'de knoppen' en generieke project overstijgende activiteiten inclusief knoppen.
- De 1ste tranche projecten.

Knoppen en generieke project overstijgende activiteiten:

- Tranche 2 is in voorbereiding; besluitvorming vindt plaats ruim voor de begrotingsbehandeling van 2022.
- Knop 1 landelijk gebied: We hebben plannen gemaakt voor praktijkproeven om water vast te houden. De uitvoering van de proeven zijn uitbesteed aan de WUR. We koppelen deze proeven aan de Heuvelland propositie IBP Vitaal Platteland ten behoeve van de financiering.
- Knop 2: Stedelijk gebied: We dragen aan deze knop bij door waar mogelijk de gemeenten te adviseren.
- Knop 4: Schade beperken eigen woning: We dragen vooral procesmatig bij. In de gebiedsprojecten Meerssen en Oirsbeek worden nu inventarisaties bij woningeigenaren uitgevoerd waar maatregelen nodig zijn. Samen met de gemeenten formuleren we maatregelen en stellen we draaiboeken op. In Q4 van dit jaar ronden we dit af.

Overige activiteiten:

- Betrokkenheid bij wateroverlast in Terblijt.
- Betrokkenheid bij Modelleren hydrologische modellen.

Onder de *1ste tranche projecten van Water in Balans* maken we onderscheid in projecten in realisatiefase, planvormingsfase en verkenningsfase.

Projecten in realisatiefase

- **Centrumplan Gulpen:**
Dit project is afgerond en in juni opgeleverd. De afhandeling van de grondtransactie evenals de financiële afronding volgen dit jaar.
- **Schelkensbeek:**
Fase 1: De werkzaamheden fase 1 zijn opgeleverd.
Fase 2: Het ontwerp PpWw is opgesteld en we verwerven gronden voor verbreding en omleiding van watergangen. Een uitgebreid traject samen met de omgeving loopt door, ondanks Corona. De uitvoering start in Q1 2021 en de oplevering is voorzien in Q3 2021.
- **Meerssen:**
Fase 1: Er zijn geen bezwaren ingediend tegen het definitieve PpWw. Op 21 juli hebben we de opdracht voor de uitvoering verstrekt. De benodigde WNB-vergunning is verleend. Medio september starten we met de uitvoering en het werk wordt medio november opgeleverd.
Fase 2: Op basis van het gewenste eindbeeld is er een concept ontwerp PpWw opgesteld. De vaststelling hiervan is gepland eind 2020. De oplevering van fase 2 is voorzien in 2021.

Projecten in planvormingsfase

- **Oirsbeek:**
Fase 1: Het ontwerp PpWw lag van 14 juli t/m 25 augustus ter visie. Op 22 juli hebben we een online bewonerssessie voor Oirsbeek middels een livestream gehouden, aangezien een fysieke bijeenkomst door Corona niet mogelijk was. Afhankelijk van de omvang van de zienswijzen kan het projectplan in oktober 2020 worden vastgesteld. De uitvoering van Oirsbeek fase 1 is aansluitend aan Meerssen fase 1.
Fase 2: In de verslagperiode hebben we gewerkt aan de voorbereiding zodat we het project in 2021 in uitvoering kunnen brengen.
- **Eckeltsebeek:**
Het ontwerp PpWw Eckeltsebeek is opgesteld en wordt in Q3 vastgesteld. De externe projectgroep hebben we door middel van een film meegenomen in de inhoud van de laatste versie van het plan. Daar is positief op gereageerd. Ook hebben we enkele cruciale stakeholders meegenomen en ook daar hebben we draagvlak gekregen voor het plan. Het PpWw wordt vastgesteld in Q4 2020. De uitvoering start in Q1 2021 en de oplevering is voorzien in Q3 2021.
- **Lange Gracht:**
Op 23 juni hebben alle betrokken partijen een samenwerkingsovereenkomst getekend. In augustus heeft het DB het ontwerp-PPWW vastgesteld. De start van de uitvoering is voorzien in Q2 2021 en opleveringen in Q2 2022.

- **Hegge:**

Nadat het programmaplan is vastgesteld hebben we het project Hegge aan de scope van de 1ste tranche toegevoegd. We trekken samen op met de gemeente bij de opdrachtvorming voor het bureau dat advies gaat geven over een optimaal maatregelenpakket tegen de wateroverlast in Hegge, inclusief de door ons aan te leggen buffer. De gemeente heeft de opdracht verstrekt. De finale afstemming met de omgeving aan de hand van de berekeningen van het bureau gebeurt in september. Het ontwerp PpWw wordt vastgesteld in Q1 2021. De start van de uitvoering kan dan in Q2 2021 plaatsvinden.

Projecten in verkenningsfase

- **Breevennen:**

De optie om waterberging en zonnepark 'op dezelfde hectare' in het beekdal van de Oostrumsche Beek te combineren heeft geen draagvlak van de gemeente Venray. We onderzoeken daarom diverse alternatieven voor de waterberging aldaar.

- **Geuldal:**

Samen met de omgeving stellen we de aanpak op voor het Masterplan Geuldal. De prioritering van de wateroverlastknelpunten in het Geuldal én Limburgbreed hebben we nagenoeg afgerond waarmee we de basis kunnen leggen voor de tweede tranche Water in Balans (2022 en verder). Verder zijn we bezig met de planuitwerkingen van de Snel-Aan-De-Slag (SADS) projecten Hekerbeekdal en Mechelderbeekdal, waarbij we de bestaande buffercapaciteit uitbreiden op eigen gronden.

Wateroverlastmaatregelen Einighausen:

De afronding van het model Westelijke Mijnstreek is naar verwachting in Q3 2020 gereed. Voor het knelpunt Einighausen stellen we het komend kwartaal een afzonderlijke afwegingsnotitie op over de aanpak en de prioritering van dit knelpunt.

Droogtebestrijding (voldoende water)

Begroting 2020

- We actualiseren en optimaliseren het droogtebestrijdingsplan op basis van de landelijke en regionale evaluaties. We hanteren dit droogtebestrijdingsplan als leidraad tijdens droogteperiodes.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De revisie van het droogteplan is gestart. We beogen een conceptversie van dit plan eind dit jaar conform afspraak in de kadernota op te leveren. Die bevat dan een fasering en een koppeling naar een maatregelentabel en sturingsinformatie die we willen ontsluiten in de Centrale Regie Kamer. Dit wordt de leidraad voor het gestructureerd inzetten van droogte-acties per fase voor de komende seizoenen. De verdere implementatie van het calamiteitenplan droogte is voorzien 1e helft 2021, die wordt afgerond voor het nieuwe droogteseizoen.

Begroting 2020

- We houden bij droogte de situatie nauwlettend in de gaten en doen wat mogelijk is om agrariërs, industrie, natuur en andere watergebruikers van voldoende water te voorzien.

Toelichting najaarsrapportage 2020

We blijven de situatie buiten goed volgen en sturen bij waar het kan. Middels regulier overleg peilbeheer houden we elkaar intern goed geïnformeerd over de huidige situatie. Daar waar we mogelijkheden zien om het grondwater zo hoog mogelijk te houden ondernemen we actie. Dit doen we onder de vlag van de droogtecoördinator.

Vervanging en aanpassing assets

Begroting 2020

- We voeren het meerjarenplan assetbeheer uit, inclusief 'Data-op-orde' = 'Data-to-go' watersysteem.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het vervangen van onze assets, waar nodig, verloopt geheel volgens planning. Waar mogelijk willen we nog dit jaar een extra versnelling inzetten.

Het inmeten van onze watergangen is tijdelijk getemporiseerd in afwachting op de uitvoering van het project 'Data-to-go'. Met 'Data-to-go' krijgen we een completer beeld van onze assets.

Begroting 2020

- We integreren de opgaven vanuit het watersysteem met die van de dijken (zorgplicht) en stellen een gezamenlijk meerjarenplan assetbeheer op.

Toelichting najaarsrapportage 2020

We hebben de opgave in het watersysteem en waterkeringen gecombineerd in een integraal instandhoudingsplan areaal.

5.2 Beleidsindicatoren

Indicator	Begroting 2020	VJR 2020	NJR 2020	Einddoel	Jaar
Klimaatadaptatie regionaal systeem					
1) percentage beheergebied dat voldoet aan de provinciale wateroverlastnormen (in %)	99,8 %	99,8 %	99,8 %	99,9 %	2021
2) oplossingen voor gebied dat nog niet aan de provinciale wateroverlastnormen voldoet (in hectare)					
o maatregelen te treffen (in een lopend of komend gebiedsproces)	400 ha	489 ha	415 ha	150 ha	2021
o norm(en) aanpassen	5 ha	5 ha	5 ha	0 ha	2021
o geen maatregelen	105 ha	36 ha	36 ha	0 ha	2021
3) percentage uitvoering van de zoetwatermaatregelen uit de Bestuursovereenkomst Zoetwater (DHZ)	75 %	47 %	50 %	100 %	2021
4) percentage aantal vergunningaanvragen binnen de termijn van acht weken afgehandeld (in %)	85 %	65 %	67 % ¹	90 %	2021
5) percentage spontane naleving (in %)	80 %	95 %	95 %	90 %	2021
6) % plaatsten informatie op zwemwaterwebsite binnen 24 uur	90 %	Nog geen zwem- seizoen	95 %	95 %	2021
7) voldoen aan Kwaliteitscriteria VTH	ja	95 %	95 %	ja	2020

¹ 74% van de vergunningaanvragen binnen termijn als rekening gehouden wordt met verdagingen.

Toelichting

- 1) wanneer water onvoldoende, of niet snel genoeg, uit een gebied wordt afgevoerd ontstaat wateroverlast. In het Bestuursakkoord Water is afgesproken dat waterschappen vanaf 2015 moesten voldoen aan de gestelde normen voor wateroverlast.
- 2) deze indicator geeft de oplossingsrichting weer voor de gebieden die nog niet aan de wateroverlastnormen voldoen.
- 3) door klimaatverandering hebben we meer perioden van droogte en minder regen in de zomer. Het zoutgehalte in de bodem kan daardoor op sommige plaatsen toenemen en de grondwaterstand kan dalen. De 'Bestuursovereenkomst zoetwatervoorziening hoge zandgronden' legt afspraken vast over de uitvoering van een werkprogramma met maatregelen, die zorgen voor voldoende zoetwater- en drinkwatervoorzieningen (zoals gebieden anders inrichten en maatregelen nemen zoals zuinig omgaan met water, voorraadvorming en aanvoerroutes maken).
- 4) voor handelingen in het watersysteem die niet onder algemene regels vallen, is een watervergunning nodig. Denk hierbij aan het lozen van afvalwater op oppervlaktewater, het onttrekken van grondwater of het bouwen van een steiger. In de watervergunning worden voorschriften gesteld om het watersysteem te beschermen.
Eenvoudige aanvragen verlopen via de reguliere procedure in maximaal acht weken. Voor complexere aanvragen gelden ruimere termijnen.
Het lage percentage vindt zijn oorzaak in het feit dat in de afgelopen maanden prioriteit is gegeven aan het wegwerken van achterstanden. Als gevolg hiervan is de afhandeling van nieuw inkomende

aanvragen wat vertraagd. De oude achterstanden zijn ingelopen, waardoor nieuwe aanvragen sneller behandeld kunnen worden.

- 5) de mate waarin bij inspecties geen overtredingen worden geconstateerd is het percentage spontane naleving. Bij een ernstige overtreding wordt een proces verbaal opgemaakt. In alle andere gevallen wordt de gelegenheid gegeven de overtreding te corrigeren.
- 6) We vinden het belangrijk dat voor zwemmers relevante informatie (m.n. over kwaliteit, veiligheid en hygiëne) over het zwemwater voor het publiek beschikbaar is.
- 7) De indicator geeft aan of VTH voldoet aan de kwaliteitscriteria die aangeven hoe de processen binnen VTH zijn ingericht en worden uitgevoerd.

5.3 Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Programma Klimaatadaptatie regionaal systeem	Begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Prognose	Bijstelling
Kosten	13.674.500	14.528.100	6.450.605	14.307.464	-220.636
Opbrengsten	545.500	545.500	257.646	655.403	109.903
Netto kosten exclusief doorberekende kosten	13.129.000	13.982.600	6.192.960	13.652.061	-330.539

De toelichting op de lagere kosten is opgenomen in paragraaf 9.1. In deze paragraaf worden alle bijstellingen per kostensoort toegelicht inclusief de aanduiding of het een structurele of incidentele bijstelling betreft en wordt aangegeven op welk programma deze bijstelling betrekking heeft.

De lagere kosten van € 220.636 hebben enerzijds betrekking op € 520.000 structureel lagere kosten en anderzijds € 299.364 incidenteel hogere kosten.

De structurele bijstelling in de kosten van -/- € 520.000 wordt toegelicht bij de 'Goederen en diensten van derden' en heeft betrekking op:

- Onderhoudscontracten: -/- € 520.000 (pagina 97)

De incidentele bijstelling in de kosten van € 299.364 wordt eveneens toegelicht bij de 'Goederen en diensten van derden' en 'Bijdragen aan derden' en betreft:

Goederen en diensten van derden:

- Advisering plannen derden: € 49.903 (pagina 100)
- CRK: € 100.000 (pagina 99)
- Herstelwerkzaamheden St Jansberg: € 65.000 (pagina 99)
- Onderhoud Areaal: -/- € 10.000 (pagina 103)
- Overhevelingen K&O: -/- € 75.026 (pagina 103)
- Data science: € 35.090 (pagina 101)

Bijdragen aan derden:

- Overhevelingen K&O / Maas clean-up: € 116.048 (pagina 105)
- Overhevelingen K&O / stroomgebiedbeheerplan KRW: € 18.349 (pagina 105)

De toelichting op de hogere opbrengsten is opgenomen in paragraaf 9.2. In deze paragraaf worden alle bijstellingen per opbrengstsoort toegelicht inclusief de aanduiding of het een structurele of incidentele bijstelling betreft en wordt aangegeven op welk programma deze bijstelling betrekking heeft.

De incidentele bijstelling in de opbrengsten van € 109.903 wordt eveneens toegelicht bij de 'Bijdragen aan derden' en betreft:

- Bijdrage van provincies: € 109.903 (pagina 109)

Investerings

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	UITGAVEN			INKOMSTEN		
			Begroting	Realisatie	Prognose	Begroting	Realisatie	Prognose
			2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020	2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020
P003101	30	Aansluiten oude Geulmeanders, Gulpen	900	330	800	300	4	264
P003102	30	Herinrichting Geul benedenstrooms kern Valkenburg fase 2 (Leeuw brouwerij)	1.500	11	500	555	5	205
P003103	30	Vispassage Epermolen	45	14	30	15	-	10
P003104	30	Vispassage Volmolen	300	297	300	100	-	100
P026401	30	Herinrichting Kanjel en Gelei, gemeenten Meerssen en Maastricht	1.379	57	1.379	500	-	500
P034201	30	Vispassage Wittemermolen Wittem	50	38	80	10	-	10
P042402	30	Herinrichting centrumplan Gulpen	641	-	580	-	-	-
P057301	30	Vispassage Baalsbruggermolen Kerkrade	5	6	5	-	-	-
P077801	30	#Herinrichting Vulensbeek, fase 2	-	-174	-174	-	-	-
P078302	30	Aanpak lekverlies Middelsgraaf te Susteren	250	1	250	-	-	-
P080102	30	Rode Beek Susteren - Oud Roosteren	300	134	200	100	4	67
P080105	30	Herinrichting Rode Beek Millen-Susteren	50	0	10	13	-	3
P086202	30	Herinrichting Geleenbeek Echt - Beekmonding + Sifon	5	3	5	-	-	-
P086204	30	Herinrichting Geleenbeek Millen - Nieuwstadt	5	-	5	-	-	-
P086205	30	Herinrichting Geleenbeek Oud-Roosteren A2	5	0	5	-	-	-
P086206	30	Herinrichting Geleenbeek Katsbek Nieuwstadt - Oud Roosteren	5	2	5	-	-	-
P086208	30	Herinrichting Oude Maas (Geleenbeekmonding)	77	7	77	20	-	20
P115201	30	Corio Glana Highlight 20 fase 1	800	33	700	25	-	233
P115203	30	Corio Glana highlight 20, fase 2	50	60	50	-	-	-
P116901	30	#Regenwaterbuffer Spaans Vonderen	-	-38	-	-	-	-
P144601	30	Herinrichting Molenbeek van Lottum - Siebersbeek	50	-	25	20	-	10
P146802	30	WB21 knelpunt Raam en Vistrap Tungelroysebeek	25	-	25	-	-	-
P151402	30	Herinrichting benedenloop Wellse Molenbeek	10	1	5	5	-	-
P180901	30	Herinrichting benedenloop Kwistbeek	10	-9	-	5	-	-
P180902	30	Gebiedspilot Kwistbeek	1.500	486	1.000	500	-	300
P181701	30	Tielebeek bovenloop	544	100	544	200	-	200
P192701	30	Meilossing, afronding herinrichting	250	0	20	-	-	-
P228201	30	Herinrichting Huilbeek	200	103	300	100	-	100
P228301	30	Maasmonding Wolterskamp	180	1	10	90	-	-

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	UITGAVEN			INKOMSTEN		
			Begroting	Realisatie	Prognose	Begroting	Realisatie	Prognose
			2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020	2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020
P254601	30	Herinrichting Venrays Broek en de Spurt	3.602	-788	3.402	4.531	255	775
P262701	30	Herinr.Haelensebeek Hhu-Nunhem	-	12	90	-	-	-
P278401	30	Herinrichting Wylrebeek monding	50	-	25	20	-	10
P282101	30	Herinr. Castenrayse vennen	350	125	250	300	-	-
P316101	30	Herinrichting Thornerbeek	20	3	5	10	-	-
P316800	30	Maasgaard Algemeen	15	0	15	-	-	-
P316801	30	Groote Molenbeek A73	250	125	150	50	196	342
P316802	30	Groote Molenbeek - Kasteelse bossen	70	16	20	21	-	6
P316806	30	Vismigratieknelpunt zand- en vuilvang Groote Molenbeek	50	-	20	-	-	-
P323401	30	Herinrichting Aa	150	29	50	38	-	15
P086201	30	Herinrichting Geleenbeek Corio Glana algemeen	50	62	60	-	-	-
P111702	30	Ontkluizing keutelbeek in de kernen Beek en Neerbeek, fase 1B/2	-	5	-	-	-	-
P325202	30	Herinrichting benedenloop Lingsforterbeek	10	1	5	5	-	-
P360007	30	Grondverwerving meandering waterlopen	-	8	-	-	-	-
P360013/ P360014	0	Strategische grondverwerving (SGV) Watersysteemprojecten	-1.711	1.384	-1.711	-	-	-
P360027	30	Nieuw Limburgs Peil (NLP) Groote Molenbeek Rieterdijk	91	36	91	-	-	-
P369999	0	Incidentele inhuur watersysteemprojecten	-	5	-	-	-	-
Projecten Beekherstel			12.133	2.486	9.208	7.533	465	3.170
P146801	30	Sarsven/Banen	123	49	123	123	-	123
P177901	30	Broekhuizerbroek	130	96	130	100	-	100
P261301	30	Heidsche Peel NLP	10	1	10	-	-	-
P265201	30	Waterbloem	200	13	50	150	-	50
P360025	30	Nieuw Limburgs Peil (NLP) Operationeel Bewakingsmeetnet	17	-	17	-	-	-
P360026	30	Nieuw Limburgs Peil (NLP) Wateroverlast Niers	60	6	60	-	-	-
P360029	5	Nieuw Limburgs Peil (NLP) Streefbeeld Stroomgebiedsbrede Ecologische Systeem Analyse (SESA)	100	-	100	-	-	-
P360040	30	Optimalisatie hoofdstelsel wateraanvoer (Noordervaart en Peelkanalen)	1.100	122	100	1.000	-	-
K	30	Investeringen Reg watersysteem klimaatadaptatie/droogte (DHZ DPRA)	200	-	-	100	-	-
	30	Extra boerenstuwen als droogtmaatregel	-	-	860	-	-	-
Projecten Verdrogingsbestrijding			1.940	288	1.450	1.473	-	273

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	UITGAVEN			INKOMSTEN		
			Begroting	Realisatie	Prognose	Begroting	Realisatie	Prognose
			2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020	2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020
P003106	30	Geuldal visie aanpak - WiB	750	168	605	244	-	200
P016901	30	Waterberging Lange Gracht - Water in Balans	559	68	760	-	-	107
P042401	30	Aanleg hoogwaterbescherming Slenaken	863	105	300	430	-	150
P065103	30	Maatregelen wateroverlast Roer	-	0	-	-	-	-
P084301	30	Vergroten bergingscapaciteit regenwaterbuffer Etzenraderhuiske	5	0	5	-	-	1
P096306	30	Bufferdam de Dem/Caumerbeek middenloop	150	44	50	50	-	16
P148302	30	Pilot retentiegebied Breevennen	265	-	12	86	-	4
P177803	30	Gebiedspilot Schelkensbeek - Water in Balans	569	279	488	185	8	161
P251502	30	Kabroeksebeek - werkp pad America	-	2	-	-	-	-
P255901	30	Gebiedspilot Eckeltsebeek - Water in Balans	442	99	279	144	4	92
P360005	30	Vergroten buffers fase 3	60	-	60	-	-	-
P360012	5	Bos-Omar	50	32	50	-	-	-
P360019	30	WB21 toets 2015	600	195	300	190	-	90
P360034	5	Water in balans	750	341	750	244	-	247
P360044	30	Gebiedspilot Meerssen - Water in Balans	1.313	276	979	674	-	674
P360046	30	Gebiedspilot Oirsbeek - Water in Balans	532	103	402	173	-	103
P360053	0	WIB maatregelen externe capaciteit	-	178	-	-	-	-
P360056	30	Aanpak wateroverlast Hegge	175	12	100	57	-	33
K	30	Programmaplan Water in balans	1.525	-	2.200	309	-	-
Projecten Wateroverlast			8.608	1.902	7.340	2.786	13	1.878
P003105	30	Herstel kademuuren en vispassage Commandeursmolen	12	1	8	-	-	-
P065104	30	Oeverherstel Roer te Roermond, voorstad Sint Jacob	637	395	600	52	42	52
P360006	30	Kleine investeringswerken fase 3	300	191	200	-	2	-
P360042	30	(Her)profilering beken	350	1.316	2.565	-	-	-
P360043	15	#Electromechanische werken (stuwen/gemalen)	350	135	135	-	-	-
P360049	5	Integrale Limburgse Wateraanpak (LIWA)	170	172	170	-	-	-
P360052	5	Ontwikkeling voorspellingsmodellen voor wateroverlast en Ontwikkeling klimaat-adaptatiemodel	275	69	225	-	-	-
P360054	5	Waterbeschikbaarheid 2021	100	65	100	-	-	-
K	30	Vervangingsinvesteringen objecten /assets (opbouw naar 4,8mIn p/j) (incl. accuut ingrijpend profielonderhoud)	2.000	-	-	-	-	-
P502015	5	Implementatie Infor-EAM	150	146	150	-	-	-
P502016	5	Ibrahym 3.0	250	-	50	-	-	-

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	UITGAVEN			INKOMSTEN		
			Begroting 2020 (voorjaar)	Realisatie 2020 t/m 1-9-20	Prognose 2020	Begroting 2020 (voorjaar)	Realisatie 2020 t/m 1-9-20	Prognose 2020
			P503003	5	Tractiemiddelen 2019-2022	300	10	300
P503004	15	Uitbreiding meetnet	50	-	25	-	-	-
P503005	5	Vervangen meetapparatuur	100	-	50	-	-	-
Projecten Vervanging en aanpassing assets			5.044	2.499	4.578	52	44	52
P360050	5	Waterbeheerprogramma (WBP) 2022-2027	105	9	90	-	-	-
P360051	6	Watersysteemtoets 2019	100	10	100	-	-	-
K	30	Specifieke projecten: € 0,1mln p/j	50	-	-	-	-	-
K	5	Uitwerking SESA beekdalbrede toepassing	50	-	50	-	-	-
P504001	0	Bebording zwemwater	25	2	25	-	-	-
Projecten overig			330	20	265	-	-	-
PROGRAMMA KLIMAATADAPTATIE REGIONAAL SYSTEEM			28.055	7.196	22.841	11.844	521	5.373

6 Programma crisisbeheersing

6.1 Wat hebben we ervoor gedaan?

Calamiteitenplannen

Begroting 2020

- We werken, op basis van de evaluatie van de crisisorganisatie (2018) en organisatieontwikkeling een Plan van Aanpak uit en implementeren dat. Componenten zijn:
 - scenario-denken,
 - informatie naar de omgeving,
 - kennis van kwetsbare gebieden in onze provincie en
 - het voorkomen of herstellen van schade.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het scenarioteam is opgenomen in de vernieuwde planvorming. Voor dit team komt ook een crisisroltraining.

In samenwerking met Crisiscommunicatie zijn er vaste afspraken rondom crisisinformatie naar de omgeving toe. Zowel burgers als ketenpartners.

Het in kaart brengen van kwetsbare gebieden is een lopend proces.

Begroting 2020

- We voeren het jaarplan Opleiden, Trainen & Oefenen (OTO) uit en actualiseren het meerjarig beleidsplan OTO.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Alle vernieuwde planvorming is klaar en wordt nu aangeboden aan de directie ter goedkeuring

Calamiteitenbestrijding

Begroting 2020

- We evalueren na opschalingen en sturen op acties en verbeterpunten. Hiervoor stellen we organisatie brede richtlijnen op.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Sinds medio 2019 is het structureel evalueren van incidenten een vaste aanpak. De evaluaties worden uitgevoerd door de teams die ook verantwoordelijk zijn voor de opzet van de trainingen en scholingen. Dit zorgt ervoor dat aandachtspunten en leerdoelen integraal worden overgenomen. In de bijlage vindt u een overzicht van de calamiteiten in 2020 en de respons erop.

Begroting 2020

- Voor Netcentrisch Werken geven we de implementatie verder vorm. Dit betreft bemensing, werkafspraken intern en met Veiligheidsregio's en realisatie LCMS Water.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De afspraken met het instituut fysieke veiligheid (IFV) zijn gemaakt. Gepland is om in Q4 2020 het landelijk crisismanagementsysteem (LCMS) geïmplementeerd te hebben.

Projecten / programma's

Calamiteitenbestrijding

Begroting 2020

- We leggen op diverse plaatsen vaste pomp opstelplaatsen aan, die bijdragen aan sneller handelen tijdens wateroverlastsituaties.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Gerealiseerd.

Begroting 2020

- We onderzoeken of deze voorzieningen ook zijn te gebruiken om bij langdurige droogte water vanuit kanalen in onze watersystemen te laten en zo negatieve gevolgen te voorkomen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Onderzoek heeft plaats gevonden. Terugpompen is nog niet aan de orde geweest.

6.2 Beleidsindicatoren

Indicator	Begroting 2020	VJR 2020	NJR 2020	Einddoel	Jaar
Crisisbeheersing					
1) mate waarin de rollen in de crisisorganisatie zijn belegd (in %)	75 %	75 %	80 %	100 %	2024
2) fase netcentrisch werken WL: voorbereidingsfase (1), uitvoeringsfase (2) of gerealiseerd (3)	3	1	2	3	2020

Toelichting

- 1) binnen de crisisorganisatie van een waterschap zijn diverse rollen benoemd. Deze indicator geeft aan in welke mate deze rollen zijn belegd.
- 2) netcentrisch werken is een manier van werken, waarbij alle betrokken teams en organisaties zo snel mogelijk informatie met elkaar delen. Om het voor iedereen overzichtelijk te houden, wordt de informatie continu samengevat: dit noemen we het situatiebeeld. Door netcentrisch te werken gaat iedereen voortdurend uit van hetzelfde situatiebeeld. Dit is eigenlijk een 'managementsamenvatting' en moet geschikt zijn om in enkele minuten globaal inzicht te krijgen in een incident. Het kan ook dienen als basis voor crisiscommunicatie richting burgers.
 Naast het situatiebeeld is het totaalbeeld belangrijk. Het totaalbeeld omvat alle informatie over een activiteit, ter ondersteuning van het proces van leiding & coördinatie binnen de hoofdstructuur van de crisisbeheersing en rampenbestrijding. Het totaalbeeld bestaat uit een tekstueel deel en een geografisch deel en wordt op gezette momenten aangevuld door een presentatie.
 Omdat de informatie online wordt uitgewisseld, kan dit ongeacht zijn of haar plaats in de crisisorganisatie. Hierdoor kunnen de verschillende teams en organisaties sneller en doelgerichter besluiten nemen om incidenten, rampen en crises af te handelen. Om de informatie tussen alle teams en organisaties op een overzichtelijke manier te delen, wordt gebruik gemaakt van een afgeschermd website: het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS). Alle 25 veiligheidsregio's (brandweer, geneeskundige hulpverlening en gemeente), de politie, het Nationaal Crisiscentrum (NCC) en het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) werken volgens de netcentrische werkwijze. Ook diverse GHOR-regio's werken netcentrisch samen met hun netwerk van zorginstellingen. Daarnaast maakt een aantal waterschappen al gebruik van de netcentrische werkwijze.
 (bron: lcms.nl/netcentrisch-werken)

6.3 Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Programma Crisisbeheersing	Begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Prognose	Bijstelling
Kosten	471.200	471.200	473.617	496.200	25.000
Opbrengsten	-	-	-	-	-
Netto kosten exclusief doorberekende kosten	471.200	471.200	473.617	496.200	25.000

De toelichting op de hogere kosten is opgenomen in paragraaf 9.1. In deze paragraaf worden alle bijstellingen per kostensoort toegelicht inclusief de aanduiding of het een structurele of incidentele bijstelling betreft en wordt aangegeven op welk programma deze bijstelling betrekking heeft.

De incidentele bijstelling in de kosten van € 25.000 wordt toegelicht bij de 'Goederen en diensten van derden' en betreft:

- Calamiteitenbestrijding / inrichting kantoorpand: € 25.000 (pagina 103)

Bijstelling van de opbrengsten is niet noodzakelijk, deze worden conform begroting gerealiseerd.

Investeringsen

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	UITGAVEN			INKOMSTEN		
			Begroting	Realisatie	Prognose	Begroting	Realisatie	Prognose
			2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020	2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020
P360047	30	Aanleg pompostelplaatsen	4	3	4	-	-	1
P502017	5	HoogwaterInformatieOmgeving (HIO)	-	-	50	-	-	-
K	10	Reguliere vervanging pompen hoogwaterbestrijding gelijktijdig met het vergroten capaciteit	100	-	100	-	-	-
K	5	WBI + sterkteberekeningen dijken calamiteiten	175	-	85	-	-	-
PROGRAMMA CRISISBEHEERSING			279	3	239			1

7 Programma bestuur en organisatie

7.1 Wat hebben we ervoor gedaan?

Programmering en financiën

Begroting 2020

- We stellen de belastingtarieven vast in de belastingverordeningen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De belastingtarieven 2020 zijn op 27 november 2019 vastgesteld en opgenomen in de belastingverordening.

Begroting 2020

- We leggen aanslagen op, verwerken de betaling, behandelen kwijtschelding en voeren invorderingsmaatregelen uit.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De aanslagoplegging 2020 door de BsGW heeft conform de planning plaatsgevonden. Als gevolg van de maatregelen, die genomen zijn in het kader van de coronacrisis, hebben bedrijven uitstel van betaling gekregen en heeft de invorderingsprocedure in het 1ste halfjaar stilgelegen. Vanaf juli 2020 is de invordering weer opgestart. De belastingontvangsten liggen hierdoor (per 31 augustus 2020) 3,5% lager dan de prognose.

Begroting 2020

- We geven de komende jaren verder invulling aan assetmanagement en het integraal programmeren van onze opgave. We werken aan een juiste en optimale balans tussen kosten, prestaties en risico's en houden rekening met wet- en regelgeving, afspraken met de omgeving en het bereiken van de doelstellingen van waterschap Limburg.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Met het vaststellen van het assetmanagementbeleid en strategisch assetmanagementplan hebben we een stevige basis gelegd voor professioneel assetmanagement. In het strategisch assetmanagementplan zijn tal van acties benoemd die we dit jaar en volgend jaar gaan uitvoeren, zoals het opstellen van assetmanagementplannen. Rondom het integraal programmeren van onze opgave hebben we belangrijke stappen gezet. Projecten in het watersysteem worden integraal geprioriteerd en geprogrammeerd.

Bestuurlijke vernieuwing

Begroting 2020

- We bieden ruimte voor samenspraak en (burger- en overheids)participatie.

Toelichting najaarsrapportage 2020

WL organiseert proactief samenspraak met de omgeving door middel van informatie- en inloopbijeenkomsten, omgevingswerkgroepen, bewonersavonden, werkbezoeken en keukentafelgesprekken.

Sinds corona werken we met online alternatieven wanneer groepsbijeenkomsten niet fysiek mogelijk zijn.

Strategie en communicatie

Begroting 2020

- We stellen een corporate communicatiebeleid op.

Toelichting najaarsrapportage 2020

In verschillende sessies met in- en externe stakeholders en het bestuur is input opgehaald voor het corporate communicatiebeleid. Dit jaar wordt het corporate communicatiebeleid aangeboden ter vaststelling.

Begroting 2020

- We maken stakeholdersanalyses en spelen in op relevante dossiers en kansrijke ontwikkelingen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Er wordt gewerkt aan de inrichting van gebiedsgericht relatiemanagement waarbij de basis relatiemanagers van WL signalen van buiten naar binnen halen en zorgen voor opvolging waar nodig.

WL haalt de banden met de buurlanden aan. Er is goed contact met Wasserverband Eifel-Rur en samen met Waalse gemeenten is in Brussel aandacht gevraagd om grenswateren te prioriteren binnen de Kaderrichtlijn Water. Door onze inzet is er dit een landelijk speerpunt binnen de Unie.

Met stakeholders, zoals de provincie, werken we aan het slim verbinden van doelen. Ook hebben we contact met de provincie over de provinciale omgevingsvisie en het provinciale waterprogramma.

Begroting 2020

- We geven invulling aan innovatie door middel van proefregio's. We leren al doende.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Onderdeel van het werkproces is een weging van initiatieven door de werkgroep Innovatie en Duurzaamheid. Deze werkgroep is vanaf juni operationeel en is een doorsnede van de WL organisatie. Er zijn ideeën geselecteerd en goedgekeurd.

Onderdeel van het werkproces is ook het 'nieuwe denken' (Focus dagen methodiek). In september start een training en vervolgopleiding in 2020 om te komen tot eigen facilitators die dit 'nieuwe denken' begeleiden.

Begroting 2020

- We stellen een beleid Duurzaamheid op.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Een nota met de visie en duurzaamheidsdoelen is in voorbereiding en wordt in 2020 aan het algemeen bestuur ter besluitvorming voorgelegd.

Begroting 2020

- We vergroten de zichtbaarheid van het waterschap

In het nieuwe corporate communicatiebeleid ligt een sterke focus op het vergroten van de kennis over WL en de zichtbaarheid hiervan in de directe omgeving van de inwoners. Verder zijn rond de jaarrekening flyers ontwikkeld over resultaten en projecten. Deze zijn aangeboden aan 31 gemeenten om te verspreiden via eigen media en aan VIA-kranten.

Organisatie

Begroting 2020

- We implementeren het actieplan Eenvoud & Focus (organisatieontwikkeling) zodat we als moderne en flexibele organisatie toekomstbestendig blijven.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De verdere implementatie van het actieplan Eenvoud & Focus is in 2020 opgepakt. Nieuwe medewerkers nemen deel aan de training Watermerken waarmaken, de cluster- en individuele kompassen worden geïmplementeerd, strategische personeelsplanning 2020-2025 krijgt vorm en er ligt focus op het waarmaken van de begroting en de verfijning van processen.

Begroting 2020

- Om één van de beste werkgevers van Nederland te blijven, investeren we in duurzame inzetbaarheid, gesprekscyclus, opleidingen en mobiliteit.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Duurzame inzetbaarheid: Er heeft een werksessie plaatsgevonden met de OR om te komen tot een concept idee voor vitaliteitsbeleid. Het komende jaar wordt nader bepaald hoe het vitaliteitsbeleid verder vorm krijgt.

Gesprekscyclus: de nieuwe gesprekscyclus (gefaciliteerd in de tool Dialog; digitaliseringsslag) is geïmplementeerd in de zomer 2020. Medewerkers en leidinggevende zijn geïnstrueerd over de mogelijkheden en verwachtingen middels (digitale) inspiratiesessies en e-learning.

Opleidingen: Er wordt aanvoering gegeven aan het opleidingsplan 2020, wat een jaarlijkse cyclus is. Dit betreft inhoudelijke opleidingen en die gericht zijn (organisatie)ontwikkeling, zowel op organisatie, cluster en individueel niveau. Daarbij wordt invulling gegeven aan de interne opleidingen ‘Stroming’.

Personele mobiliteit: Vanuit het perspectief van Strategische Personeelsplanning (SPP) en duurzame inzetbaarheid is dit een onderdeel van ons personeelsbeleid, waaraan invulling wordt gegeven.

ICT en Data

Begroting 2020

- Onze ICT-omgeving is beschikbaar en veilig en we ontwikkelen continu door.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De ICT-omgeving is in 2020 (tot medio augustus) is 99,97 % beschikbaar geweest. Tijdens de corona-maanden heeft er een verdubbeling van het maandelijks gemiddelde van ICT-calls plaats gevonden. Door het nagenoeg 100 % thuiswerken van alle medewerkers is er een grote behoefte ontstaan aan ICT-ondersteuning.

Er zijn nieuwe digitale vergadertools beschikbaar gesteld en er is tijdelijk extra geïnvesteerd in (externe) ICT-ondersteuning. In juli 2020 is er een korte internetverbinding onderbreking geweest van minder dan 10 minuten en in augustus 2020 is er in doorlooptijd 3 uur beperkte beschikbaarheid geweest door een foute update van het antivirus software, waardoor de beschikbaarheid 99,95% is.

Begroting 2020

- We stellen informatiebeleid op en ontwikkelen door naar een data gedreven organisatie.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Afstemming van informatiebehoefte met de primaire processen vindt voortdurend plaats. Dit wordt vertaald naar beleid en uitgevoerd in een projectmatige aanpak (zie projecten 'Roadmap IV/ICT').

Begroting 2020

- We verzorgen het inwinnen, verwerken, onderhouden en beschikbaar stellen van statische GEO-gerelateerde data en dynamische water gerelateerde data (fysisch/chemische, hydrologisch, ecologisch).

Toelichting najaarsrapportage 2020

Dit is een doorlopende activiteit, die conform planning verloopt.

Begroting 2020

- We werken samen met andere waterschappen, gemeenten en het Rijk om de kosten van de digitale transformatie zo laag mogelijk te houden en de toegevoegde waarde voor onze burgers zo groot mogelijk te maken.

Toelichting najaarsrapportage 2020

WL werkt samen met Het Waterschapshuis en Het Gegevenshuis en stemt tevens af met WBL en waar nodig met andere waterschappen/overheden. Dit jaar start WL met innovatie, het innovatieplatform dat via het Waterschapshuis wordt ondersteunt.

Kadernota 2020*Internationale samenwerking***Begroting 2020**

- Waterschap Limburg heeft zich gecommitteerd aan de internationale samenwerking Blue Deal. Hierbij helpen Nederlandse waterschappen wereldwijd in het streven naar veilig en drinkbaar water. We bieden hulp, creëren kansen voor het bedrijfsleven en leren van andere landen. Zo kunnen de Nederlandse waterbeheerders hun werk blijven verbeteren.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De activiteiten van Blue Deal zijn vanwege COVID-19 in het 2^e kwartaal praktisch tot stilstand gekomen. Er waren geen missies en ook de verkenning naar samenwerkingsmogelijkheden met Blue Deal Eswatini en met WereldWaternet zijn getemporeerd.

Modern werkgeverschap

Begroting 2020

- WL heeft de komende tien jaar te maken met een grote uitstroom in verband met pensionering, en staat voor een aantal ontwikkelingen, zoals de digitalisering en de Omgevingswet. Die uitdagingen vragen soms nieuwe kennis, competenties en extra capaciteit om zo een passend medewerkersbestand te krijgen en houden. We willen aantrekkelijk blijven als werkgever.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Aan de hand van het proces Strategische Personeelsplanning (SPP) is personele capaciteitsbehoefte vertaald in de formatie en bezetting 2020-2025. De werving en selectie is daarop afgestemd en tot uitvoering gebracht.

Omgevingswet

Begroting 2020

- We werken versneld toe naar de implementatie van de Omgevingswet en staan in 2021 gesteld voor invulling hiervan. Dit hoort bij onze verantwoordelijkheid. Vroegtijdige advisering aan andere partijen helpt ons daarnaast in het behalen van onze doelen én in het beperken van onze klimaatopgave van morgen of overmorgen.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is met 1 jaar vertraagd naar 1 januari 2022. Het extra jaar wordt door WL met name gebruikt voor ontwikkeling van organisatie en bestuur en de zorgvuldige voorbereiding van de benodigde besluitvorming door DB en AB in de aanloop naar de inwerkingtreding. De benodigde plannings en afstemmingen met de lijnorganisatie zijn op orde gebracht. De met het uitstel verkregen extra tijd wordt optimaal ingezet op overleg met ketenpartners om samenwerkingsafspraken te maken. De ontwikkelingen op het gebied van het Digitaal stelsel Omgevingswet is versterkt opgepakt door het Rijk en WL heeft inmiddels op 2 van de 3 verplichte aansluitingen kunnen aansluiten. De laatste aansluiting wordt eveneens dit najaar verwacht. In verband met de corona-maatregelen zijn in 2020 minder opleidingen verzorgd en minder vergaderkosten gemaakt. Ook zal de week van de omgevingswet naar 2021 worden doorgeschoven.

Projecten / programma's

Roadmap Informatievoorziening 2017-2021

Begroting 2020

- We voeren de Roadmap informatievoorziening (ICT) uit.

Toelichting najaarsrapportage 2020

Het informatiebeleid is in Q2 vertaald naar concrete projecten in de Roadmap IV/ICT. In juni heeft het DB krediet gevoteerd voor de uitvoering van de hieruit voortkomende projecten voor de jaren 2020 en 2021. Het CRK-project is gestart waarin de eerste stappen worden gezet voor de doorontwikkeling naar een meer data-gedreven organisatie.

Begroting 2020

- We voeren het pilotproject Centrale Regiekamer (CRK) uit.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De eerste opzet van de Digitale CRK (incl. dashboards van de bestaande data) zal 15 oktober gereed zijn. De plannen voor het inrichten van een fysiek CRK zijn in voorbereiding en het is de planning dat dit fysieke CRK per medio december 2020 in gebruik zal worden genomen. Een plan van aanpak omtrent de doorontwikkeling van de CRK in 2021-2023 zal ook dit jaar worden opgeleverd.

Begroting 2020

- We voeren het project 'Data-to-go' uit.

Toelichting najaarsrapportage 2020

De beheerorganisatie van het databeheer van de geografische data is gereed en zal vanaf Q3 gaan functioneren. Het bepalen van de gegevensbehoefte van de verschillende gebruikers en de hieruit voortvloeiende data-strategie heeft enkele maanden vertraging opgelopen. Het afstemmen en de hoeveelheid werk bleek meer dan in eerste instantie ingeschat. Het project 'Data-to-go (planvorming)' zal in november dit jaar worden afgerond en overgedragen naar de beheerorganisatie. Vanuit de beheerorganisatie zullen de plannen in uitvoering worden gebracht. De aanbesteding van de (landmeetkundige) inwinning van de gegevens heeft hierdoor ook 2-3 maanden vertraging opgelopen. De aanbesteding wordt in december afgerond en miv 2021 worden de geografische gegevens structureel ingewonnen conform de gemaakte afspraken in het project. Gedurende het begrotingsjaar 2020 zijn/zal er geen landmeetkundige inwinning van data (t.b.v. assetmanagement) plaatsvinden in afwachting van de gemaakte beheerafspraken in het project 'Data-to-go' en de aanbesteding van de structurele inwinning vanaf 2021.

7.2 Beleidsindicatoren

Indicator	Begroting 2020	VJR 2020	NJR 2020	Einddoel	Jaar
Bestuur en organisatie					
1) percentage klachten binnen wettelijke termijn afgehandeld (in %)	100 %	100 %	100 %	100 %	- ^a
2) percentage behandelde bezwaarschriften binnen termijn afgehandeld (in %)	100 %	100 %	100 %	100 %	- ^a
3) innovatieve en duurzame ontwikkelingen uitgewerkt in "value cases" (innovatie funnel)	5	2	2	15	2025
4) naamsbekendheid van WL bij inwoners (0-meting 2020)	70 %	Meting eind 2020	Meting eind 2020	80 %	2025
5) waardering van de samenwerking met WL door partners (0-meting 2020)	7	Meting eind 2020	Meting eind 2020	7,5	2025
6) percentage voldaan aan servicenorm: email, telefoon en social media	80 %	Meting eind 2020	Meting eind 2020	85 %	2025
7) percentage beschikbaarheid applicaties en ICT-infrastructuur	95 %	100 %	99,97 %	95 %	- ^a

^a deze indicator blijft jaarlijks hetzelfde

Toelichting

- 1) en 2) de Algemene wet bestuursrecht beschrijft hoe een klacht ingediend kan worden over de manier waarop het waterschap zich heeft gedragen. Het kan gaan om een gedraging van een individuele medewerker of bestuurder, maar ook van een organisatieonderdeel. Bijvoorbeeld als na herhaaldelijk aandringen geen antwoord wordt gegeven op een vraag, het waterschap haar afspraken niet nakomt, of als iemand het gevoel heeft dat hij/zij van het kastje naar de muur wordt gestuurd. De klachtenprocedure geldt niet wanneer iemand het niet eens is met een bepaalde beslissing van het waterschapsbestuur of het beleid van het waterschap. In dat geval kan hij/zij een bezwaarschrift indienen of, in het geval van werkzaamheden bij hem/haar in de buurt, gebruik maken van inspraakmogelijkheden.
- 3) de innovatie funnel genereert zoveel mogelijk ideeën, waarvan een gedeelte wordt verfijnd en omgezet in concrete ontwikkelingsplannen (value cases).
- 4) naamsbekendheid is de bekendheid van het merk, product of de organisatie bij de doelgroep. Eind 2020 vindt meting plaats.
- 5) en 6) op basis van onderzoek onder inwoners en onder partners.
- 7) beschikbaarheid geeft aan in hoeverre een ICT-dienst, systeem of component toegankelijk is voor de geautoriseerde gebruikers. De beschikbaarheid wordt in de regel als een percentage gepresenteerd, waarbij een hogere waarde een positievere uitkomst is dan een lage waarde.

7.3 Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Programma Bestuur en Organisatie	Begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Prognose	Bijstelling
Kosten	62.011.300	62.313.400	42.208.524	62.381.505	68.105
Opbrengsten	3.116.600	3.134.100	1.277.000	3.480.000	345.900
Netto kosten exclusief doorberekende kosten en bijdrage WBL en BsGW	58.894.700	59.179.300	40.931.523	58.901.505	-277.795

De toelichting op de hogere kosten is opgenomen in paragraaf 9.1. In deze paragraaf worden alle bijstellingen per kostensoort toegelicht inclusief de aanduiding of het een structurele of incidentele bijstelling betreft en wordt aangegeven op welk programma deze bijstelling betrekking heeft. De hogere kosten van € 68.105 hebben enerzijds betrekking op € 186.860 structureel hogere kosten en anderzijds € 118.755 incidenteel lagere kosten. De structurele bijstelling in de kosten wordt toegelicht bij 'Goederen en diensten van derden' en heeft betrekking op:

Goederen en diensten van derden:

- Benzine en diesel: -/- € 5.000 (pagina 104)
- Onderhoud software: € 79.600 (pagina 100)
- Diensten hwh: € 35.000 (pagina 100)
- Rijksfactuur: € 222.510 (pagina 97)
- Gedeeltelijk rijksfactuur: € 63.550 (pagina 97)
- Kosten Blerick / Nederweert: -/- € 58.300 (pagina 103)
- Loods Horst, loods Sittard, ECI: € 1.600 (pagina 103)
- Multifunctionals: -/- € 33.100 (pagina 101)
- Overige: -/- € 119.000 (pagina 97 e.v.)

De incidentele bijstelling in de kosten wordt toegelicht bij 'Rente en afschrijvingen', 'Personeelslasten', 'Goederen en diensten van derden', 'Bijdragen aan derden' en 'Toevoeging voorziening/onvoorzien' en heeft betrekking op:

Rente en afschrijvingen:

- Rente langlopende leningen: -/- € 95.800 (pagina 95)
- Reguliere afschrijvingen van activa: -/- € 69.000 (pagina 95)
- Afschrijving van boekverliezen: € 130.000 (pagina 95)

Personeelslasten:

- Salarissen ca: -/- € 14.900 (pagina 97)
- Overig: -/- € 31.000 (pagina 96 e.v.)

Goederen en diensten van derden:

- Portokosten/Drukwerk: -/- € 14.000 (pagina 104)
- Calamiteitenbestrijding / inrichting kantoorpand: -/- € 25.000 (pagina 103)
- Corporate communicatie / drinkable rivers: € 38.500 (pagina 100 en 102)

- Diensten BsGW: -/- € 463.100 (pagina 104)
- Friciekosten: € 87.720 (pagina 103)
- Juridische advisering: € 100.000 (pagina 99)
- Kosten Blerick / Nederweert: € 75.525 (pagina 103)
- Loods Horst, loods Sittard, ECI: € 14.300 (pagina 103)
- Omgevingswet: -/- € 45.000 (pagina 98)
- Servicedesk/ICT/Informatievoorziening: € 49.900 (pagina 100 en 101)
- Leaseauto's: € 150.000 (pagina 99)
- Dienstreizen: -/- € 150.000 (pagina 98)
- Buitenlandreizen: -/- € 209.000 (pagina 98)

Bijdragen aan derden:

- Drinkable rivers / Maas clean-up: € 16.500 (pagina 105)

Toevoeging voorziening/onvoorzien:

- Toevoegingen aan voorziening: -/- € 127.500 (pagina 106)

De toelichting op de hogere opbrengsten is opgenomen in paragraaf 9.2. In deze paragraaf worden alle bijstellingen per opbrengstsoort toegelicht inclusief de aanduiding of het een structurele of incidentele bijstelling betreft en wordt aangegeven op welk programma deze bijstelling betrekking heeft.

De incidentele bijstelling in de opbrengsten van € 345.090 wordt toegelicht bij 'Rente en afschrijvingen', 'Personele baten', 'Goederen en diensten aan derden' en 'Interne verrekening' en heeft betrekking op:

Rente en afschrijvingen:

- Rente rekening courant: € 25.000 (pagina 108)

Personele baten:

- Uitkeringen salaris / sociale lasten: € 65.000 (pagina 108)
- Baten uitlening personeel: € 45.000 (pagina 108)

Goederen en diensten aan derden:

- Verkoop duurzame goederen: € 100.000 (pagina 109)

Interne verrekening:

- Onttrekking aan voorzieningen: € 73.100 (pagina 110)
- Geactiveerde lasten: € 37.800 (pagina 109)

Investerings

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	UITGAVEN			INKOMSTEN		
			Begroting	Realisatie	Prognose	Begroting	Realisatie	Prognose
			2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020	2020 (voorjaar)	2020 t/m 1-9-20	2020
P501001	20	Huisvesting Waterschap Limburg	200	191	200	-	-	-
P501003	10	Projecten facilitair 2018-2019	30	12	30	-	-	-
P501005	20	Verbouwing locatie Horst	450	23	450	-	-	-
P501006	0	#Verkoop Pannenweg 317, Nederweert	-	-591	-591	-	-	-
P501007	0	#Verkoop Drie Decembersingel 46, Blerick	-	-2.100	-2.100	-	-	-
P502014	5	Roadmap Informatievoorziening 2017-2021	650	278	650	-	-	-
	10	Projecten facilitair 2020-2021	50	-	50	-	-	-
PROGRAMMA BESTUUR EN ORGANISATIE			1.380	-2.187	-1.311	-	-	-

Najaarsrapportage 2020 - financieel

waterschap
limburg

8 Kredietvoting en -verlening

In de voorgaande hoofdstukken zijn per programma (§ 2.2, 3.2 en 4.2) de jaargebonden netto investeringsuitgaven (uitgaven en inkomsten) voor 2020 getotaliseerd weergegeven.

Op concernniveau sturen we op deze netto investeringsuitgaven in enig jaar.

Naast de jaarlijkse netto investeringsuitgaven zijn in de Begroting 2020 per investeringsproject ook de beschikbaar gestelde kredieten opgenomen (bijlage J, investeringsoverzicht). Deze kredieten zijn noodzakelijk om gelegitimeerd (i.e. rechtmatig) uitgaven van investeringsprojecten te mogen doen. Binnen de kredieten mogen uitgaven over meerdere jaren worden verantwoord. We noemen kredieten daarom jaaroverschrijdend.

Procedure investeringskredieten:

1. Bij de vaststelling van de Begroting is door het algemeen bestuur (AB) per programma een krediet gevoteerd. Dit kan in de voorjaars- en/of najaarsrapportage worden bijgesteld.
2. Het dagelijks bestuur (DB) mag voor een individueel investeringsproject binnen een programma een krediet verlenen.
3. In de jaarrekening wordt door het AB het saldo van het gevoteerde krediet per programma ingetrokken. Dit saldo betreft de niet door het DB verleende kredieten in het verslagjaar.

Conform de 'verordening ex artikel 108 beleids- en verantwoordingfunctie Waterschap Limburg' (art. 6 en 7) wordt over de door het DB verleende kredieten in de voor- en najaarsrapportage evenals de jaarrekening gerapporteerd aan het AB. Aan deze verplichting wordt onderstaand voldaan. Op grond van de huidige inzichten is bijstelling van het door het AB gevoteerde krediet niet noodzakelijk:

Netto kredietvoting/-verlening per programma	AB 2020			DB 2020	Bijstelling AB
	Begroting	Gewijzigde begroting	Prognose		
Hoogwaterbescherming Maas: waterveiligheid	11.800.000	11.800.000	11.800.000	11.000.000	-
Zuiveren en waterketen	-	-	-	-	-
Waterkwaliteit	300.000	300.000	300.000	300.000	-
Klimaatadaptatie regionaal systeem	22.300.000	22.300.000	38.300.000	14.622.432	16.000.000
Crisisbeheersing	1.200.000	1.200.000	1.200.000	100.000	-
Bestuur en organisatie	1.400.000	2.075.000	2.075.000	1.975.000	-
Totaal netto kredietvoting / -verlening	37.000.000	37.675.000	53.675.000	27.997.432	16.000.000

Onderstaand worden de door het DB beschikbaar gestelde krediet per programma toegelicht. Ook wordt per programma een bijstelling in de kredietvoting door het DB opgenomen, indien relevant en/of noodzakelijk.

8.1 Programma Hoogwaterbescherming Maas: waterveiligheid

Kredietverlening (DB)

- Solidariteitsbijdrage kosten HWBP (uitgaven € 11.000.000)

Betreft de kredietverlening voor de verantwoording van de jaarlijkse solidariteitsbijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma / Deltafonds.

Kredietvoting (AB)

Bijstelling kredietvoting

N.v.t.

8.2 Programma Waterkwaliteit

Kredietverlening (DB)

- Implementatie soortenbeleid (uitgaven € 300.000)

In de Nota Soortenbeleid is omschreven welke werkzaamheden worden uitgevoerd. Deze nota is vastgesteld in het algemeen bestuur van 2 oktober 2019. Het gaat om protocollen voor diverse plaagsoorten en een aantal onderzoeken met betrekking tot gewenste soorten.

Kredietvoting (AB)

Bijstelling kredietvoting

N.v.t.

8.3 Programma Klimaatadaptatie regionaal systeem

Kredietverlening (DB)

- Lange Gracht (uitgaven € 2.337.432 en inkomsten € 507.000)

De gemeenten Gulpen-Wittern, Heerlen en Voerendaal hebben het voorstel gedaan om een veilige fietsverbinding tussen de Geul en de Geleenbeek over de waterscheiding bij Ubachsberg te realiseren. De Provincie Limburg subsidieert het project vanuit het programma 'Fiets' 2016-2019 en voor het waterschap is participatie een uitgelezen kans om invulling te geven aan de wateroverlast opgave in het Limburgse heuvelland. De gezamenlijke aanpak draagt bij aan een kostenreductie en efficiëntie in de voorbereiding en uitvoering.

De ontworpen waterbergingsmaatregelen voorzien in de aanleg van 20.000 m³ berging in vier nieuw aan te leggen buffercompartimenten, de aanleg van een nieuwe loop van de Lange Gracht met onderhoudspad, tevens grasstrook aan de zijde van de akkers, die instroom van sediment in de beek en erosie in de zone langs de Lange Gracht moeten beperken.

Aanvullend krediet

- Damwand oever Roer (uitgaven € 143.000)

Betreft een aanvullend krediet voor de realisatie van de uit te voeren werkzaamheden. Dit is noodzakelijk omdat de inschrijving € 143.000 (inclusief btw) boven de eerder opgemaakte besteksraming en kredietverlening ligt.

- Vervangingsinvestering objecten/assetmanagement (uitgaven € 5.700.000)

Binnen de context van Assetmanagement is in 2018 een start gemaakt met het cyclisch vervangen van assets binnen watersysteem en waterkeringen. Vervanging van assets vindt plaats op basis van prioritering en programmering. In de begroting 2020 is aanvullend budget beschikbaar gesteld van € 2 mln. voor 2020.

Om dit jaar maximaal uitvoering te kunnen geven aan uitvoering en nazorg is verder aanvullend krediet beschikbaar gesteld 3,7 mln.. Hierbij is rekening gehouden met de geprogrammeerde uitgaven voor (her)profilieren/revisie/vervangen/vernieuwen van assets in 2021.

- Tielebeek bovenloop (uitgaven € 1.799.000 en inkomsten € 1.357.000).

De Tielebeek is een belangrijk leeglooppunt van de Lob van Gennepe. Bij de voorgenomen herinrichting van de Tielebeek is rekening gehouden met deze leegloopfunctie door het uitstroomprofiel zo groot mogelijk te maken binnen het beschikbare ruimtebeslag. Dit is afgestemd met het projectteam Lob van Gennepe.

- Kwistbeek (uitgaven € 4.800.000 en inkomsten € 2.098.000).

Het project gebied betreft het dal van de Kwistbeek vanaf de oorsprong te Helden tot aan de Ingweg te Baarlo. De herinrichting van de benedenloop Kwistbeek van de Ingweg tot de Maas wordt opgepakt vanuit het hoogwaterbeschermingsprogramma.

De gemeente en het waterschap zijn samen met de omgeving van gebied Kwistbeek een gebiedsproces aangegaan voor in hoofdzaak:

- Het terugbrengen van de kans op wateroverlast (Soeterbeek);
- Het op orde brengen van de Kwistbeek zodat deze voldoet aan de status Natuurbeek en KRW;
- Het opstellen van een Omgevingsplan voor het gebied Kwistbeek;
- Het terugbrengen van de belasting van de Kwistbeek met overstortwater, afkomstig van het gemeentelijk rioolstelsel. zoals bedoeld in de KRW;

- HI Venrays Broek en Spurkt (uitgaven € 2.010.000 en inkomsten € 1.265.000).

De totale herinrichting van de Loobeek is onderverdeeld in 3 trajecten, te weten: deel De Haag, Venraysch Broek en de Spurkt. Het traject De Haag is in 2015 uitgevoerd en financieel afgesloten. De aanvullende kredietverlening betreft de trajecten Venraysch Broek en de Spurkt.

Oorspronkelijk is op 7 juli 2010 voor de realisatie van het integrale inrichtingsplan Loobeekdal een werkkapitaal afgesproken €10.689.000,-. Door het algemeen bestuur van WPM was hiervoor ter hoogte van € 3.328.000 een nettobijdrage gevoteerd. De andere bijdragen aan het werkkapitaal waren afkomstig van gemeente Venray en Provincie Limburg. Dit bedrag van de SOK is in 2014 bijgesteld naar € 8.940.000 met een nettobijdrage van WPM van € 3.279.000. Bij de aanvullende kredietverlening in 2020 is het totale werkkapitaal (inclusief De Haag) opnieuw begroot op €10.950.000,-. Voor de resterende trajecten Venrays Broek en de Spurkt zijn de uitgaven met €2.010.000 toegenomen, onder andere als gevolg van hogere kosten aan explosieven-onderzoek en grond. Tegelijkertijd zijn ook de inkomsten met € 1.265.000 gestegen als gevolg van diversie subsidiemogelijkheden. De nettobijdrage van WL is daarmee met € 745.000 toegenomen.

- Middelsgraaf te Susteren; aanpak lekverlies (uitgaven € 450.000).

In de zomers van 2018 en 2019 werd geconstateerd dat de watervoerendheid van met name de middenloop afnam en de benedenloop droogviel. Daarmee was onvoldoende of geen water beschikbaar om én de (vis)vijvers én de benedenloop te voorzien van voldoende water. Dientengevolge trad ecologische schade op in de (benedenloop van de) Middelsgraaf en daalde het waterpeil in de (vis)vijvers dermate, dat de plas afgevisd diende te worden om het visbestand te redden en was er geen water voor voeding van de Echtermolenbeek wat leidde tot stankoverlast. Dit heeft geleid tot onrust en klachten bij zowel de hengelsportverenigingen als bestuurlijk bij de gemeente Echt-Susteren. De constructie bij de inlaat van de visvijvers wordt eveneens aangepast.

- Corio Glana Highlight 20 fase 1 (uitgaven € 300.000 en inkomsten € 75.000).

Het betreft aanvullende kredietverlening voor de werkzaamheden van Corio Glana Highlight 20, fase 1, met bijbehorende inkomsten. Voor het waterschap is de deelinschrijving van belang voor het derde bestek, Geleenbeek en omgeving stadspark.

- Actualisatie Ibrahym naar versie 3.0 (uitgaven € 700.000 en inkomsten € 350.000)

Het modelinstrumentarium IBRAHYM is ca. 15 jaar geleden ontwikkeld door het waterschap i.s.m. Provincie Limburg en WML. Het model berekent grond- en oppervlaktewaterstanden en de daaraan ten grondslag liggende stromingsprocessen voor het gehele beheergebied van WL.

Het huidige grondwatermodel is gevalideerd voor de rekenperiode 1994-2011 en bevat gegevens van watersysteem, onttrekkingen en meteorologie van die periode. Het model beschrijft onvoldoende de actuele situatie van het watersysteem. Dit is in projecten steeds zo goed mogelijk aangevuld, maar er is een dringende behoefte om alle modelinvoer integraal te actualiseren en het model te valideren tot 2020. Daarmee is het model weer geschikt om de komende vijf jaar in te zetten.

Daarnaast is de techniek om het watersysteem te modelleren voortdurend in beweging. Datzelfde geldt voor data over de ondergrond en voor data aan het oppervlak (maaiveldhoogtes, grondgebruik, meteorologie enz.) en tools om deze gegevens te genereren en te analyseren.

- Oirsbeek fase 1 (uitgaven € 1.000.000 en inkomsten € 300.000).

Op 8 november 2018 is de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) Oirsbeek door meerdere partijen ondertekend, dit om samen de wateroverlast ten tijde van hevige regenbuien te verminderen. In de SOK Oirsbeek is voor het waterschap de ambitie vastgelegd om vóór 2025 circa 8.000 m³ extra berging te realiseren binnen het projectgebied. In fase 1 worden 3 bestaande regenwaterbuffers vergroot, waarmee 22% van de 8.000 m³ wordt gerealiseerd. Uitvoering van fase 1 is voorzien in december 2020.

- Gebiedspilot eckeltsebeek (Uitgaven € 1.792.000 en inkomsten € 457.000)

Het gebied rondom de Eckeltsebeek heeft in juni/juli 2016 veel wateroverlast gehad; aanleiding om de Eckeltsebeek als een van de gebiedsprojecten op te nemen in het programma Water in Balans. Gebiedsproject Eckeltsebeek maakt onderdeel uit van de 1e tranche zoals opgenomen in het door het DB op 12 februari 2019 vastgestelde programmaplan Water in Balans.

Kredietvoting (AB)

Bijstelling kredietvoting + € 16.000.000

bestaande uit 2 onderdelen:

1. Om de geplande kredietvoorstellen aan het DB zoals opgenomen in de begroting door te kunnen laten gaan is bijstelling van kredietvoting door het AB gewenst van € 3.500.000.
2. Bovendien willen we de werkwijze omtrent kredietverlening, besteding en verantwoording rondom watersysteemprojecten transparanter maken, waarbij ook het dagelijkse bestuur meer in haar rol gezet wordt.

Concreet vertaald betekent dit financieel administratief, dat voor de voorbereiding van projecten niet meer uit één 'lumpsum algemeen voorbereidingskrediet' geput gaat worden. In plaats daarvan wordt op basis van een afzonderlijk DB-voorstel per project een voorbereidingskrediet aangevraagd. En dat kunnen we monitoren.

Voor de huidige in voorbereiding zijnde projecten dient éénmalig een administratieve omzetting plaats te vinden. Het huidige 'restantkrediet' waarbinnen het dagelijks bestuur kredieten mag verlenen, is hiervoor niet toereikend. De optelling van de individuele onderzoeks- en voorbereidingskredieten is hoger dan de raming van het algemene voorbereidingskrediet. Dat neemt niet weg dat de werkelijke uitgaven binnen het kader moeten blijven passen van de (meerjaren)begroting. Om de nieuwe werkwijze definitief door te kunnen voeren is het nodig om de ruimte voor het starten van nieuwe projecten, te verhogen met € 12.500.000. Een en ander met het oog op de financiële rechtmatigheid.

8.4 Programma Crisisbeheersing

Kredietverlening (DB)

- HoogwaterInformatieOmgeving (uitgaven € 100.000)

De gewenste functionaliteit van een 'HoogwaterInformatieOmgeving' (HIO) is in essentie een beslissingsondersteunend systeem dat ten tijde van hoogwatersituaties gebruikt kan worden. Dit vraagt om een actueel beeld van de waterkeringen in relatie tot de optredende of voorspelde waterstand.

Kredietvoting (AB)

Bijstelling kredietvoting

N.v.t.

8.5 Programma Bestuur en organisatie

Kredietverlening (DB)

- Verbouwing locatie Horst (uitgaven + € 675.000)

Bij DB-voorstel van 11 december 2019 is conform voorstel besloten om de locatie Horst uit te breiden door middel van het realiseren van een tussen verdieping.

- Roadmap informatievoorziening 2020 en 2021 (uitgaven + € 1.300.000)

De Roadmap Informatievoorziening 2017-2021 is gebaseerd op de doelstellingen van Waterschap Limburg, aangevuld met verplichtingen uit wet- en regelgeving en de afspraken binnen de Unie van

Waterschappen (Baseline op Orde). De visie en de strategie voor het waterbeheer hebben betrekking op meerdere jaren. Dit geldt ook voor de Roadmap Informatievoorziening. De thans aan de orde zijnde kredietvoting betreft de laatste twee jaren, 2020 en 2021, van de huidige Roadmap Informatievoorziening 2017-2021.

Kredietvoting (AB)

Bijstelling kredietvoting

N.v.t.

9 Begroting naar kosten- /opbrengstensoorten

Naast de programma's zijn de kosten- en opbrengstensoorten verplicht. Volgens de voorschriften zijn deze van informatieve waarde voor het AB waardoor een toelichting hierop niet verplicht is. Omdat het echter de besluitvorming ten goede komt zijn de kostensoorten in de begroting op hoofdlijnen toegelicht.

In de tussentijdse rapportage ligt de nadruk op de bijstelling, het verschil tussen de prognose en de begroting. Deze wordt onderstaand op hoofdlijnen beknopt toegelicht. Verder wordt aangegeven of deze bijstelling van incidentele of structurele aard is.

Rekening houdend met het bovenstaande kunnen de kosten en opbrengsten als volgt worden weergegeven.

Omschrijving	2020				
	Begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Prognose	Bijstelling
41 Rente en afschrijvingen	18.421.300	18.193.300	16.661.593	18.158.500	-34.800
42 Personeelslasten	31.830.000	31.870.000	19.038.787	31.824.100	-45.900
43 Goederen en diensten van derden	26.121.600	27.383.400	13.520.089	27.953.801	570.401
4310 Goederen en diensten van derden WBL	74.558.700	74.558.700	55.918.965	74.558.700	0
4310 Goederen en diensten van derden BsGW	5.068.500	5.068.500	3.893.007	4.605.400	-463.100
44 Bijdragen aan derden	1.349.400	3.110.400	1.949.256	3.191.297	80.897
4501 Toevoegingen aan voorzieningen	2.228.300	1.610.200	1.610.200	1.482.700	-127.500
4502 Duurzaamheid en innovatie	795.000	708.400	0	648.310	-60.090
4502 Intensivering watersysteemtaak	400.000	400.000	0	400.000	0
Totaal kosten exclusief onvoorzien	160.772.800	162.902.900	112.591.897	162.822.808	-80.092
81 Financiële baten	949.000	974.000	69.835	999.000	25.000
82 Personele baten	71.400	71.400	175.578	181.400	110.000
83 Goederen en diensten aan derden	578.200	570.700	375.891	670.700	100.000
84 Bijdragen van derden	677.200	677.200	86.602	787.103	109.903
85 Waterschapsbelastingen	154.338.800	154.338.800	154.049.065	154.765.800	427.000
86 Interne verrekeningen	2.702.100	2.702.100	872.602	2.813.000	110.900
Totaal opbrengsten	159.316.700	159.334.200	155.629.573	160.217.003	882.803
4502 Onvoorzien	324.600	-1.788.000	0	-825.105	962.895
Exploitatieresultaat; opbrengsten -/- kosten	-1.780.700	-3.568.700		-2.605.805	

De bijstelling van lagere kosten en hogere opbrengsten is **groen** ingekleurd, omdat dit een positief effect heeft op het exploitatieresultaat 2020. Hogere kosten en lagere opbrengsten hebben een negatief effect op het exploitatieresultaat 2020 en zijn **rood** ingekleurd.

De bijstelling van de kosten en opbrengsten onderverdeeld naar incidenteel en structureel kan als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	Bijstelling	Structureel	Incidenteel
Kosten	-80.092	286.860	-366.952
Opbrengsten	882.803	0	882.803
Opbrengsten -/- kosten	962.895	-286.860	1.249.755

De totale bijstelling heeft bij volledige realisatie een positief effect op het jaarrekeningresultaat 2020. De structureel hogere kosten van € 286.860 hebben een opbrengststijging van 0,4% van de belastingopbrengst watersysteemheffing vanaf 2021 tot gevolg.

Onderstaand worden de bijstellingen per kosten- en opbrengstesoort toegelicht, waarbij wordt aangegeven of de bijstelling een incidenteel of structureel karakter heeft. Teven wordt aangegeven op welk programma de mutatie betrekking heeft.

Voor de programma's worden de volgende afkortingen gebruikt:

- Hoogwaterbescherming Maas: waterveiligheid HM
- Zuiveren en waterketen ZW
- Waterkwaliteit KW
- Klimaatadaptatie regionaal systeem KRS
- Crisisbeheersing CB
- Bestuur en organisatie B&O

9.1 Kosten

Rente en afschrijvingen

Toelichting rente en afschrijvingen	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> • Afschrijvingen Op basis van de geprognosticeerde netto investeringsuitgaven in 2020 zijn de afschrijvingskosten herrekend en bijgesteld.	-/- 69.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> • Afschrijving van boekverliezen Verantwoording van het boekverlies van het op1 mei 2020 verkochte kantoorpand in Blerick.	+ 130.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> • Rente Per saldo is sprake van een afname van de 'rentekosten langlopende geldleningen' met afgerond € 95.800. Omdat in de kadernota 2021 en staat van geldleningen 2021 deze percentages zijn meegenomen is de bijstelling in 2020 incidenteel:	-/- 95.800	Incidenteel	B&O

<ul style="list-style-type: none"> Het rentepercentage van de per 1-11- 2019 afgesloten geldlening ad € 30 mln. en het aantrekken van de financiering in 2020 van €30 mln. per 1-12-2020 (in oktober 2019) is lager dan waarmee rekening is gehouden in de begroting 2020. Er is dan ook een besparing op de rente langlopende geldleningen gerealiseerd van € 103.700. Daarentegen zijn de rentepercentages van de herziening van de kredietopslag van de 'basisrentelening' per 31-5-2020 en de 'basisrentelening' per 1-10-2020 met 1 jaar (tot 31-5-2021 en 1-10-2021) € 7.900 hoger uitgevallen dan geraamd. 			
Totaal rente en afschrijvingen	-/- 34.800 0	Incidenteel Structureel	

Personeelslasten

Toelichting personeelslasten	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> Salarissen huidige personeel en bestuur Personeel van derden Personeel van derden ivm ziekte <p>Van de beschikbare loonruimte in 2020, door het later invullen van vacatures wordt € 700.000 overgeheveld naar de kosten voor de inhuur van tijdelijk personeel en personeel derden ivm langdurig zieken.</p>	-/- 700.000 + 600.000 + 100.000	Incidenteel Incidenteel Incidenteel	B&O B&O B&O
<ul style="list-style-type: none"> Woon- werkverkeer <p>In verband met de corona crisis werken veel meer medewerkers vanuit huis. Daardoor nemen de kosten van woon – werkverkeer af.</p>	-/- 100.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Studiekosten Vacaturekosten <p>In verband met corona zijn minder opleidingen gestart. Dit budget kan worden overgeheveld naar het exploitatiebudget voor de vacaturekosten. De vacatures die in de kadernota zijn opgenomen worden dit jaar al opengesteld.</p>	-/- 50.000 + 50.000	Incidenteel Incidenteel	B&O B&O
<ul style="list-style-type: none"> Personeel van derden, trainees <p>Voor de periode 1 augustus 2020 tot 1 augustus 2022 worden 2 trainees toegevoegd aan de IPM teams. Op begrotingsbasis worden van deze kosten 70% als geactiveerde kosten toegevoegd aan de investeringen conform de nota activabeleid.</p>	+ 54.000	Incidenteel	B&O

Toelichting personeelslasten	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> Bijdrage aan verenigingen <p>Met cao bijdrage vereniging werken voor Waterschappen is in de primitieve begroting geen rekening gehouden.</p>	+ 20.000	Incidenteel	B&B
<ul style="list-style-type: none"> Personeel derden <p>Het budget voor de tijdelijk inhuur van een servicedesk medewerker overgeheveld naar diensten derden, waardoor een en ander budgettair neutraal verloopt.</p>	-/- 14.900	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Aandeel in kantinekosten <p>Als gevolg van Corona is er minder afname van catering</p>	-/- 5.000	Incidenteel	B&O
Totaal personeelslasten	-/- 45.900 0	Incidenteel Structureel	

Goederen en diensten van derden

Toelichting Goederen en diensten van derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> Nieuwe onderhoudscontracten <p>In de voorjaarsrapportage 2020 was met betrekking tot de nieuwe onderhoudscontracten de volgende passage opgenomen: 'Met ingang van 1 mei wordt het maai- en beplantingsonderhoud uitgevoerd conform de nieuwe bestekken. Omdat binnen het bestek zowel het onderhoud van het watersysteem als het onderhoud van de waterkeringen is opgenomen, maar niet als zodanig onderverdeeld in het bestek wordt deze onderverdeling in Q2, Q3 door areaalbeheer onderzocht en over gerapporteerd in de najaarsrapportage 2020' Het onderzoek heeft erin geresulteerd dat € 520.000 betrekking heeft op het onderhoud aan de waterkeringen, waardoor budgettair neutraal budget kan worden overgeheveld van het programma Klimaatadaptatie regionaal systeem' naar het programma 'Hoogwaterbescherming Maas: waterveiligheid'.</p>	+ 520.000 -/- 520.000	Structureel Structureel	HM KRS
<ul style="list-style-type: none"> Rijksfactuur <p>Met ingang van 2020 is aan de bijdrage van het waterschap voor het gebruik van de basisregistraties toegevoegd:</p>	+ 221.660	Structureel	B&O

Toelichting Goederen en diensten van derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<p>1. Landelijke voorziening digitaal stelsel omgevingswet (DSO).</p> <p>Deze voorziening is in de afgelopen jaren onder verantwoordelijkheid van het Rijk en met inbreng van de decentrale overheden fasegewijs ontwikkeld en wordt door het Kadaster beheerd. De overheden nemen samen verantwoordelijkheid voor het beheer en betalen daaraan mee. Hiervoor geldt als verdeelsleutel : gemeenten 70%, Rijk 19%, provincies 6% en waterschappen 5%. Binnen de Unie van Waterschappen is vervolgens afgesproken dat de verdeling over de waterschappen gebeurt met de zogenaamde Uniecontributieverdeelsleutel.</p> <p>2. Waterschapsverkiezingen 2023</p> <p>De waterschapsverkiezingen worden tegelijk met die voor provinciale staten eenmaal per vier jaar door de gemeenten georganiseerd. De waterschappen zijn wettelijk verplicht de extra kosten die gemeenten maken voor de waterschapsverkiezingen te betalen. De Unie heeft met de ministeries van BZK en IenW afgesproken dat de waterschappen voor de verkiezingen van 2023 en daarna, jaarlijks 25% van de kosten vooraf gaan betalen via de Rijksfactuur. Daarbij is tevens vastgesteld dat de bijdrage voor de verkiezingen in 2023 in totaal € 11,2 miljoen is. Dit betekent dat voor de verkiezingen van 2023 in 2020, 2021, 2022 en 2023 ieder jaar € 2,8 miljoen wordt betaald. Dit bedrag staat in 2020 daarom voor het eerst op de Rijksfactuur. Het bedrag wordt over de waterschappen verdeeld op basis van het aantal kiesgerechtigden van de verkiezingen die in 2019 zijn gehouden.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Buitenlandreizen <p>De geplande activiteiten van Blue Deal zijn vanwege Covid 19 tot stilstand gekomen. Er vinden dit jaar geen missies plaats waardoor het beschikbare budget kan worden verlaagd.</p>	-/- 209.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Dienstreizen <p>Door de corona crisis werken veel medewerkers vanuit huis. Er hebben daardoor minder dienstreizen plaatsgevonden.</p>	-/- 150.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Omgevingswet <p>In verband met de coronacrisis zijn diverse activiteiten rondom de implementatie van de Omgevingswet van 2020 naar 2021 verschoven.</p>	-/- 45.000	Incidenteel	B&O

Toelichting Goederen en diensten van derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
De aan deze activiteiten (week van de omgevingswet, opleidingen, vergaderkosten) gekoppelde kosten kunnen voor de begroting van 2020 worden ingeleverd. Met het opmaken van de voorjaarsrapportage 2021 wordt beoordeeld of deze activiteiten in 2021 kunnen worden opgepakt.			
<ul style="list-style-type: none"> Leaseauto's <p>In 2020 heeft een grote wissel plaatsgevonden van auto's die ingeleverd moesten worden met hogere afrekenkosten tot gevolg qua ontstickeren en schadeherstel. Bovendien is de leasetermijn van een auto verlengd.</p>	+ 150.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Centrale regiekamer (CRK) <p>Aanvullend budget noodzakelijk voor de verbouwing en de inrichting van het CRK en een langere inzet van de ingehuurd projectleider CRK.</p>	+ 100.000	Incidenteel	WSK
<ul style="list-style-type: none"> Advisering primaire keringen <p>Er bestaat behoefte aan algemene beleidsondersteuning en adviezen op het gebied van hoogwaterveiligheid. Het gaat hier niet om specifieke projectgerichte adviezen. Het betreft algemene ondersteuning en advies dat vanuit de lijn gemobiliseerd moet worden om bij te dragen aan de realisatie hoogwaterveiligheidsdoelen. Een en ander als uitvloeisel van het veranderplan.</p>	+ 100.000	Structureel	HM
<ul style="list-style-type: none"> Juridische advisering <p>De afgelopen periode zijn er veel meer juridische trajecten geweest waardoor meer inzet van externe juristen nodig was.</p>	+ 100.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Herstelwerkzaamheden St.Jansberg <p>In 2015 werden door het waterschap NLP (GGOR) maatregelen uitgevoerd binnen het Natura 2000 gebied Sint-Jansberg. Intentie was om de betrokken primaire watergang, de (Opgeleide) Mookse Molenbeek, over te dragen aan Natuurmonumenten nadat deze op orde was gebracht door het waterschap.</p> <p>Enige tijd na de uitvoering bleek dat één van de doelen niet gerealiseerd was. Dit betreft het waterdicht maken van de Opgeleide Mookse Molenbeek. Voorgesteld wordt om nazorgmaatregelen / herstelmaatregelen te nemen, om daarmee dit project af te ronden en vervolgens de (Opgeleide) Mookse Molenbeek over te dragen aan Natuurmonumenten.</p>	+ 65.000	Incidenteel	KRS

Toelichting Goederen en diensten van derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<p>De voorbereidingskosten van € 10.000 kunnen worden gedekt uit beschikbare budgetten, evenals de personeelskosten van € 5.000.</p> <p>De uitvoeringskosten van € 65.000 kunnen niet worden gedekt uit reguliere budgetten.</p> <p>Op de totale kosten van € 80.000 draagt de provincie voor € 60.000 bij in de kosten. De begroting wordt met deze onvoorziene opbrengsten eveneens bijgesteld, zie 9.2 Bijdragen van derden.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Advisering plannen van derden <p>Met de kosten voor externe advisering in het kader van het project Natte Natuur Parel is in de begroting geen rekening gehouden.</p> <p>De provincie vergoed 100% van deze kosten. De opbrengsten worden derhalve eveneens bijgesteld met € 49.903, zie 9.2 opbrengsten.</p>	+ 49.903	incidenteel	KRS
<ul style="list-style-type: none"> • Corporate communicatie <p>In 2020 is extra budget nodig voor activiteiten die bijdragen aan de realisatie van de begroting. Het betreft</p> <ul style="list-style-type: none"> • Corporate communicatie. Het laten produceren van nieuwe formats en middelen passen in nieuw corporate communicatiebeleid • Design en communicatie voor het vernieuwde 'social intranet' dat op een eigentijdse wijze samenwerking en kennisdeling anno 2020 ondersteunt en • Het rubriceren van beeldmateriaal in de applicatie Fileflow zodat WL beschikt over een 'up-to-date' beeldbank. 	+ 40.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> • Servicedesk <p>Extra inzet servicedesk voor de periode tot en met december 2020. In het 4^e kwartaal 2020 wordt een toename van het aantal meldingen verwacht als gevolg van de uitrol van nieuwe applicaties, waaronder Ms Office, Ms Teams en een nieuw sociaal intranet.</p>	+ 25.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> • Onderhoud software <p>Vanuit het project omgevingswet is voor de implementatie van de omgevingswet zijn 2 applicaties gekocht en zijn diverse koppelingen binnen systemen gerealiseerd. Verder is een nieuw sociaal intranet gekocht evenals een beheer en onderhoud systeem. Het budget voor het jaarlijks onderhoud van deze softwaresystemen dient te worden verhoogd.</p>	+ 79.600	Structureel	B&O

Toelichting Goederen en diensten van derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> Diensten HWH <p>Betreft het BTW deel van de hogere bijdrage aan Het Waterschapshuis. Deze mutatie is op incidenteel gezet omdat in de meerjarenraming 2021-2026 al rekening is gehouden met de juiste bedragen.</p>	+ 35.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Multifunctionals <p>Verlaging is het gevolg van verlenging en aanpassing van het contract.</p>	-/- 33.100	Structureel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Ict <p>Het budget voor de tijdelijk inhuur van een servicedesk medewerker is overgeheveld van personeel derden, waardoor een en ander budgettair neutraal verloopt.</p>	+ 14.900	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> informatievoorziening <p>Vanuit de organisatie is deelgenomen aan een snelkookpansessie 'Slimmer handhaven en toezicht houden met lucht- en satellietfoto's'. De resultaten van deze snelkookpansessie zijn gepresenteerd tijdens het LOVH (Landelijk Overleg Vergunningen & Handhaving) en de Subwerkgroep Geo-informatie. Hierop is positief gereageerd vanwege het feit dat de resultaten perspectief bieden voor het Nederlandse waterbeheer. Om met deze resultaten aan de slag te gaan is een innovatief aanbestedingstraject (SBIR Call 2020) opgestart met als naamstelling 'Automatische mutatie- en inconsistentie detectie gebruikmakende van satellietdata en andere data ten behoeve van het Nederlandse Waterbeheer'. Per waterschap wordt een eenmalige bijdrage gevraagd van € 10.000.</p> <p>Vanwege het innovatieve karakter wordt deze bijdrage gedekt uit het budget voor duurzaamheid en innovatie en verloopt daardoor budgettair neutraal.</p>	+ 10.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Data science <p>Alle primaire processen binnen WL hebben behoefte aan (water)data die actueel, betrouwbaar en compleet (ABC) zijn. Data science technieken helpen WL om deze primaire processen te verbeteren, optimaliseren en opnieuw in te richten (innoveren). In het voortraject is de inzet van Data science technieken als zeer perspectiefvol gebleken. Nu is de fase aangebroken om een Proof of Concept te starten.</p>	+ 35.090	Incidenteel	KRS

Toelichting Goederen en diensten van derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<p>In een Proof of Concept fase wordt een minimale versie van het eindproduct ontwikkeld om aan te tonen dat de “oplossing” technisch werkt en toegevoegde waarde levert. Data science technieken in relatie met de Centrale Regie Kamer is onlosmakelijk en gaat helpen om de taakstelling van WL in te (blijven) vullen.</p> <p>Een bijdrage van € 35.090 wordt beschikbaar gesteld voor het realiseren van een Proof of Concept data science bij WL. Vanwege het innovatieve karakter wordt deze bijdrage gedekt uit het budget voor duurzaamheid en innovatie en verloopt daardoor budgettair neutraal.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Kwaliteit oppervlaktewater <p>WL draagt € 15.000 bij aan een onderzoeks- en ontwikkelproject dat onder andere door kennisinstututen wordt uitgevoerd in het kader van TKI (innovatieregeling Topconsortia voor Kennis en Innovatie). Het betreft de ontwikkeling van een DNA techniek waarmee de samenstelling van een kiezelwierengemeenschap kan worden onderzocht. De projectgroep beoogt de op deze manier gekarakteriseerde kiezelwierensamenstelling in te zetten als een snelle, aanvullende en/of vervangende ecologische indicator.</p> <p>Vanwege het innovatieve karakter wordt deze bijdrage gedekt uit het budget voor duurzaamheid en innovatie en verloopt daardoor budgettair neutraal.</p>	+ 15.000	Incidenteel	Waterkwaliteit
<ul style="list-style-type: none"> Drinkable rivers <p>Het WL heeft positief gereageerd op een sponsorverzoek van € 1.500 voor de afronding van een filmisch drieluik (2 x 25 à 30 minuten) over ‘de drinkbare Maas’.</p> <p>Hiertoe wordt een deel van het communicatiebudget overgeheveld naar het sponsorbudget waardoor een en ander budgettair neutraal verloopt.</p>	-/- 1.500	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Onderhoud Areaal <p>Om het onderhoud te kunnen uitvoeren dienen diverse budgetten te worden verhoogd. Op basis van de huidige verwachtingen heeft dit betrekking op:</p> <ul style="list-style-type: none"> Onderhoud kunstwerken waterkeringen Onderdelen monitoring waterkwantiteit Monitoring waterkwantiteit Onderhoud kunstwerken actieve waterbeheersing Niet verspreidbare bagger zuid Profielonderhoud watersysteem noord 	<ul style="list-style-type: none"> + 10.000 + 15.000 + 20.000 + 70.000 + 206.000 + 200.000 	<ul style="list-style-type: none"> Incidenteel Incidenteel Incidenteel Incidenteel Incidenteel Incidenteel 	<ul style="list-style-type: none"> HM KRS KRS KRS KRS KRS

Toelichting Goederen en diensten van derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<p>De overschotten van een aantal budgetten kunnen worden ingezet als dekking voor bovenstaande verhogingen, waardoor het een en ander budgettair neutraal verloopt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Onderhoud kunstwerken watersysteem Onderdelen werkmaterieel Benzine en diesel tbv werkmaterieel Onderhoud kunstwerken passieve waterbeheersing Verspreidbare bagger zuid Niet-verspreidbare bagger noord 	<p>-/- 10.000</p> <p>-/- 15.000</p> <p>-/- 20.000</p> <p>-/- 70.000</p> <p>-/- 206.000</p> <p>-/- 200.000</p>	<p>Incidenteel</p> <p>Incidenteel</p> <p>Incidenteel</p> <p>Incidenteel</p> <p>Incidenteel</p> <p>Incidenteel</p>	<p>KRS</p> <p>KRS</p> <p>KRS</p> <p>KRS</p> <p>KRS</p> <p>KRS</p>
<p>Diverse incidentele budgettair neutrale overhevelingen van diensten door derden naar bijdragen aan derden.</p>	<p>-/- 4.371</p> <p>-/- 75.026</p>	<p>Incidenteel</p> <p>Incidenteel</p>	<p>ZW</p> <p>KRS</p>
<ul style="list-style-type: none"> Calamiteitenbestrijding Inrichting kantoorpand <p>In verband met het keuren van de zwemvesten (niet gebudgetteerd) van onder andere de dijkbewakingen wordt budget overgeheveld dat vrijkomt. In 2020 waren aanpassingen voorzien en gebudgetteerd voor aanpassingen in het kantoorpand Roermond. In verband met Corona vinden geen aanpassingen aan het kantoorpand meer plaats in 2020.</p>	<p>+ 25.000</p> <p>-/- 25.000</p>	<p>Incidenteel</p> <p>Incidenteel</p>	<p>HM</p> <p>B&O</p>
<ul style="list-style-type: none"> Friciekosten voormalige kantoorpanden Blerick en Sittard <p>In de besluitvorming van de jaarrekening 2019 is de bestemmingsreserve frictiekosten huisvesting opgeheven omdat de 2 jaarstermijnen voor de dekking van de frictiekosten van de huisvesting van de voormalige kantoorpanden was verstreken. In 2020 zijn echter nog enkele kosten nagekomen, waaronder afrekening energiekosten, onderhouds- en verzekeringskosten.</p>	<p>+ 87.720</p>	<p>Incidenteel</p>	<p>B&O</p>
<ul style="list-style-type: none"> Kosten kantoorpand Blerick en loods Nederweert; beiden verkocht in 2020. <p>De kosten nemen per saldo toe met € 17.225:</p> <ul style="list-style-type: none"> In de begroting is geen rekening gehouden met de courtagekosten bij verkoop van beide gebouwen, totaal € 75.525. Daarentegen kunnen de budgetteerde kosten van de loods Nederweert voor energie, verzekering, onderhoud en beveiliging worden bijgesteld met -/- € 58.300. 	<p>+ 17.225</p>	<p>Incidenteel</p>	<p>B&O</p>

Toelichting Goederen en diensten van derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> Kosten loods Horst, loods Sittard en ECI <p>De incidentele kostenstijging betreft de afwerkvloer in het achterste deel van de loods Horst, ter voorbereiding op de verbouwing, Evenals de beveiligingskosten loods Sittard.</p> <p>De structurele kostenstijgingen zijn het gevolg van het intensievere gebruik van deze loods en betreft onder ander het energieverbruik, bijstelling verzekeringsbudget en de toevoeging van de afvoer vertrouwelijke papiercontainers.</p>	+ 14.300 +1.600	Incidenteel Structureel	B&O B&O
<ul style="list-style-type: none"> Portokosten, druk- en bindwerk <p>In verband met Corona zijn minder poststukken verstuurd, waardoor de portokosten afnemen met € 10.000. Ook zijn minder opdrachten verstrekt voor druk- en bindwerk waardoor dit budget met € 4.000 kan worden bijgesteld.</p>	-/- 14.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Benzine en diesel <p>Dit budget is onderdeel van de leascontracten en kan derhalve worden bijgesteld. Deze post is niet meer opgenomen in de begroting 2021.</p>	-/- 5.000	Structureel	B&O
Totaal Goederen en diensten van derden	+ 293.541 289.060	Incidenteel Structureel	

Goederen en diensten van derden BsGW

Toelichting Goederen en diensten van derden BsGW	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<p>25 Juni 2020 heeft het AB van de BsGW ingestemd met het bereikte compromis inzake de oplossing voor de verrekening van de proceskostenvergoeding waardoor WL vanaf het begrotingjaar 2020 niet meer mee betaalt aan de proceskostenvergoeding. Dit resulteert in een daling van de bijdrage van WL met ingang van 2020 met afgerond € 463.100. Aangezien hiermee rekening is gehouden in de kadernota 2021-2025 en conceptbegroting 2021 is in 2020 sprake van een incidenteel voordeel.</p> <p>Overigens wordt in deze najaarsrapportage binnen het programma Bestuur en Organisatie niet gerapporteerd over de verplichte bijdrage aan de BsGW, zoals toegelicht in de inleiding (pagina 8).</p>	-/- 463.100	Incidenteel	B&O
Totaal Toevoegingen aan voorzieningen	-/- 463.100 0	Incidenteel Structureel	

Bijdragen aan derden

Toelichting Bijdragen aan derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> Stroomgebiedbeheerplan Kaderrichtlijn Water <p>Voor het opstellen van het Stroomgebiedbeheerplan op het vlak van de Kaderrichtlijn Water wordt budgettair neutraal budget overgeheveld van het programma Zuiveren en waterketen naar het programma Klimaatadaptatie regionaal systeem.</p>	<p>+ 10.000</p> <p>-/- 10.000</p>	<p>Incidenteel</p> <p>Incidenteel</p>	<p>KRS</p> <p>ZW</p>
<p>Maas clean up</p> <ul style="list-style-type: none"> Plannen van derden Sponsorbudget <p>De Stichting River Litter Foundation heeft 19 september 2020 een evenement georganiseerd in 20 gemeenten langs de Maas. Daarbij werken een aantal Limburgse bedrijven samen met het IVN aan de Maas Cleanup, een grote opruimactie onder het motto 'Clean rivers, better business'. Het streven is om ten minste 5.000 vrijwilligers te enthousiasmeren om zwerfafval op te ruimen in en rond de Maas, de Maasplassen en haar zijrivieren. De actie valt samen met World Cleanup Day, een wereldwijd initiatief, waarbij in meer dan 150 landen de strijd tegen zwerfafval wordt aangegaan. Het idee voor de Maas Cleanup is ontstaan tijdens de startconferentie van project LIVES in oktober 2019. WL draagt 3 jaar € 20.000 bij in de kosten van die dag. Omdat het sponsorbudget ontoereikend is wordt € 15.000 budget overgeheveld uit het budget bijdragen aan plannen van derden, waardoor een en ander budgettair neutraal verloopt.</p>	<p>-/- 15.000</p> <p>+ 15.000</p>	<p>Incidenteel</p> <p>Incidenteel</p>	<p>KRS</p> <p>B&O</p>
<ul style="list-style-type: none"> Drinkable rivers <p>Het WL heeft positief gereageerd op een sponsorverzoek van € 1.500 voor de afronding van een filmisch drieluik (2 x 25 à 30 minuten) over 'de drinkbare Maas'. Hiertoe wordt een deel van het communicatiebudget overgeheveld naar het sponsorbudget waardoor een en ander budgettair neutraal verloopt.</p>	<p>+ 1.500</p>	<p>incidenteel</p>	<p>B&O</p>
<p>Diverse incidentele budgettair neutrale overhevelingen van 'diensten door derden' .</p>	<p>+ 79.397</p>	<p>Incidenteel</p>	<p>KRS</p>

Toelichting Bijdragen aan derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> Budgettair neutrale overheveling van het programma zuiveren en waterketen naar het programma Klimaatadaptatie regionaal systeem <p>In de veronderstelling dat binnen het programma Klimaatadaptatie regionaal systeem budget benut zou worden door het HWBP in verband met taken die door het HWBP zijn uitgevoerd die door Kaders en Ontwikkeling hadden moeten worden uitgevoerd, is dekking gevonden binnen exploitatiebudgetten van het programma zuiveren en waterketen.</p>	-/- 60.000 + 60.000	Incidenteel Incidenteel	ZW KRS
Totaal Bijdragen aan derden	+ 80.897 0	Incidenteel Structureel	

Toevoegingen aan voorzieningen

Toelichting Toevoegingen aan voorzieningen	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<p>In de CAO waterschappen 2015-2016 is voor iedere medewerker een bedrag van € 5.000 voorzien als persoonlijk opleidingsbudget voor een periode van 5 jaar (2016 tot 2021). Gelet op de gerealiseerde uitgaven 2020 en het feit dat de eerste 5 jaarstermijn van de PBB per 31 december 2020 vervalt waardoor het restant van de voorziening PBB dient vrij te vallen, kan de storting in de voorziening PBB in 2020 worden verlaagd met € 127.500.</p>	-/- 127.500	Incidenteel	B&O
Totaal Toevoegingen aan voorzieningen	-/- 127.500 0	Incidenteel Structureel	

Duurzaamheid en innovatie

Toelichting Duurzaamheid en innovatie	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<p>Op grond van het afwegingskader en na instemming van het Dagelijks Bestuur zijn middelen vanuit het budget voor duurzaamheid en innovatie beschikbaar gesteld en overgeheveld naar een budget binnen de programma's:</p> <ol style="list-style-type: none"> Innovatie initiatief data science € 35.090. Ontwikkeling DNA techniek samenstelling kiezelwieren gemeenschap € 15.000. NL veranderdetectie, van beeldmateriaal naar beeldinformatie € 10.000. 	-/- 60.090	Incidenteel	n.v.t.
Totaal Duurzaamheid en innovatie	-/- 60.090	Incidenteel	

	0	Structureel	
--	---	-------------	--

Onvoorzien

Per saldo kan € 962.895 worden toegevoegd aan onvoorzien:

- De opbrengsten stijgen incidenteel met € 882.803.
- De kosten nemen af met € 80.092; tegenover een incidentele afname van € 366.952 staat een structurele toename van de kosten met € 286.860.

De hoogte van de post onvoorzien 2020 bedraagt per 1 september 2020:

• Primitieve begroting	€	324.600	
• Voorjaarsrapportage	-	2.112.600	-/-
• Najaarsrapportage	-	962.895	
Totaal	€	<u>825.105</u>	negatief

9.2 Opbrengsten

Financiële baten

Toelichting Financiële baten	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> Rente rekening courant <p>Het waterschap financiert haar liquiditeitstekorten binnen de kaders van de Wet Fido middels goedkope kasgeldleningen. De rente op kasgeldleningen is in 2020 (evenals 2019) negatief waardoor een renteopbrengst wordt gegenereerd. Gelet op de reeds afgesloten kasgeldleningen en de verwachte nog af te sluiten kasgeldleningen zal op basis van de huidige inzichten in het verslagjaar een renteopbrengst worden gegenereerd van minimaal € 85.000 waardoor een bijraming van € 25.000 mogelijk is.</p>	+ 25.000	Incidenteel	B&O
Totaal Financiële baten	+ 25.000	Incidenteel Structureel	

Personele baten

Toelichting Personele baten	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> Baten uitlening personeel <p>In 2020 zijn medewerkers geheel of gedeeltelijk gedetacheerd bij andere organisaties (provincie Noord Brabant, waterschap Aa en Maas, waterschap de Dommel en Het Waterschapshuis). Met de detachingsvergoeding is in de begroting 2020 geen rekening gehouden en kan deze post worden verhoogd.</p>	+ 45.000	Incidenteel	B&O
<ul style="list-style-type: none"> Uitkeringen salarissen / sociale lasten <p>In 2020 zijn de uitkeringen van het UVW in verband met ziekte en zwangerschap hoger dan waarmee rekening is gehouden in de begroting.</p>	+ 65.000	Incidenteel	B&O
Totaal Personele baten	+ 110.000 0	Incidenteel Structureel	

Goederen en diensten aan derden

Toelichting Goederen en diensten aan derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> Verkoop loods Nederweert <p>Verantwoording van de boekwinst van de verkochte loods Nederweert</p>	+ 100.000	Incidenteel	B&O

Totaal Goederen en diensten aan derden	+ 100.000 0	Incidenteel Structureel	
--	----------------	----------------------------	--

Bijdragen van derden

Toelichting Bijdragen van derden	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> • Bijdrage provincie Limburg <ul style="list-style-type: none"> ○ Betreft de bijdrage van de provincie in de kosten voor de Herstelwerkzaamheden in sint jansberg € 60.000. ○ Bijdrage in de kosten voor de inzet adviseur projecten Natte Natuur Parels € 49.903 	+ 109.903	Incidenteel	KRS
Totaal Bijdragen van derden	+ 109.903 0	Incidenteel Structureel	

Waterschapsbelastingen

Toelichting Waterschapsbelastingen	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
Op basis van de in de verslagperiode opgelegde aanslagen is door de BsGW een prognosewijziging over de belastingjaren 2019 en 2020 uitgebracht wat resulteert in de volgende aanpassingen:			
<ul style="list-style-type: none"> • Watersysteemheffing gebouwd, als gevolg van hogere WOZ-waarden. 	+ 394.500	Incidenteel	n.v.t.
<ul style="list-style-type: none"> • Watersysteemheffing ingezetenen, als gevolg van een toename van het aantal ingezetenen. 	+ 180.800	Incidenteel	n.v.t.
<ul style="list-style-type: none"> • Watersysteemheffing ongebouwd, als gevolg van lager aantal hectares ongebouwde hectares en gedeeltelijke verschuiving naar natuur. 	-/- 168.400	Incidenteel	n.v.t.
<ul style="list-style-type: none"> • Watersysteemheffing natuur, als gevolg van hoger aantal percelen natuur. 	+ 22.100	Incidenteel	n.v.t.
<ul style="list-style-type: none"> • Oninbaarverklaring (correctie opbrengsten) als gevolg van hogere opbrengst watersysteemheffing 	-/- 2000	Incidenteel	n.v.t.
Totaal Waterschapsbelastingen	+ 427.000 0	Incidenteel Structureel	

Interne verrekeningen

Toelichting Interne verrekeningen	Bijstelling €	Incidenteel/ Structureel	Programma
<ul style="list-style-type: none"> • Geactiveerde lasten <p>De kosten van de trainees worden gedeeltelijk toegerekend naar de investeringsprojecten, analoog aan de salariskosten van IPM medewerkers in vast dienstverband.</p>	+ 37.800	Incidenteel	B&O

<ul style="list-style-type: none"> • Onttrekkingen aan voorzieningen <ul style="list-style-type: none"> ○ In verband met de verkoop van het kantoorpand in Blerick is de vrijval van de onderhoudsvoorziening van dit pand verantwoord; afgerond € 35.900. ○ In verband met de verkoop van de loods Nederweert is de vrijval van de onderhoudsvoorziening van deze loods verantwoord.; afgerond € 37.200. 	+ € 73.100	Incidenteel	B&O
Totaal Bijdragen van derden	+ 110.900 0	Incidenteel Structureel	

10 Reserves en voorzieningen

In de voorschriften is opgenomen dat onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen expliciet dienen te worden toegelicht in de begroting en gerapporteerd in de tussentijdse rapportages.

10.1 Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve calamiteiten watersysteembeheer

Doel bestrijding van de kosten van calamiteiten (o.a. hoogwater, wateroverlast, droogte etc.).
Omvang gemaximeerd op € 2.000.000.
Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 1.435.381.
Onttrekking Uitgaven in 2020: nihil.

Bestemmingsreserve riool overstorten

Doel het bevorderen van gemeentelijke projecten die als doel hebben de belasting van afvalwater op het huidige oppervlaktewater- en zuiveringssysteem terug te brengen.
Omvang een jaarlijks bedrag van € 300.000 voor de jaren 2012-2016, totaal €1.500.000, aangevuld met het surplus van de 'reserve afkoppelen verhard oppervlak' van € 697.368.
Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 3.491.749.
Onttrekking Uitgaven in 2020 nihil

Bestemmingsreserve risicovolle beplanting waterkering/achterstallig onderhoud

Doel het verwijderen van risicovolle beplantingen op waterkeringen die de primaire taak van de keringen zouden kunnen belemmeren/uitvoeren achterstallig onderhoud.
Omvang Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 303.016.
Onttrekking Uitgaven in 2020 nihil

Bestemmingsreserve waterkwaliteit/Nieuw Limburgs Peil Next Generation

Doel integrale, gebiedsgerichte analyse en aanpak van knelpunten op het vlak van waterkwaliteit, waterkwantiteit, ruimtegebruik en grondgebruik. Het accent ligt hierbij op het oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit.
Omvang Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 310.713.
Onttrekking Uitgaven in 2020: nihil.

Bestemmingsreserve IBRAHYM waterkwaliteitsmodellering

Doel het huidig modelinstrumentarium moet geschikt gemaakt worden voor toepassing toestand beschrijven, effectvoorspelling maatregelen) in IBRAHYM ten behoeve van de waterkwaliteitsmodellering.
Omvang Saldo na resultaatsbestemming 2019 door AB € 69.000.
Onttrekking Uitgaven in 2020: nihil.

Bestemmingsreserve netcentrisch werken

Doel	opzetten en implementeren van netcentrisch werken. Dit is een vorm van informatiemanagement binnen organisaties waarbij bestuurders en diensten gelijktijdig over een eenduidig beeld van een (calamiteiten-)situatie beschikken. Daardoor kunnen beslissingen (intern en extern) sneller en beter worden genomen en kunnen werkzaamheden effectiever worden uitgevoerd.
Omvang	Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 105.405.
Onttrekking	Uitgaven in 2020: nihil.

Bestemmingsreserve subsidies afkoppelen regenwater

Doel	stimuleren woningeigenaren om de regenwaterafvoer af te koppelen van het riool. Water dat schoon is, hoeft o.a. met het oog van kostenbesparing niet behandeld te worden op een zuiveringsinstallatie.
Omvang	Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 1.550.039
Onttrekking	Uitgaven in 2020: € 81.890.

Bestemmingsreserve stimulering verbetering watersystemen; overstortregeling

Doel	stimulering gemeenten tot aanpak van de gemeentelijke overstorten die lozen op ons watersysteem.
Omvang	Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 257.922.
Onttrekking	Uitgaven in 2020: nihil.

Bestemmingsreserve assetmanagement watersysteem

Doel	De reserve heeft ten doel om een buffer te vormen voor de (eerste) kosten voor de uitvoering van het assetmanagement in het watersysteem. Assetmanagement betreft het verantwoord beheer van waterschapseigendommen rondom de openbare lichamen waar het waterschap een verantwoordelijkheid heeft als eigenaar. Het betreft onder ander onderhoudspaden, buffers, retentiebekkens, vistrappen, boerenstuwen en passieve kunstwerken.
Omvang	Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 1.263.223.
Onttrekking	Uitgaven in 2020: € 208.635.

Bestemmingsreserve klimaat adaptieve peil gestuurde drainage

Doel	stimulering ombouw van traditionele drainage naar peil gestuurde drainage. Drainage heeft tot doel om pieken in de grondwaterstand te verlagen. Bij peil gestuurde drainage ontstaat de mogelijkheid om de afvoer en daarmee het peil te sturen.
Omvang	Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 88.767.
Onttrekking	Uitgaven in 2020: nihil.

Bestemmingsreserve Lectoraat bodem

Doel	Realisatie van de doelen van het 'lectoraat bodem' (samenwerking tussen HAS-Venlo en het waterschap), zoals verwoord in het Lectoraatplan 'een gezonde plant op een vitale, duurzame bodem' en het uitvoeren van praktijkproeven en implementeren van teelt technische maatregelen.
Omvang	Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 125.000.
Mutatie	Uitgaven in 2020 € 8.034

Bestemmingsreserve advisering onderhoudscontracten

Doel	Advisering van de nieuw af te sluiten onderhoudscontracten in 2019.
Omvang	Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 55.985.
Mutatie	Uitgaven in 2020 € 49.450

Bestemmingsreserve project meten met nitraat strips

Doel	Terugdringen van nutriënten in landelijk gebied.
Omvang	Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 44.004.
Mutatie	Uitgaven in 2020: € 900.

Bestemmingsreserve LIVES

Doel	De oevers van de Maas en de zijrivieren / beken op een grensoverschrijdende manier effectief schoon maken en schoon houden.
Omvang	Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 188.290
Mutatie	Uitgaven in 2020: € 37.550.

Bestemmingsreserve stimulering in de landbouw i.h.k.v. klimaatadaptie

Doel	Stimuleringsregeling voor de realisatie van maatregelen op landbouwgronden tegen wateroverlast. De doelstelling van de maatregelen is het vasthouden van water op de plateaus en hellingen in het heuvelland, door het infiltreren van water in de bodem en het remmen van oppervlakkige afstroming.
Omvang	Saldo na resultaatsbestemming 2019 € 200.000
Mutatie	Uitgaven in 2020: nihil.

10.2 Onttrekkingen aan voorzieningen**Voorziening pensioen- en uitkerings- en wachtgeldverplichtingen**

Doel	Aan de verplichting kunnen voldoen van de pensioenen van nog actieve en niet-actieve bestuursleden die nog geen bestuurderspensioen ontvangen.
Omvang	Afhankelijk van jaarlijks ontvangen actuariële opgave. Per 31 december 2019 € 3.609.306.
Onttrekking	Begroot in 2020: € 300.000 voor salariskosten van voormalige bestuursleden. Realisatie in 2020: € 91.500.

Voorziening persoonsgebonden basisbudget (PBB)

Doel	In de waterschaps-CAO is opgenomen dat iedere medewerker vanaf 2016 een individueel opleidingsbudget heeft van € 5.000 over een periode van 5 jaar. Met ingang 2016 wordt hiervoor jaarlijks een bedrag van € 1.000 in de begroting opgenomen. Omdat raming en realisatie niet parallel lopen dienen de niet aangewende gelden te worden gestort in een voorziening.
Omvang	Per 31 december 2019 € 128.250. In 2020 is € 317.500 toegevoegd, conform de begroting.
Onttrekking	Begroot in 2020: € 488.000. Realisatie in 2020: € 63.730.

Voorziening onderhoud waterkrachtcentrale ECI

Doel	Het effectief en doelmatig onderhouden van het gebouw in installaties van bedrijfspannend ECI 4A te Roermond voor 2017-2026 op basis van een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). De totale kosten van dit plan bedragen € 193.000.
Omvang	Per 31 december 2019 € 106.740. In 2019 is € 13.000 toegevoegd, conform de begroting.
Onttrekking	Begroot in 2020: € 10.106. Realisatie in 2020: € 7.530.

Voorziening onderhoud bedrijfspannend Rijksweg Noord Sittard

Doel	Het effectief en doelmatig onderhouden van het gebouw en installaties van bedrijfspannend Rijksweg Noord 305 te Sittard voor 2015-2024 op basis van een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Totale kosten van dit plan € 494.000: € 464.000, aangevuld met € 30.000 voor energiebesparende maatregelen aan technische installaties.
Omvang	Per 31 december 2019 € 180.495.
Onttrekking	Begroot en realisatie in 2020: € 0. Realisatie in 2020: € 49.140.

Voorziening onderhoud kantoorgebouw Blerick

Doel	Het effectief en doelmatig onderhouden van het gebouw en installaties van de Drie Decembersingel 46 te Venlo op basis van een meerjarenonderhoudsplan.
Omvang	Per 31 december 2019 € 35.948. Vanwege de beoogde verkoop in 2020 wordt niets toegevoegd aan deze voorziening.
Onttrekking	In verband met de verkoop van dit kantoorgebouw valt het saldo van de voorziening vrij.

Voorziening onderhoud (Hoogwater)loods Horst

Doel	het effectief en doelmatig onderhouden van het gebouw en installaties van de (hoogwater)loods in Horst op basis van een meerjarenonderhoudsplan (MJOP).
Omvang	Per 31 december 2019 € 20.466. In 2020 is € 4.500 toegevoegd, conform de begroting.
Onttrekking	Begroot en realisatie in 2020: € 0. Realisatie in 2020: € 1.740

Voorziening onderhoud loods Nederweert

Doel	het effectief en doelmatig onderhouden van het gebouw en installaties van de (hoogwater)loods in Nederweert op basis van een meerjarenonderhoudsplan (MJOP).
Omvang	Per 31 december 2019 € 37.235.
Onttrekking	In verband met de verkoop van deze loods valt het saldo van de voorziening vrij.

Voorziening onderhoud waterkeringen (Noord- en Midden Limburg)

Doel	onderhouden van de waterkeringen op basis van het meerjarenonderhoudsplan.
Omvang	Per 31 december 2018 € 2.316.131. In 2020 is € 1.275.200 toegevoegd. Dit is het bedrag dat is opgenomen in de begroting minus € 600.000, zoals toegelicht bij de kostensoorten, 9.1.
Onttrekking	Begroot in 2020: € 1.874.000. Realisatie in 2020: € 312.530.

Voorziening natschade peilopzet Maas

Doel	in 2010 heeft het waterschap een bedrag ontvangen van Rijkswaterstaat van € 1,5 miljoen. Dat bedrag is bedoeld voor de afhandeling door het waterschap van schadeclaims die het gevolg zijn van verhoging van het waterpeil van de Maas traject Sambeek-Grave. Mogelijkheid tot het indienen van claims bestaat voor een periode van 20 jaar ná de peilopzet met een uitloop termijn van 5 jaar. De laatste peilopzet heeft in 2015 plaatsgevonden wat betekent dat de indieningstermijn kan lopen tot 2040. Indien op termijn blijkt dat de voorziening ontoereikend is, dan zal Rijkswaterstaat het verschil eveneens voor haar rekening nemen.
Omvang	Per 31 december 2019 €1.331.891.
Onttrekking	Begroot in 2020: € 100.000. Realisatie in 2020: € 28.660.

11 EMU-saldo

In de begroting is het EMU saldo opgenomen, waarover we eveneens rapporteren in tussentijdse rapportages.

De moeilijkheid bij de bepaling van het EMU-saldo is dat waterschappen, net als andere decentrale overheden, een ander boekhoudstelsel gebruiken dan waarop het EMU-saldo is gebaseerd. De waterschappen hanteren het baten- en lastenstelsel, terwijl het EMU-saldo is gebaseerd op transactiestelsel (lees kasbasis). De informatie ten behoeve van het EMU-saldo moet dan ook een vertaalslag ondergaan. Verder geldt dat bij de waterschappen de investeringen grote invloed op het EMU-saldo hebben, zeker omdat zij gemiddeld over alle waterschappen gezien een factor 3 groter zijn dan de jaarlijkse afschrijvingen. Omdat het investeringsvolume van de waterschappen aanzienlijk is, en de verwachting is dat dit als gevolg van het Nationaal Bestuursakkoord Water nog wel enige tijd zo blijft, hebben de waterschappen op begrotingsbasis per definitie een EMU-tekort.

In onderstaand overzicht is het EMU-saldo van de begroting en gewijzigde begroting afgezet tegen het geprognoseerde EMU saldo per 31 december van dit jaar. Met de tussentijdse wijzigingen in de EMU-saldi van WBL en BSGW is geen rekening gehouden.

Onderdeel	2020 (x € 1.000)		
	Begroting	Gewijzigde begroting	Prognose
1. EMU-exploitatiesaldo	-1.781	-3.569	-2.618
2. Invloed investeringen			
Bruto-investeringsuitgaven	-/- 86.890	74.402	72.027
Investeringssubsidies	+ 53.698	41.481	41.104
Verkoop materiële en immateriële vaste activa	+ -	-	-
Afschrijvingen	+ 15.179	14.951	14.882
3. Invloed voorzieningen			
Toevoegingen aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	+ 2.228	1.610	1.483
Onttrekkingen aan voorziening ten bate van de exploitatie	-/- -	-	-
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-/- 2.804	2.772	2.772
4. Deelnemingen aan aandelen			
Boekwinst	-/- -	-	-
Boekverlies	+ -	-	-
EMU saldo	-20.370	-22.701	-19.948

Het negatieve EMU-saldo is gestegen € 2.753.000. Hierbij dient te worden opgemerkt dat eventueel toekomstige sancties zijn gebaseerd op de realisatie.

12 Schadeclaims

In deze tussentijdse rapportage is ook een rapportage over openstaande schadeclaims opgenomen.

Het financieel risico bestaat uit:

1. het eigen-risicodeel op de WA-polis van het waterschap (schade door onrechtmatig handelen); dit is wisselend omdat vanuit de voormalige waterschappen niet voor iedere regio het zelfde bedrag als eigen risico geldt;
2. het uit te keren bedrag aan schadevergoeding uit hoofde van nadeelcompensatie (schade bij rechtmatig handelen);
3. P.M.-posten die belanghebbenden - nog - niet concreet hebben gemaakt.

Het totaal financieel risico per 1.9.2020 bedraagt totaal afgerond € 2.357.500, - + p.m.

- vanuit claims onrechtmatig handelen: € 157.500, - + p.m.
- vanuit claims rechtmatig handelen: verzoeken om nadeelcompensatie € 2.200.000, - + p.m.

In bijlage 1. vindt u een nadere specificatie van de openstaande schadeclaims.

13 Bijlagen

Bijlage 1. Schadedossiers per 01-09-2020

Woonplaats	Schadelocatie	Schade-object	Toelichting	Vervolg	Afhandel- termijn	Financieel risico
			Claims onrechtmatig handelen			
America	Dorperpeel	agrarisch areaal	Waterlast extreme neerslag 2014	Gerechtshof	Onbepaald	€ 15.000,-
Weert	Leukerbeek	agrarisch areaal	Waterlast/inundatie	Waterschap	2020	€ 15.000,-
Simpelveld	Simpelveld	manege	Taludverschuiving	Waterschap	2020	€ 2.500,-
Susteren	Middelsgraaf	agrarisch areaal	inundatie	Waterschap	2020	€ 2.500,-
Nederweert	Bientjeslossing	agrarisch areaal	Toets norminvulling	Waterschap	2020	€ 15.000,-
Meterik		agrarisch areaal	grondwaterstand	Waterschap	2020	€ 2.500,-
Diversen	Diversen	agrarisch areaal	Zeven herleven claims waterlast 2016 Noord- en Midden Limburg, waarvan drie gerechtelijke procedures	Rechtbank	onbepaald	€ 105.000,-
Liessel	Venray/ Timmermansweg	2018 e.v.j. agrarisch areaal	Structurele schade door watertoevoer o.b.v. waterakkoord	Waterschap	2020	p.m. < € 20.000,-
			Rechtmatig handelen: verzoeken om nadeelcompensatie			
Bergen	Eckeltsebeek	agrarisch areaal	Beroepszaak vanuit project 2005; belastingschade	Raad van State	Onbepaald	p.m. < € 20.000,-
Bergen	Eckeltsebeek	Agrarisch areaal	Beroepszaak vanuit project 2005; exploitatie- en vermogensschade	Rechtbank	Onbepaald	p.m. < € 30.000,-

Woonplaats	Schadelocatie	Schade-object	Toelichting	Vervolg	Afhandel-termijn	Financieel risico
America	Dorperpeel	Agrarisch Areaal	Waterlast 2014; collectief van vijf agrariërs	Rechtbank	onbepaald	€ 1 mln.
Grubbenvorst	Lottums Schuitwater	agrarisch areaal	Gebrek in functioneren van waterhuishouding a.g.v. beveractiviteiten. Uit gerechtelijke procedure moet t.z.t. blijken of sprake is van onrechtmatig handelen van waterschap (= polis dekking), dan wel schade door rechtmatig handelen van waterschap (= t.l.v. waterschap), dan wel schade door besluitvorming van ander overheidsorgaan. Waterschap heeft Provincie Limburg in vrijwaring gedagvaard.	Rechtbank	Onbepaald	€ 1,2 mln.
Griendtsveen	Deurnesepeel	woonhuizen.	Grondwaterstand; scheurvormig. Betrokkenen: SBB, Wp. Aa en Maas, Wp. Limburg. Procedure nadeelcompensatie vanuit Wp. Aa en Maas; daaruit zal blijken of er ook een financieel risico voor WL is.	Waterschap Aa en Maas	Onbepaald	€ p.m.

NB: Het financieel risico bestaat uit:

- o het eigen-risicodeel op de WA-polis van het waterschap (schade door onrechtmatig handelen); dit is wisselend omdat vanuit de voormalige waterschappen niet voor iedere regio het zelfde bedrag als eigen risico geldt;
- o het uit te keren bedrag aan schadevergoeding uit hoofde van nadeelcompensatie (schade bij rechtmatig handelen);
- o p.m.-posten waarvan de hoogte nog niet of onvoldoende is aangetoond.

Bijlage 2. Investeringslijst per 01-09-2020

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	AK	INVESTERINGSOBJECT PER PROGRAMMA										GEVOTEERD KREDIET t/m 1-9-2020								
				UITGAVEN							INKOMSTEN					UITG	INK					
				Realisatie		Begroting	Prognose				Totaal project- kosten	Realisatie		Begroting	Prognose			Totaal project- inkomsten				
				t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022	2023 e.v.		t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020			2021	2022	2023 e.v.		
P003101	30	Aansluiten oude Geulmeanders, Gulpen		254	330	900	800	102	-	-	-	1.156	4	4	300	264	35	-	-	303	1.256	-
P003102	30	Herinrichting Geul benedenstrooms kern Valkenburg fase 2 (Leeuw brouwerij)		321	11	1.500	500	1.900	200	179	3.100	44	5	555	205	500	275	-	1.024	3.100	1.045	
P003103	30	Vispassage Epermolen	*	17	14	45	30	149	265	-	461	1	-	15	10	50	-	-	61	-	-	
P003104	30	Vispassage Volmolen		1.916	297	300	300	-	-	-	2.216	608	-	100	100	-	-	-	708	2.714	883	
P026201	30	#Sanering en herinrichting Oude Kanjel en Kanjel benedenstrooms Kanaal	*	286	-	-	-	-	-	-	286	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
P026401	30	Herinrichting Kanjel en Gelei, gemeenten Meerssen en Maastricht		1.447	57	1.379	1.379	3.300	1.100	525	7.751	310	-	500	500	1.446	1.000	250	3.506	7.750	3.437	
P034201	30	Vispassage Wittemermolen Wittem		705	38	50	80	-	-	-	785	25	-	10	10	-	-	-	35	770	-	
P042402	30	Herinrichting centrumplan Gulpen		-	-	641	580	-	-	-	580	-	-	-	-	-	-	-	-	581	-	
P057301	30	Vispassage Baalsbruggermolen Kerkrade		513	6	5	5	-	-	-	518	20	-	-	-	-	-	-	20	515	129	
P077801	30	#Herinrichting Vulensbeek, fase 2	*	243	-174	-	-174	-	-	-	69	13	-	-	-	-	-	-	13	-	-	
P078302	30	Aanpak Lekverlies Middelsgraaf te Susteren		-	1	250	250	200	-	-	450	-	-	-	-	-	-	-	-	450	-	
P080102	30	Rode Beek Susteren - Oud Roosteren		2.922	134	300	200	10	-	-	3.132	685	4	100	67	3	-	-	755	4.180	869	
P080103	30	Ontkluizing Rode Beek Brunssum		3.725	-	-	-	-	-	-	3.725	84	-	-	-	-	-	-	84	3.663	-	
P080105	30	Herinrichting Rode Beek Millen-Susteren	*	-	0	50	10	10	50	1.420	1.490	-	-	13	3	3	-	-	6	-	-	
P086202	30	Herinrichting Geleenbeek Echt - Beekmonding + Sifon	*	252	3	5	5	5	5	109	376	43	-	-	-	-	-	-	43	-	-	
P086204	30	Herinrichting Geleenbeek Millen - Nieuwstadt	*	124	-	5	5	5	5	1.565	1.704	0	-	-	-	-	-	-	0	-	-	
P086205	30	Herinrichting Geleenbeek Oud-Roosteren A2	*	738	0	5	5	5	5	1.983	2.736	103	-	-	-	-	-	-	103	-	-	
P086206	30	Herinrichting Geleenbeek Katsbek Nieuwstadt - Oud Roosteren	*	746	2	5	5	5	5	2.124	2.885	30	-	-	-	-	-	-	30	-	-	
P086208	30	Herinrichting Oude Maas (Geleenbeekmonding)	*	-	7	77	77	600	-	-	677	-	-	20	20	286	-	-	306	-	-	
P096301	30	Herinrichting gedeelte Caumerbeek nabij Aambos		1.526	-	-	-	-	-	-	1.526	585	-	-	-	-	-	-	585	1.780	524	
P115201	30	Corio Glana Highlight 20 fase 1		782	33	800	700	2.061	157	-	3.700	174	-	25	233	685	-	-	1.092	4.500	1.125	

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	AK	INVESTERINGSOBJECT PER PROGRAMMA							INKOMSTEN					GEVOTEERD KREDIET t/m 1-9-2020					
				UITGAVEN							Totaal project- kosten	INCOMSTEN				Totaal project- inkomsten	UITG	INK			
				Realisatie		Begroting	Prognose					Totaal project- inkomsten	Prognose								
				t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022	2023 e.v.			t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)				2020	2021	2022
P115203	30	Corio Glana highlight 20, fase 2	*	-	60	50	50	100	3.000	1.000	4.150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
P116901	30	#Regenwaterbuffer Spaans Vonderen	*	222	-38	-	-	-	-	-	222	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
P144601	30	Herinrichting Molenbeek van Lottum - Siebersbeek		-	-	50	25	100	775	-	900	-	-	20	10	40	380	-	430	-	-
P146802	30	WB21 knelpunt Raam en Vistrap Tungelroysebeek		-	-	25	25	200	1.125	-	1.350	-	-	-	-	60	-	-	60	-	-
P151401	30	Wellse Molenbeek	*	72	0	-	-	-	-	-	72	17	-	-	-	-	-	-	17	-	-
P151402	30	Herinrichting benedenloop Wellse Molenbeek	*	63	1	10	5	30	93	781	972	16	-	5	-	17	-	-	33	-	-
P180901	30	Herinrichting benedenloop Kwistbeek	*	50	-9	10	-	35	50	965	1.100	12	-	5	-	17	-	-	29	-	-
P180902	30	Gebiedspilot Kwistbeek		1.092	486	1.500	1.000	2.200	400	108	4.800	29	-	500	300	1.000	769	-	2.098	4.800	2.098
P181701	30	Tielebeek bovenloop		653	100	544	544	503	100	-	1.800	157	-	200	200	600	400	-	1.357	1.799	1.357
P192701	30	Meilossing, afronding herinrichting	*	38	0	250	20	330	-	-	388	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P208401	30	#Herinrichting Slijbeek	*	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P228201	30	Herinrichting Huilbeek	*	101	103	200	300	900	1.300	370	2.971	25	-	100	100	350	440	-	915	-	-
P228301	30	Maasmonding Wolterskamp	*	1	1	180	10	100	-	-	111	0	-	90	-	50	-	-	50	-	-
P254601	30	Herinrichting Venrays Broek en de Spurkt		3.007	-788	3.602	3.402	1.556	700	-	8.665	513	255	4.531	775	4.531	-	-	5.819	8.665	5.851
P262701	30	Herinr.Haelensebeek Hhu-Nunhem		2.986	12	-	90	-	-	-	3.076	704	-	-	-	-	-	-	704	3.532	800
P278401	30	Herinrichting Wylrebeek monding		-	-	50	25	100	575	-	700	-	-	20	10	40	280	-	330	-	-
P282101	30	Herinr. Castenrayse vennen	*	331	125	350	250	1.250	800	361	2.992	-	-	300	-	1.100	700	200	2.000	-	-
P316101	30	Herinrichting Thorerbeek	*	284	3	20	5	65	1.000	1.347	2.701	65	-	10	-	35	500	500	1.100	-	-
P316800	30	Maasgaard Algemeen		184	0	15	15	15	-	-	214	-	-	-	-	-	-	-	-	187	-
P316801	30	Groote Molenbeek A73		2.927	125	250	150	50	-	-	3.127	925	196	50	342	17	-	-	1.284	4.345	3.554
P316802	30	Groote Molenbeek - Kasteelse bossen		79	16	70	20	360	20	1.890	2.369	19	-	21	6	21	-	-	46	2.370	670
P316806	30	Vismigratieknelpunt zand- en vuilvang Groote Molenbeek		-	-	50	20	65	-	-	85	-	-	-	-	35	-	-	35	-	-

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	AK	INVESTERINGSOBJECT PER PROGRAMMA								INKOMSTEN						GEVOTEERD KREDIET t/m 1-9-2020			
				UITGAVEN								Totaal project- kosten	INCOMSTEN						UITG	INK	
				Realisatie		Begroting	Prognose				Totaal project- inkomsten		Realisatie		Begroting	Prognose					
				t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022	2023 e.v.			t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022			2023 e.v.
P323401	30	Herinrichting Aa	*	2	29	150	50	200	1.500	500	2.252	-	-	38	15	60	-	-	75	-	-
P086201	30	Herinrichting Geleenbeek Corio Glana algemeen		12.243	62	50	60	-	-	-	12.303	6.696	-	-	-	-	-	-	6.696	8.830	2.695
P111702	30	Ontkluizing keutelbeek in de kernen Beek en Neerbeek, fase 1B/2		9	5	-	-	500	1.181	1.510	3.200	-	-	-	-	133	-	-	133	3.222	400
P324401	15	Vervangen pompen in gemaal Ijzerenman		60	-	-	-	-	-	-	60	15	-	-	-	-	-	-	15	68	17
P325202	30	Herinrichting benedenloop Lingsforterbeek	*	34	1	10	5	25	67	329	460	9	-	5	-	15	33	165	222	-	-
P360007	30	Grondverwerving meandering waterlopen		1.117	8	-	-	-	-	-	1.117	-	-	-	-	-	-	-	-	3.005	-
P360013/ P360014	0	Strategische grondverwerving (SGV) Watersysteemprojecten		6.852	1.384	-1.711	-1.711	-	-	-	5.141	-	-	-	-	-	-	-	-	15.000	-
P360021	30	Finetuning projecten beekherstel		100	-	-	-	-	-	-	100	103	-	-	-	-	-	-	103	100	-
P360027	30	Nieuw Limburgs Peil (NLP) Grote Molenbeek Rieterdijk		164	36	91	91	600	600	800	2.255	-	-	-	-	-	-	-	-	255	-
P369999	0	Incidentele inhuur watersysteemprojecten	*	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Projecten Beekherstel				49.192	2.486	12.133	9.208	17.636	15.078	17.866	108.980	12.034	465	7.533	3.170	11.129	4.777	1.115	32.225	87.436	25.454
P146801	30	Sarsven/Banen		1.248	49	123	123	5	-	-	1.376	29	-	123	123	-	-	-	152	1.400	300
P177901	30	Broekhuizerbroek	*	20	96	130	130	750	100	-	1.000	-	-	100	100	240	32	-	372	-	-
P261301	30	Heidsche Peel NLP		152	1	10	10	-	-	-	162	65	-	-	-	-	-	-	65	310	-
P265201	30	Waterbloem	*	59	13	200	50	750	1.200	440	2.499	-	-	150	50	240	384	-	674	-	-
P360022	30	Nieuw Limburgs Peil (NLP) Herstelmaatregelen		259	-	-	-	-	-	-	259	-	-	-	-	-	-	-	-	747	-
P360024	30	#Nieuw Limburgs Peil (NLP) Subirrigatie		167	-	-	-	-	-	-	167	27	-	-	-	-	-	-	27	165	95
P360025	30	Nieuw Limburgs Peil (NLP) Operationeel Bewakingsmeetnet		155	-	17	17	-	-	-	172	-	-	-	-	-	-	-	-	172	-
P360026	30	Nieuw Limburgs Peil (NLP) Wateroverlast Niers		42	6	60	60	250	250	250	852	-	-	-	-	125	113	100	338	50	-
P360029	5	Nieuw Limburgs Peil (NLP) Streefbeeld Stroomgebiedsbrede Ecologische Systeem Analyse (SESA)		76	-	100	100	100	100	100	476	-	-	-	-	-	-	-	-	75	-
P360040	30	Optimalisatie hoofdstelsel wateraanvoer (Noordervaart en Peelkanalen)	*	247	122	1.100	100	1.744	3.000	1.700	6.791	93	-	1.000	-	938	1.000	-	2.031	-	-

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	AK	INVESTERINGSOBJECT PER PROGRAMMA										INKOMSTEN					GEVOTEERD KREDIET t/m 1-9-2020		
				UITGAVEN																	
				Realisatie		Begroting	Prognose				Totaal	Realisatie		Begroting	Prognose			Totaal	UITG	INK	
				t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022	2023 e.v.	project- kosten	t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022	2023 e.v.			project- inkomsten
K	30	Investerings Reg watersysteem klimaatadaptatie/droogte (DHZ DPR)		-	-	200	-	400	1.000	17.000	18.400	-	-	100	-	200	500	8.500	9.200	-	-
P360057	30	Extra boerenstuwen als droogtemaatregel		-	-	-	860	490	-	-	1.350	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Projecten Verdrogingsbestrijding				2.424	288	1.940	1.450	4.489	5.650	19.490	33.503	213	-	1.473	273	1.743	2.029	8.600	12.858	2.919	395
P003106	30	Geuldal visie aanpak - WIB	*	-	168	750	605	1.401	1.383	8.194	11.583	-	-	244	200	462	-	-	662	-	-
P016901	30	Waterberging Lange Gracht - Water in Balans		26	68	559	760	550	765	236	2.337	-	-	-	107	400	-	-	507	2.126	532
P042401	30	Aanleg hoogwaterbescherming Slenaken	*	876	105	863	300	363	-	-	1.539	195	-	430	150	180	-	-	525	-	-
P065103	30	Maatregelen wateroverlast Roer		947	0	-	-	-	-	934	1.881	-	-	-	-	-	-	-	-	1.860	188
P080104	30	Bijdrage in kosten oplossen grondwateroverlast agv ontkeuizing Rode Beek Schinveld		496	-	-	-	-	-	-	496	-	-	-	-	-	-	-	-	536	-
P084301	30	Vergroten bergingscapaciteit regenwaterbuffer Etzenraderhuiske		243	0	5	5	42	-	-	290	-	-	-	1	14	-	-	15	290	-
P096306	30	Bufferdam de Dem/Caumerbeek middenloop		102	44	150	50	1.300	1.683	-	3.135	16	-	50	16	433	-	-	465	340	-
P098901	30	#Aanleg regenwaterbuffer Nieuwhuis, Grijzegrubben te Nuth	*	47	-	-	-	-	-	-	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P147701	30	Aanpak Wateroverlast Niers		73	-	-	-	-	-	-	73	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-
P148302	30	Pilot retentiegebied Breevennen		21	-	265	12	-	-	52	85	-	-	86	4	-	-	-	4	86	-
P154801	30	#Aanpassen watergang Griendtsveen		84	0	-	-	-	-	-	84	-	-	-	-	-	-	-	-	83	-
P177803	30	Gebiedspilot Schelkensbeek - Water in Balans		419	279	569	488	586	64	-	1.557	-	8	185	161	193	-	-	354	1.520	347
P251502	30	Kabroeksebeek - werkp pad America		583	2	-	-	-	-	-	583	20	-	-	-	-	-	-	20	580	-
P255901	30	Gebiedspilot Eckeltsebeek - Water in Balans	*	405	99	442	279	1.085	81	-	1.850	-	4	144	92	358	-	-	450	-	-
P360005	30	Vergroten buffers fase 3		3.858	-	60	60	-	-	-	3.918	1.225	-	-	-	-	-	-	1.225	3.230	-
P360012	5	Bos-Omar		350	32	50	50	-	-	-	400	-	-	-	-	-	-	-	-	403	-
P360019	30	WB21 toets 2015		791	195	600	300	1.086	1.847	-	4.024	200	-	190	90	340	-	-	630	2.030	-
P360034	5	Water in balans		2.556	341	750	750	950	950	4.350	9.556	530	-	244	247	248	-	-	1.025	4.285	609

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	AK	INVESTERINGSOBJECT PER PROGRAMMA								INKOMSTEN						GEVOTEERD KREDIET t/m 1-9-2020			
				UITGAVEN								INKOMSTEN						UITG	INK		
				Realisatie		Begroting	Prognose				Totaal	Realisatie		Begroting	Prognose					Totaal	
				t/m 2019	2020	2020	2020	2021	2022	2023 e.v.	project- kosten	t/m 2019	2020	2020	2020	2021	2022			2023 e.v.	project- inkomsten
t/m 1-9-20		(voortjaar)						t/m 1-9-20		(voortjaar)											
P360010	0	Vorbereidingskosten (VK) Watersysteemprojecten		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.000	-		
P360050	5	Waterbeheerprogramma (WBP) 2022-2027		21	9	105	90	30	24	-	165	-	-	-	-	-	-	165	-		
P360051	6	Watersysteemtoets 2019		10	10	100	100	75	75	375	635	-	-	-	-	-	-	60	-		
K	30	Specifieke projecten: € 0,1mln p/j		-	-	50	-	100	100	500	700	-	-	-	-	-	-	-	-		
K	5	Uitwerking SESA beekdalbrede toepassing		-	-	50	50	50	50	300	450	-	-	-	-	-	-	-	-		
P504001	0	Bebording zwemwater		34	2	25	25	25	25	70	179	185	-	-	-	-	-	185	185		
Projecten overig				65	20	330	265	280	274	1.245	2.129	185	-	-	-	-	-	185	10.410	185	

* Betreft voorbereidingskosten watersysteemproject (krediet € 10.000.000, P360010)

PROGRAMMA KLIMAATADAPTATIE REGIONAAL SYSTEEM				70.451	7.196	28.055	22.841	41.348	39.775	118.412	292.827	15.236	521	11.844	5.373	17.065	8.456	17.215	63.345	137.613	30.475
P400001	30	Bijdrage kosten HWBP		79.599	-	11.700	10.500	10.100	9.800	48.700	158.699	-	-	-	-	-	-	-	-	79.598	-
P400002	5	Gegevensverzameling primaire waterkeringen		820	-	-	-	-	-	-	820	-	-	-	-	-	-	-	-	750	-
P400003	5	Uitvoeren veiligheidstoetsing waterkeringen		1.777	464	1.500	1.000	2.000	723	-	5.500	-	-	-	-	-	-	-	-	3.900	-
P400009	0	Deltaprogramma Maas 2		1.700	239	630	630	-	-	-	2.330	1.529	370	630	630	-	-	-	2.159	2.322	2.322
P41****	30/0	HoogWaterBescheringsProgramma		56.636	7.208	18.480	16.738	47.470	119.815	311.855	552.514	51.017	52	16.706	16.422	42.775	109.960	287.690	507.864	182.164	165.192
P41****	30	HoogWaterBescheringsProgramma Niet subsidiabele kosten PU-fase Tranche 2 DB-besluit 2020-D81211					600				600										
P41****	30	HoogWaterBescheringsProgramma Niet subsidiabele kosten					1.900	400	375	1.750	4.425										
P410012	30	HWBP POV Dijkversterking Gebiedseigen Grond	*	760	473	518	880	1.135	326	-	3.101	684	1.020	594	956	1.135	326	-	3.101	-	-
P415401	30	HWBP-V Lob van Gennep	*	1.551	1.421	3.130	3.076	8.403	3.659	102.074	118.763	1.396	-	2.817	2.967	7.787	3.518	95.831	111.499	-	-
P42****	0	Bestuursovereenkomst sluitstukken Maas		81.606	4.364	12.022	14.755	1.739	-	-	98.100	81.606	-	12.022	14.755	1.739	-	-	98.100	98.100	98.100
K	30	PGA voortrollend programma dijkversterking (ivm normering: € 2mrd waarde (circa 200km*€ 10mln)/30jr=)		-	-	-	-	-	-	2.000	2.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K	5	Inventarisatie kunstwerken geprogrammeerd onderhoud		-	-	75	75	75	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PROGRAMMA HOOGWATERBESCHERMING MAAS: WATERVEILIGHEID				224.449	14.168	48.055	50.154	71.322	134.698	466.379	947.002	136.231	1.442	32.769	35.730	53.436	113.804	383.521	722.722	366.835	265.614

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	AK	INVESTERINGSOBJECT PER PROGRAMMA								INKOMSTEN						GEVOTEERD KREDIET t/m 1-9-2020			
				UITGAVEN								Totaal project- kosten	Prognose					Totaal project- inkomsten	UITG	INK	
				Realisatie		Begroting	Prognose				t/m 2019		2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022				2023 e.v.
				t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022	2023 e.v.											
P360044	30	Gebiedspilot Meerssen - Water in Balans		560	276	1.313	979	1.556	575	-	3.670	141	-	674	674	750	-	-	1.565	3.710	1.564
P360046	30	Gebiedspilot Oirsbeek - Water in Balans		236	103	532	402	1.518	100	-	2.256	59	-	173	103	531	-	-	693	1.000	300
P360053	0	WIB maatregelen externe capaciteit	*	-	178	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P360056	30	Aanpak wateroverlast Hegge	*	-	12	175	100	256	50	-	406	-	-	57	33	84	-	-	117	-	-
K	30	Programmaplan Water in balans		-	-	1.525	2.200	3.100	5.000	38.095	48.395	-	-	309	-	-	1.500	7.500	9.000	-	-
Projecten Wateroverlast				12.676	1.902	8.608	7.340	13.793	12.498	51.861	98.168	2.386	13	2.786	1.878	3.993	1.500	7.500	17.257	22.180	3.540
P003105	30	Herstel kademuren en vispassage Commandeursmolen		1.459	1	12	8	-	-	-	1.467	-	-	-	-	-	-	-	1.700	-	-
P065104	30	Oeverherstel Roer te Roermond, voorstad Sint Jacob		157	395	637	600	-	-	-	757	-	42	52	52	-	-	-	52	794	52
P360006	30	Kleine investeringswerken fase 3		2.440	191	300	200	50	-	-	2.690	2	2	-	-	-	-	-	2	4.300	-
P360042	30	(Her)profilering beken		601	1.316	350	2.565	3.700	4.700	25.750	37.316	-	-	-	-	-	-	-	-	3.757	-
P360043	15	#Electromechanische werken (stuwen/gemalen)		448	135	350	135	-	-	-	583	-	-	-	-	-	-	-	-	583	-
P360049	5	Integrale Limburgse Wateraanpak (LIWA)		831	172	170	170	-	-	-	1.001	415	-	-	-	-	-	-	415	1.000	500
P360052	5	Ontwikkeling voorspellingsmodellen voor wateroverlast en Ontwikkeling klimaat-adaptatiemodel		42	69	275	225	150	250	700	1.367	-	-	-	-	-	-	-	-	275	-
P360054	5	Waterbeschikbaarheid 2021		-	65	100	100	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	95	-
K	30	Vervangingsinvesteringen objecten /assets (opbouw naar 4,8mln p/j) (incl. accuut ingrijpend profielonderhoud)		-	-	2.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P502015	5	Implementatie Infor-EAM		94	146	150	150	-	-	-	244	-	-	-	-	-	-	-	-	270	-
P502016	5	Ibrahym 3.0		-	-	250	50	500	150	-	700	-	-	-	200	150	-	-	350	700	350
P503003	5	Tractiemiddelen 2019-2022		21	10	300	300	300	325	1.500	2.446	-	-	-	-	-	-	-	-	1.195	-
P503004	15	Uitbreiding meetnet		-	-	50	25	50	225	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P503005	5	Vervangen meetapparatuur		-	-	100	50	400	625	-	1.075	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Projecten Vervanging en aanpassing assets				6.095	2.499	5.044	4.578	5.150	6.275	27.950	50.048	418	44	52	52	200	150	-	820	14.669	902

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	AK	INVESTERINGSOBJECT PER PROGRAMMA									INKOMSTEN						GEVOTEERD KREDIET t/m 1-9-2020					
				UITGAVEN					Prognose				Totaal project- kosten	Realisatie		Begroting		Prognose				Totaal project- inkomsten	UITG	INK
				Realisatie	Begroting	Prognose				t/m 2019		2020		2020		2020		2020						
				t/m 2019	2020	2020	2020	2021	2022	2023 e.v.	t/m 1-9-20	2020	2020	2020	2021	2022	2023 e.v.	t/m 1-9-20	(voorjaar)					
P360010	0	Vorbereidingskosten (VK) Watersysteemprojecten		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.000	-		
P360050	5	Waterbeheerprogramma (WBP) 2022-2027		21	9	105	90	30	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	165	-		
P360051	6	Watersysteemoets 2019		10	10	100	100	75	75	375	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	-		
K	30	Specifieke projecten: € 0,1mln p/j		-	-	50	-	100	100	500	700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
K	5	Uitwerking SESA beekdalbrede toepassing		-	-	50	50	50	50	300	450	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
P504001	0	Bebording zwemwater		34	2	25	25	25	25	70	179	185	-	-	-	-	-	-	-	-	185	185		
Projecten overig				65	20	330	265	280	274	1.245	2.129	185	-	-	-	-	-	-	-	185	10.410	185		

* Betreft voorbereidingskosten watersysteemproject (krediet € 10.000.000, P360010)

PROGRAMMA KLIMAATADAPTATIE REGIONAAL SYSTEEM				70.451	7.196	28.055	22.841	41.348	39.775	118.412	292.827	15.236	521	11.844	5.373	17.065	8.456	17.215	63.345	137.613	30.475	
P400001	30	Bijdrage kosten HWBP		79.599	-	11.700	10.500	10.100	9.800	48.700	158.699	-	-	-	-	-	-	-	-	-	79.598	-
P400002	5	Gegevensverzameling primaire waterkeringen		820	-	-	-	-	-	-	820	-	-	-	-	-	-	-	-	-	750	-
P400003	5	Uitvoeren veiligheidstoetsing waterkeringen		1.777	464	1.500	1.000	2.000	723	-	5.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.900	-
P400009	0	Deltaprogramma Maas 2		1.700	239	630	630	-	-	-	2.330	1.529	370	630	630	-	-	-	-	2.159	2.322	2.322
P41****	30/0	HoogWaterBeschermsProgramma		56.636	7.208	18.480	16.738	47.470	119.815	311.855	552.514	51.017	52	16.706	16.422	42.775	109.960	287.690	507.864	182.164	165.192	-
P41****	30	HoogWaterBeschermsProgramma Niet subsidiabele kosten PU-fase Tranche 2 DB-besluit 2020-D81211					600				600										-	-
P41****	30	HoogWaterBeschermsProgramma Niet subsidiabele kosten					1.900	400	375	1.750	4.425										-	-
P410012	30	HWBP POV Dijkversterking Gebiedseigen Grond	*	760	473	518	880	1.135	326	-	3.101	684	1.020	594	956	1.135	326	-	3.101	-	-	-
P415401	30	HWBP-V Lob van Gennep	*	1.551	1.421	3.130	3.076	8.403	3.659	102.074	118.763	1.396	-	2.817	2.967	7.787	3.518	95.831	111.499	-	-	-
P42****	0	Bestuursovereenkomst sluitstukkaden Maas		81.606	4.364	12.022	14.755	1.739	-	-	98.100	81.606	-	12.022	14.755	1.739	-	-	98.100	98.100	98.100	98.100
K	30	PGA voortrollend programma dijkversterking (ivm normering: € 2mrd waarde (circa 200km*€ 10mln)/30jr=		-	-	-	-	-	-	2.000	2.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K	5	Inventarisatie kunstwerken geprogrammeerd onderhoud		-	-	75	75	75	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PROGRAMMA HOOGWATERBESCHERMING MAAS: WATERVEILIGHEID				224.449	14.168	48.055	50.154	71.322	134.698	466.379	947.002	136.231	1.442	32.769	35.730	53.436	113.804	383.521	722.722	366.835	265.614	

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	AK	INVESTERINGSOBJECT PER PROGRAMMA									INKOMSTEN					GEVOTEERD KREDIET t/m 1-9-2020			
				UITGAVEN														Totaal project- inkomsten	UITG	INK	
				Realisatie		Begroting	Prognose				Totaal project- kosten	Realisatie		Begroting	Prognose						
				t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022	2023 e.v.		t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022				2023 e.v.
P501001	20	Huisvesting Waterschap Limburg		8.030	191	200	200	-	-	-	8.230	3.400	-	-	-	-	-	3.400	8.500	3.500	
P501003	10	Projecten facilitair 2018-2019		73	12	30	30	-	-	-	103	-	-	-	-	-	-	-	140	-	
P501005	20	Verbouwing locatie Horst		-	23	450	450	225	-	-	675	-	-	-	-	-	-	-	675	-	
P501006	0	#Verkoop Pannenweg 317, Nederweert	*	-	-591	-	-591	-	-	-	-591	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
P501007	0	#Verkoop Drie Decembersingel 46, Blerick	*	-	-2.100	-	-2.100	-	-	-	-2.100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
P502014	5	Roadmap Informatievoorziening 2017-2021		892	278	650	650	650	650	3.250	6.092	-	-	-	-	-	-	-	2.600	-	
	10	Projecten facilitair 2020-2021		-	-	50	50	50	50	250	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
PROGRAMMA BESTUUR EN ORGANISATIE				8.996	-2.187	1.380	-1.311	925	700	3.500	12.810	3.400	-	-	-	-	-	3.400	11.915	3.500	
P360047	30	Aanleg pompopstelpplaatsen		345	3	4	4	-	-	-	349	5	-	-	1	-	-	6	349	116	
P502017	5	HoogwaterinformatieOmgeving (HIO)		-	-	-	50	50	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	100	-	
K	10	Reguliere vervanging pompen hoogwaterbestrijding gelijktijdig met het vergroten capaciteit		-	-	100	100	102	104	550	856	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
K	5	WBI + sterkteberekeningen dijken calamiteiten		-	-	175	85	125	125	125	460	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
PROGRAMMA CRISISBEHEERSING				345	3	279	239	277	229	675	1.765	5	-	-	1	-	-	-	6	449	116
P360045	5	Regionale analyse waterkwaliteit		196	14	54	54	-	-	-	250	-	-	-	-	-	-	-	250	-	
P360055	5	Implementatie soortenbeleid		-	-	100	50	125	125	-	300	-	-	-	30	15	-	45	300	-	
K	30	Meer actieve rol aanleg (effect-gerichte) innovatieve maatregelen door uit te voeren.		-	-	100	-	300	300	2.000	2.600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
PROGRAMMA WATERKWALITEIT				196	14	254	104	425	425	2.000	3.150	-	-	-	30	15	-	45	550	-	
TOTAAL PROGRAMMA'S				304.436	19.195	78.023	72.027	114.297	175.827	590.966	1.257.553	154.872	1.963	44.613	41.104	70.531	122.275	400.736	789.518	517.362	299.705
P399999	30	Risicoprofiel realisatie		-	-	-3.621	-	-11.034	-6.707	27.258	9.517	-	-	-3.132	-	-3.923	-5.147	11.973	2.903		
TOTAAL PROGRAMMA'S (Voor berekening kapitaallasten)				304.436	19.195	74.402	72.027	103.263	169.120	618.224	1.267.070	154.872	1.963	41.481	41.104	66.609	117.128	412.709	792.421	517.362	299.705

* K = Extra maatregelen uit kadernota 2020-2025

Aanvulling op investeringslijst na 01-09-2020

Aanvullend op de investeringslijst in deze najaarsrapportage zijn na 1 september 2020 nog enkele aanpassingen doorgevoerd in de planning en prognose van de investeringen. Deze aanpassingen komen voort uit het adaptief programmeren van onze werkzaamheden. We borgen hiermee dat we onze opgave realiseren en vertragingen opvangen door projecten waar mogelijk te versnellen of de uitvoering van maatregelen naar voren halen (van 2021 naar 2020). Met deze maatregelen verwachten we aan het einde van 2020 een groot deel van het geplande investeringsvolume ook daadwerkelijk gerealiseerd te hebben.

PROJECT NUMMER	AT	OMSCHRIJVING	AK	INVESTERINGSOBJECT PER PROGRAMMA										GEVOTEERD KREDIET t/m 1-9-2020							
				UITGAVEN							Totaal project- kosten	INKOMSTEN						UITG	INK		
				Realisatie		Begroting	Prognose					Realisatie	Begroting	Prognose						Totaal project- inkomsten	
				t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020	2021	2022	2023 e.v.				t/m 2019	2020 t/m 1-9-20	2020 (voorjaar)	2020				2021
Aanpassingen projecten																					
P016901	30	Waterberging Lange Gracht - Water in Balans	nw	-	-	-	1.510	150	415	236	2.311	-	-	-	500	50	-	-	550	-	-
			oud	-	-	-	760	550	765	236	2.311	-	-	-	107	400	-	-	507	-	-
				-	-	-	750	-400	-350	-	-	-	-	-	-	393	-350	-	-	43	-
Beheersmaatregelen																					
	30	Assetmanagement		-	-	-	1.000	-	-	-	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P181701, P180901, P180902, P003102	30	Tielebeek, Kwistbeek, Kern Valkenburg		-	-	-	300	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P111702	30	Keutelbeek		-	-	-	500	-	-	-	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
P360040	30	Bijdrage baggeren Peelkanalen Aa en Maas		-	-	-	150	-	-	-	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	30	WIB		-	-	-	800	-	-	-	800	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal aanpassing projecten en beheersmaatregelen				-	-	-	3.500	-400	-350	-	2.750	-	-	-	393	-350	-	-	43	-	-

Bijlage 3. Calamiteiten en respons 2020

Calamiteiten en respons 2020						
Datum	Aard van het incident	Locatie	Korte omschrijving	Opgeschaald JA/NEE	Aanpak	Geëvalueerd JA/NEE
feb-20	Hoogwater	Maas	Hoogwater Maas	NEE	Lijnorganisatie/ Regieteam	JA
feb-20	Overige	Linne	Aanvaring met stuw	NEE	Lijnorganisatie	NEE
feb-20 tot heden	Bedrijfscontinuïteit	Wereldwijd	COVID-19	JA	WBT	JA
jul-20	Waterverontreiniging	Geleenbeek	Vissterfte	NEE	Lijnorganisatie	JA
aug-20	Waterverontreiniging	Kabroeksebeek	Vissterfte	NEE	Lijnorganisatie/ Regieteam	JA
sep-20	Bedrijfscontinuïteit	Organisatiebreed	Whatsapp berichten vanaf werktelefoons WL	NEE	Lijnorganisatie/ Regieteam	NEE
sep-20	Waterverontreiniging	Roer	Uranine	NEE	Lijnorganisatie	JA
sep-20	Overige	Julianakanaal	Lekkage damwand	NEE	Lijnorganisatie/ Regieteam	NEE
sep-20	Waterverontreiniging	Geleenbeek	Schuim	NEE	Lijnorganisatie	JA
okt-20	Waterverontreiniging	Eyserbeek	Olie achtige substantie	NEE	Lijnorganisatie	NEE
nov-20	Waterverontreiniging	Terzieterbeek	Mestlozing	NEE	Lijnorganisatie	NEE